VESPERALE för Svenska Kyrkan

VESPERALE för Svenska Kyrkan

på Kungl. Maj:ts uppdrag utgivet av den på 1920 års Kyrkomötes hemställan tillsatta kommittén.

STOCKHOLM 1931
SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

KÖPENHAMN 1931
NORDISK NODESTIK- & TRYKKERI

Förord.

Enligt 1920 års kyrkomötes underdåniga skrivelse hava vi erhållit Kungl. Maj:ts nådiga uppdrag att „slutredigera Vesperale med texter och melodier justerade efter bibel, psalmbok och koralbok“.

Under fullgörande av detta uppdrag hava vi funnit oss böra i huvudsak ansluta oss till de historiska formerna för matutin, vesper och completorium med dithörande musik, varvid den svenska traditionen blivit i tillämpliga delar tillgodosedd. Därjämte har det befunnits vara ändamålsenligt att för sig sammanföra de till Vesperale hörande psalmerna i ett Psalterium, d. v. s. psaltaren i urval anordnad för växelsång med eller utan tillhörande antifonier.

Erfarenheten har visat, att en förenkling är nödvändig för att hithörande gudstjänstformer, som haft burskap i vår kyrka under lång tid efter reformationen, skola kunna bliva församlingens egendom. Till liturgiens väsen hör, att den icke liknar en konsert med växlande program utan äger fast form och såsom sådan är förtrogen för dem, som deltaga i gudstjänsten. Endast genom att de, som tillbedja i kyrkan, noga veta vad som förehaves och bliva hemmastadda i den liturgiska formen kan tidegärden göra åt församlingen den tjänst som avses.

Det har därför varit vårt ögonmärke, att efter vidsträckta studier och undersökningar och noggranna överväganden erbjuda församlingen en sådan form för tidegärden, som kan till uppbyggelse utföras även i kyrkor med ringare musikaliska tillgångar, vilket icke hindrar, att en rikare form användes, där en sådan kan få ett värdigt utförande.

MATUTIN.

(OTTESÅNG.)

Ordning för Matutin.

Före utträdet i kyrkan läses i sakristian följande bön:
Herre, hjälp mig att i dag leva till ditt heliga namns ära. Amen.
Eller:
Herre, förunna mig ett tecken, nämligen att du av nåd gör mig till en god människa. Amen.
Eller:
Herre, jag tackar dig för att din nåd är ny var morgon. Förnya i dag mitt sinne, att jag må tjäna dig med glädje och trohet. Amen.

1. Orgelpreludium.
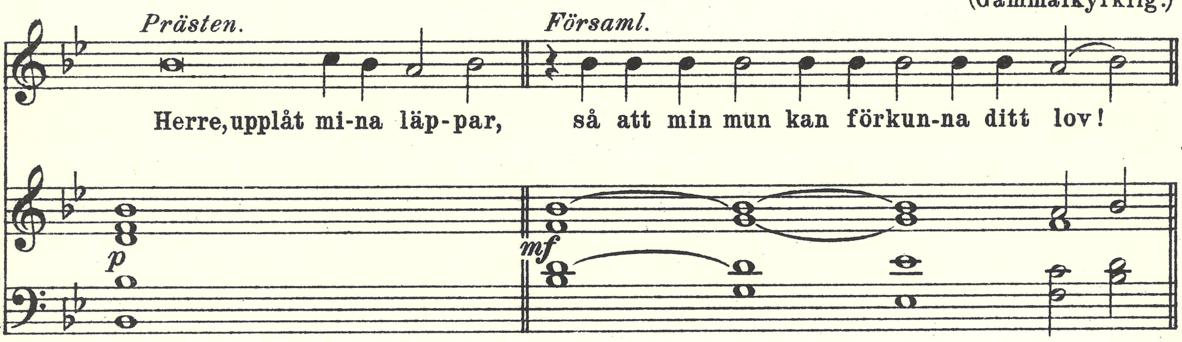
2. Körsång eller svensk morgonpsalm.

3. Tyst Fader Vår.
Prästen säger: Fader vår, som är i himmelen. Sedan läses fortsättningen av Fader vår tyst av präst och församling.
Därefter läser prästen: Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta, och giv mig på nytt en frimodig ande. Förkasta mig icke från ditt ansikte, och tag icke din helige Ande ifrån mig. Amen.

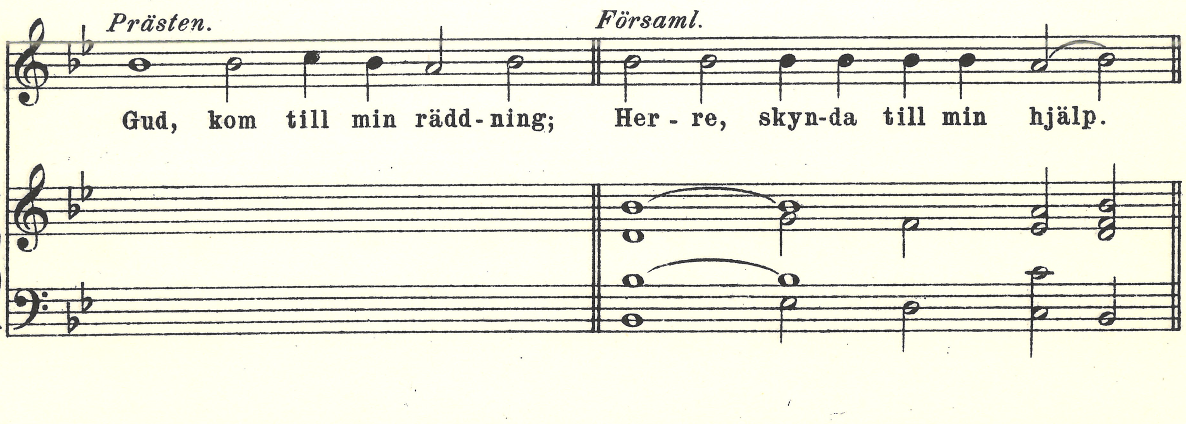
4. Inledningsantifon.
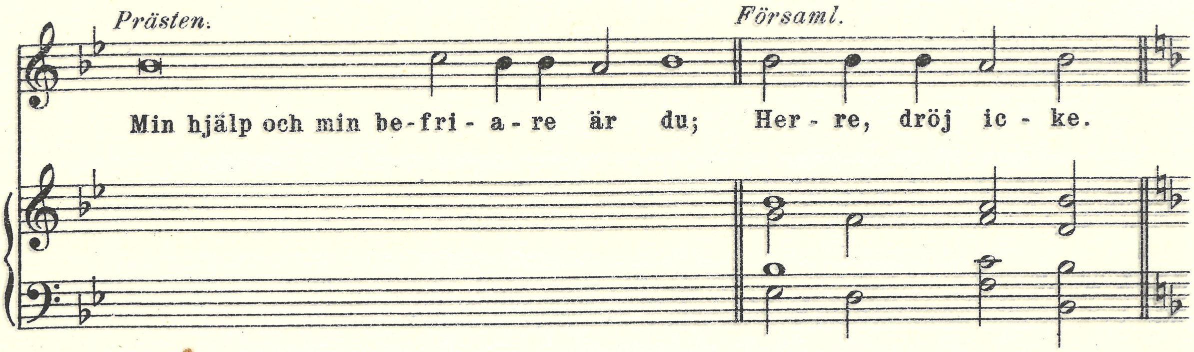
a) Domine labia mea (Ps. 51: 17).

(Gammalkyrklig.)
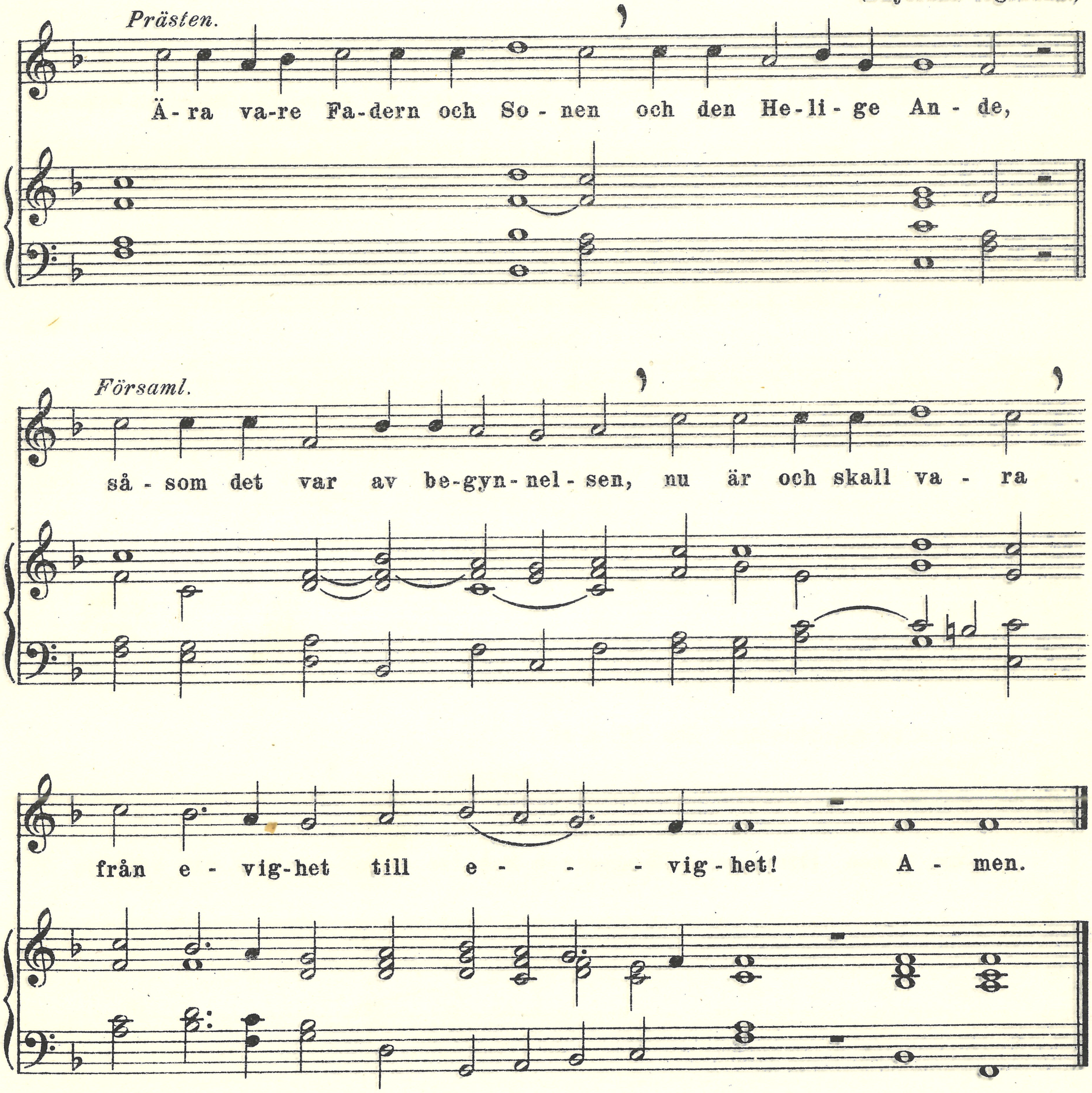

b) Deus in adiutorium (Ps. 70: 2, 6).
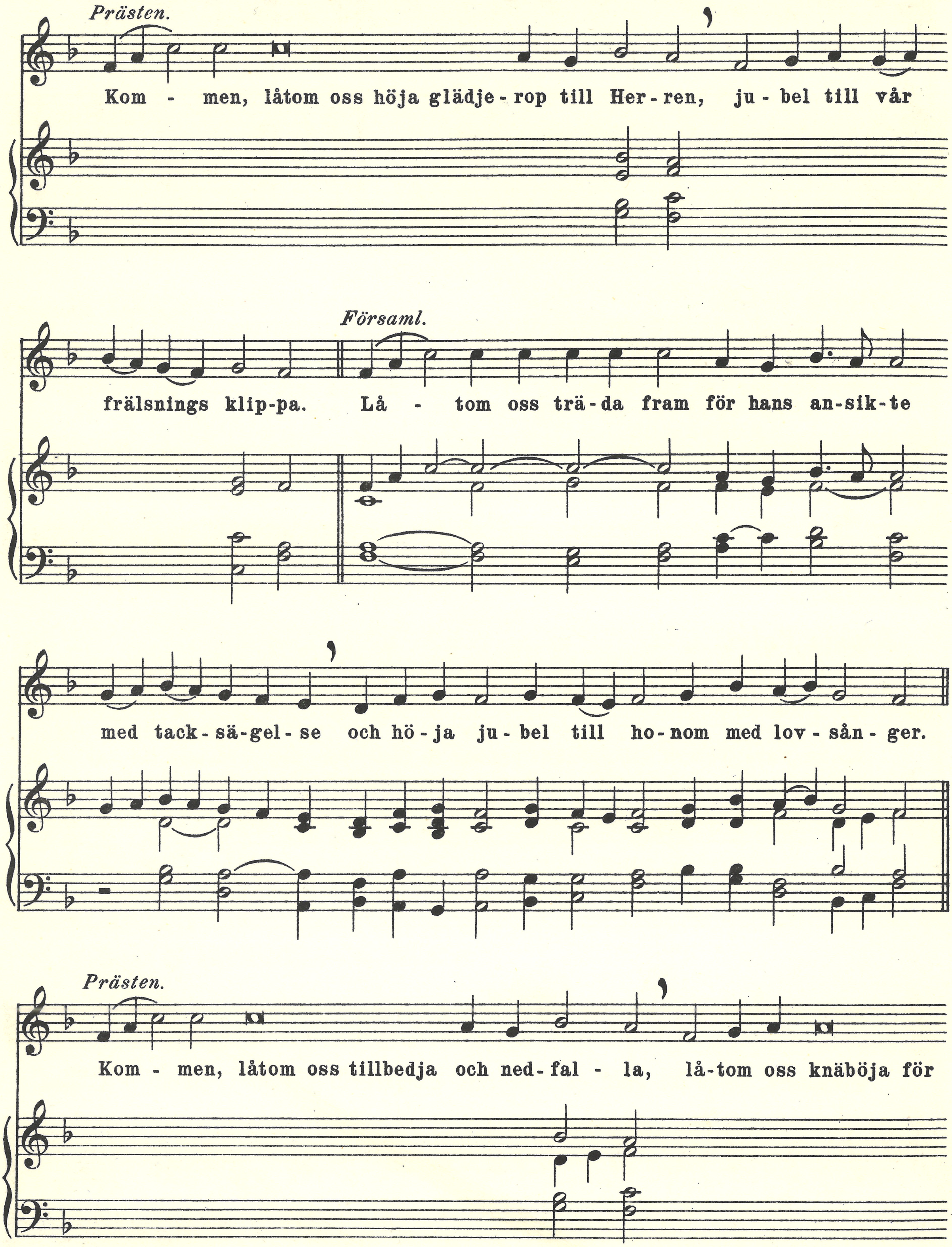

Gloria Patri.

(Bayerska Agendan.)
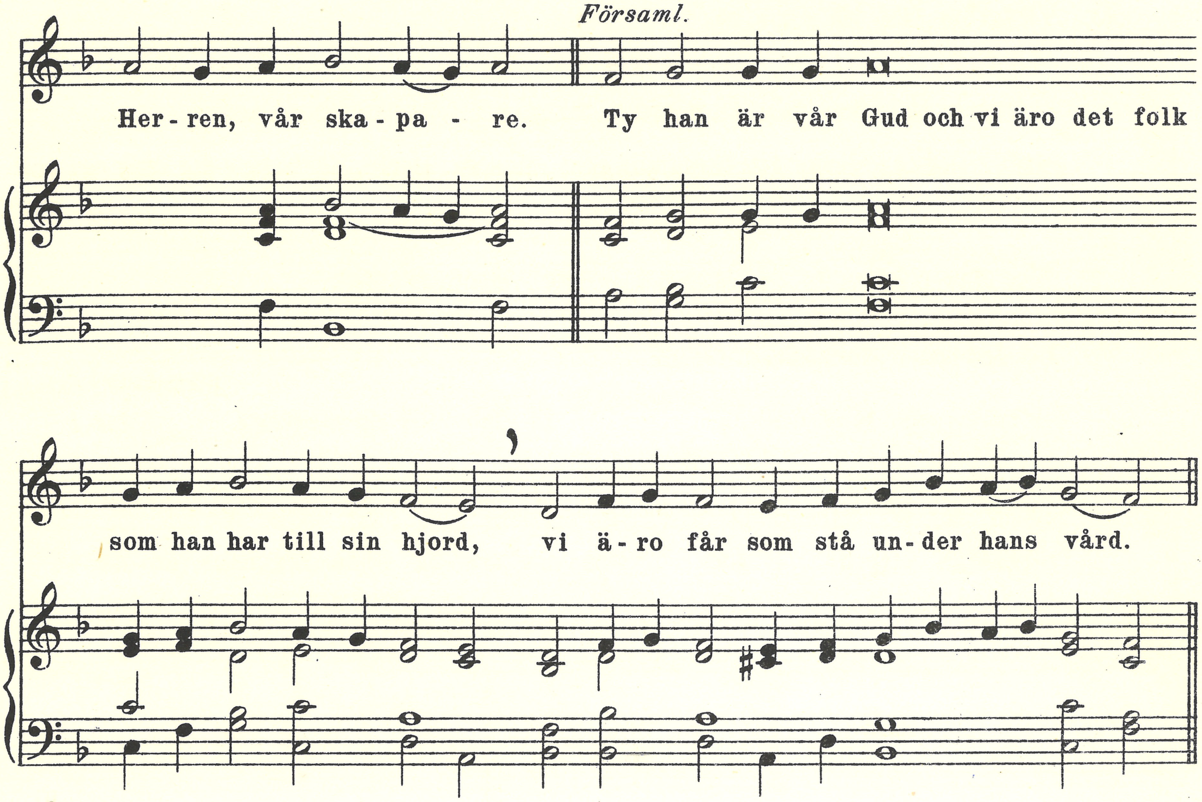

5. Venite (Ps. 95: 1, 2, 6, 7).*)
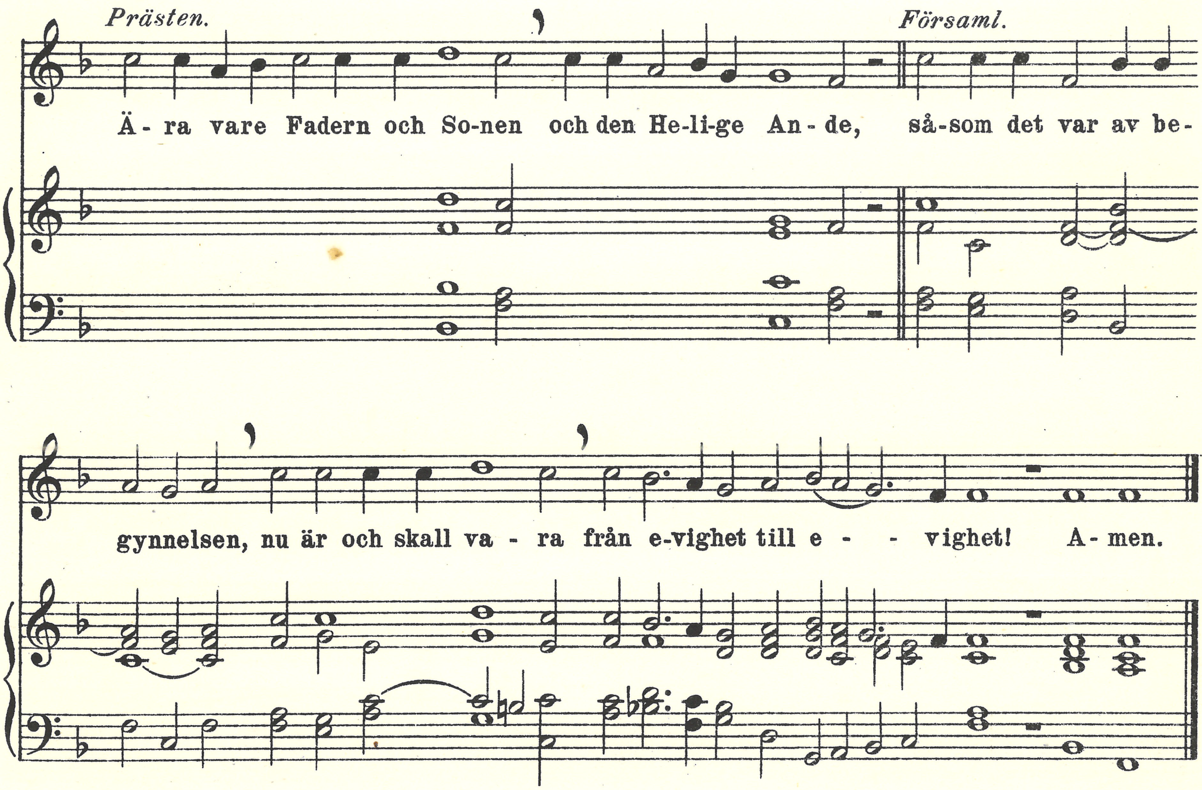
(Efter Skara biblioteks musikhandskrift nr. 5.)

*) I stället för Venite må förekomma: en psalmodi med Gloria Patri *eller* hel svensk psalm *eller* psalmodi och svensk psalm.

Gloria Patri.

6. Skriftläsning,*) exempelvis Dav. 23 psalm. På söndagar episteltexten.

Se även Lektionarium i „En liten Bönbok“ (efter Evangelieboken).

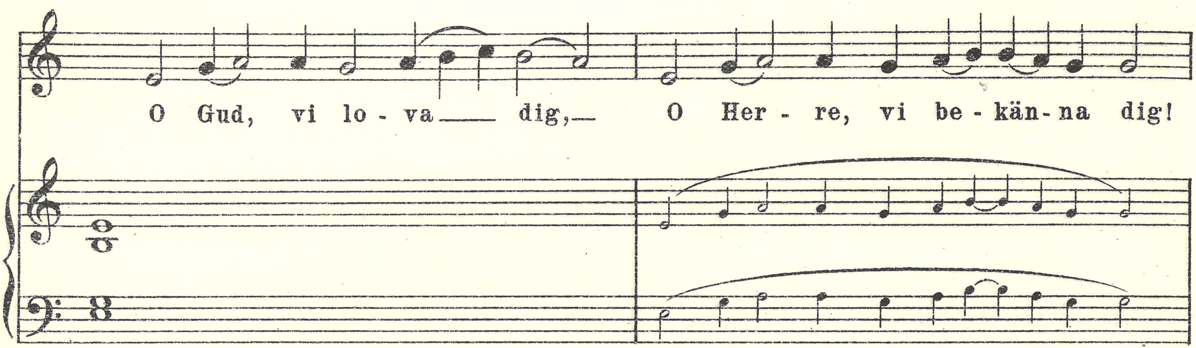
Sedan säger prästen och församlingen: Men du, Herre, förbarma dig över oss och inskriv dessa ord i våra hjärtan!
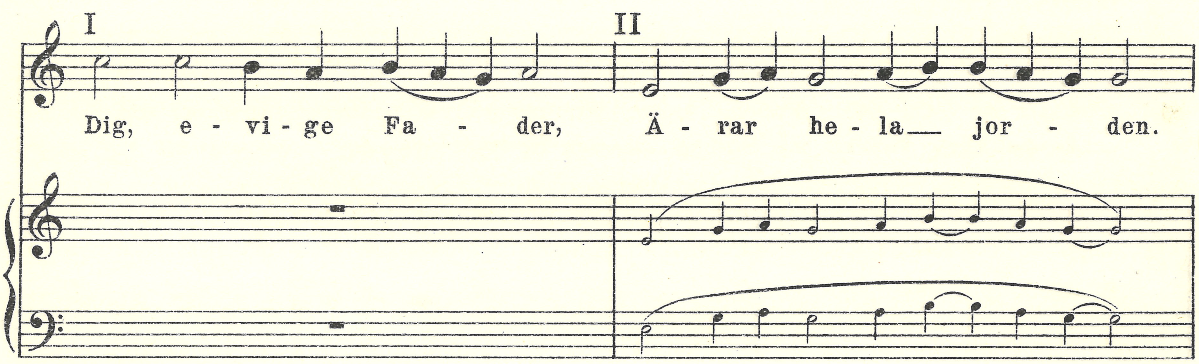
7. Te Deum (*eller* Benedictus *eller* Benedicite).
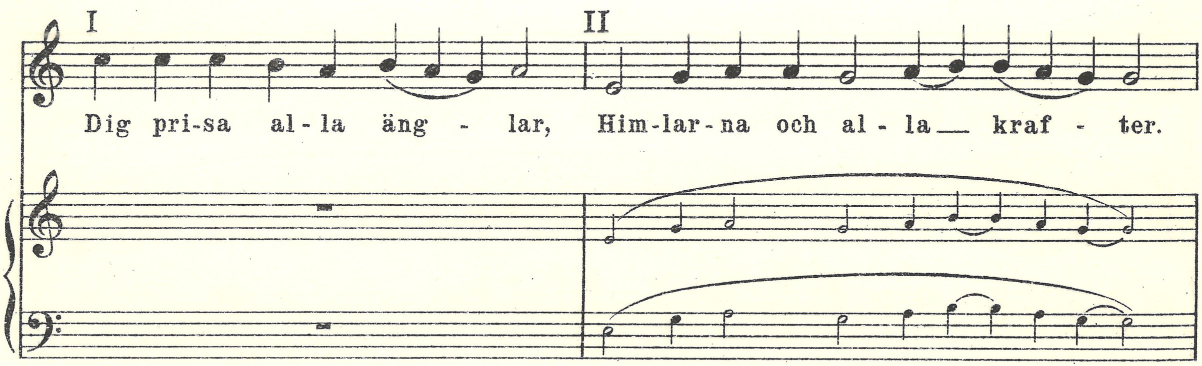
a) Te Deum (i förkortad form).

(Gammalkyrklig.)
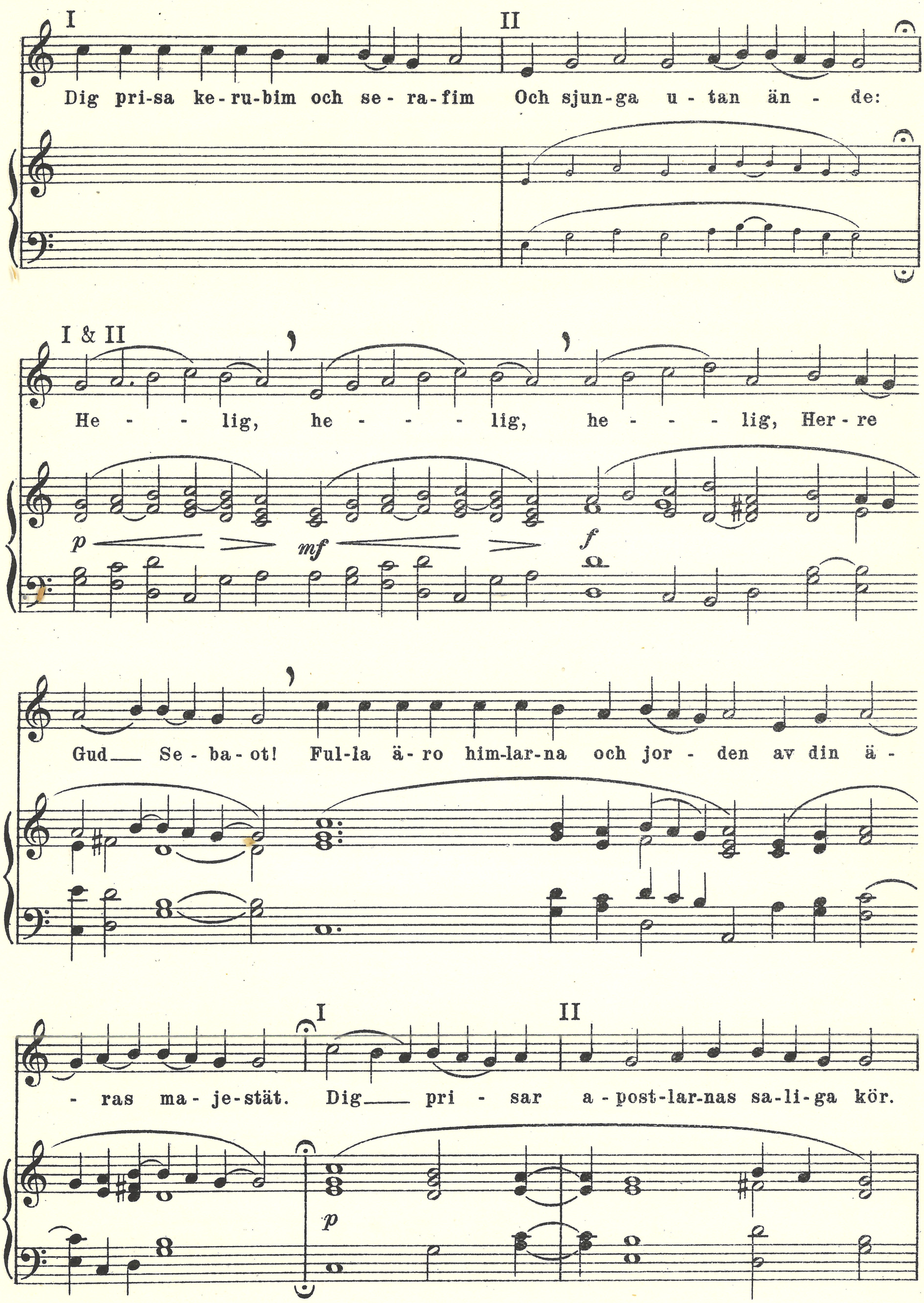
I *(Prästen eller mindre kör.)* II *(Kör eller församling.)*
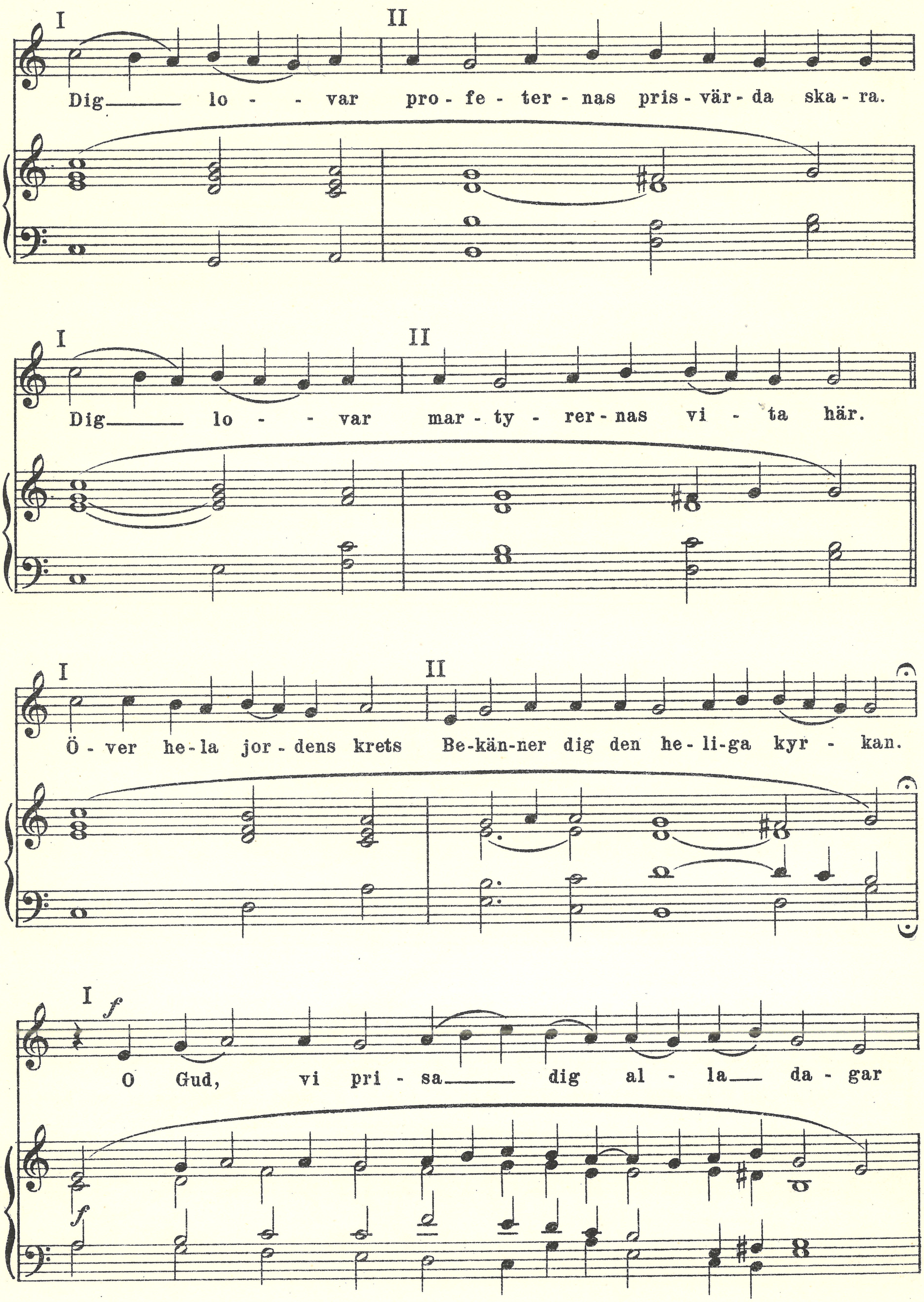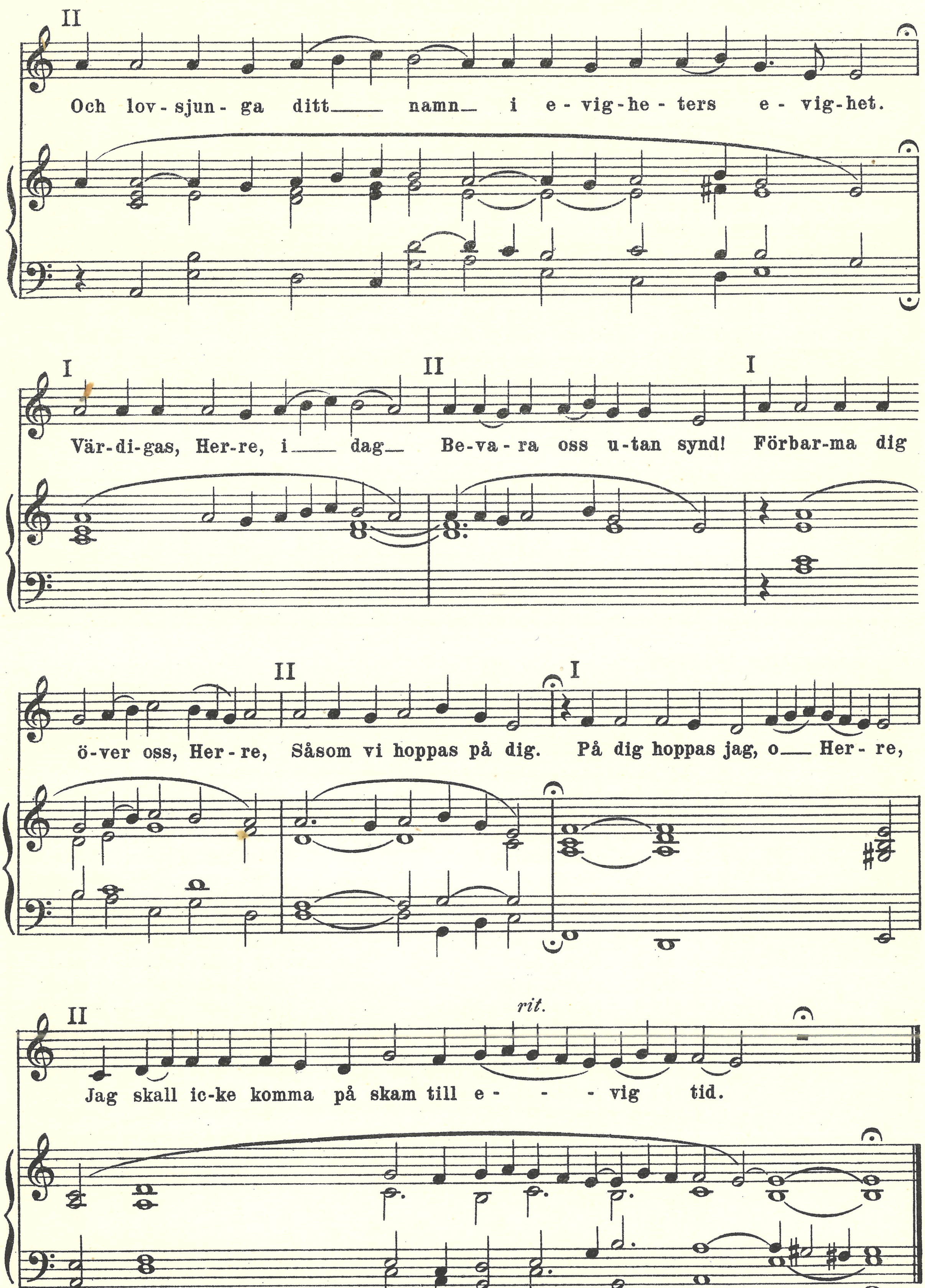

*) Skall predikan förekomma, må den hållas efter skriftläsningen, som då kan ske från predikstolen. Predikan kan föregås och efterföljas av psalmsång.

I
II
Dig pri-sa ke-ru-bim och se-ra-fim Och sjun-ga u-tan än - de:
I & II
He - - lig, he - - - - lig, he - - - lig, Her-re
p mf f
Gud ___ Se - ba - ot! Ful-la ä - ro him-lar-na och jor - den av din ä -
- ras ma - je-stät. Dig ___ pri - sar a - post-lar-nas sa-li-ga kör.
p

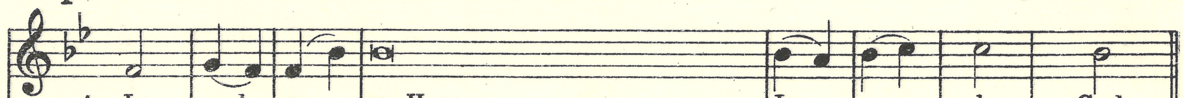

I
II
Dig lo - - var pro - fe - ter - nas pris - vär - da ska - ra.
I
II
Dig lo - - var mar - ty - rer - nas vi - ta här.
I
II
Ö - ver he - la jor - dens krets Be - kän - ner dig den he - li - ga kyr - kan.
I f
O Gud, vi pri - sa dig al - la da - gar
f

II
Och lov-sjun-ga ditt namn i e-vig-he-ters e-vig-het.
I
Vär-di-gas, Her-re, i dag
II
Be-va-ra oss u-tan synd!
I
Förbar-ma dig ö-ver oss, Her-re,
II
Såsom vi hoppas på dig.
I
På dig hoppas jag, o Her-re,
II
rit.
Jag skall ic-ke komma på skam till e - - - vig tid.

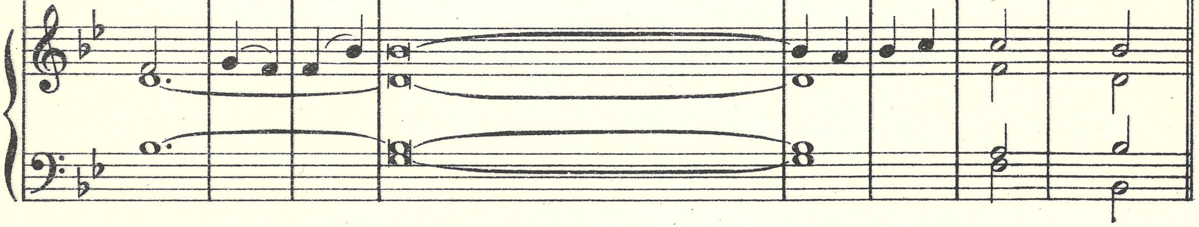
b) Benedictus (Sakarias lovsång, Luk. 1: 68-79).

I

(8e psalmtonen.)
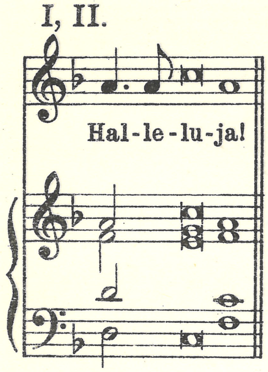

1. Lo -	vad	va -	re Herren	Is -	ra -	els	Gud,
2. Och	som	har	upprättat åt oss ett	fräls -	nin -	gens	horn
3. Så -	som	han	———	ha -	de	lo -	- vat
4. Ty	han	vil -	le frälsa oss från	vå -	ra	o -	- vänner
5. Och	så	gö -	ra barmhärtighet med	vå -	ra	fä -	- der
6. Vad	han	med	ed	ha -	de	lo -	- vat
7. Han	vil -	le	beskära oss att få tjäna honom	u -	tan	fruk -	- tan,
8. Ja,	att	gö -	ra tjänst inför honom i helighet	och	rätt -	fär -	- dighet
9. Och	du	barn	skall bliva kallad den	hög -	stes	pro -	- fet,
10. Till	att	gi -	va hans folk kun - -	skap	om	fräls -	- ning
11. Så	skall	ske	för vår Guds förbar - -	man -	de	kär -	leks skull,
12. För	att	ski -	na över dem som sitta i mörker	och	döds -	skug -	- ga
13. Ä -	ra	va -	re Fa - - - -	dern	och	So -	- nen
14. så -	som	det	var av begynnelsen, nu är	och	skall	va -	- ra,

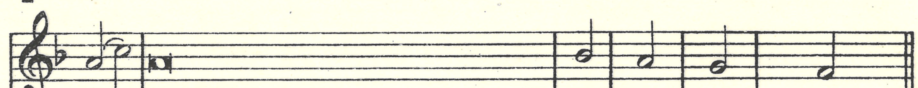
c) Benedicite (Ps. 148).

I, II.

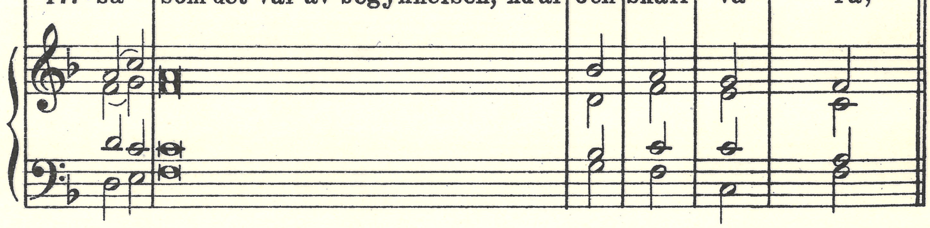

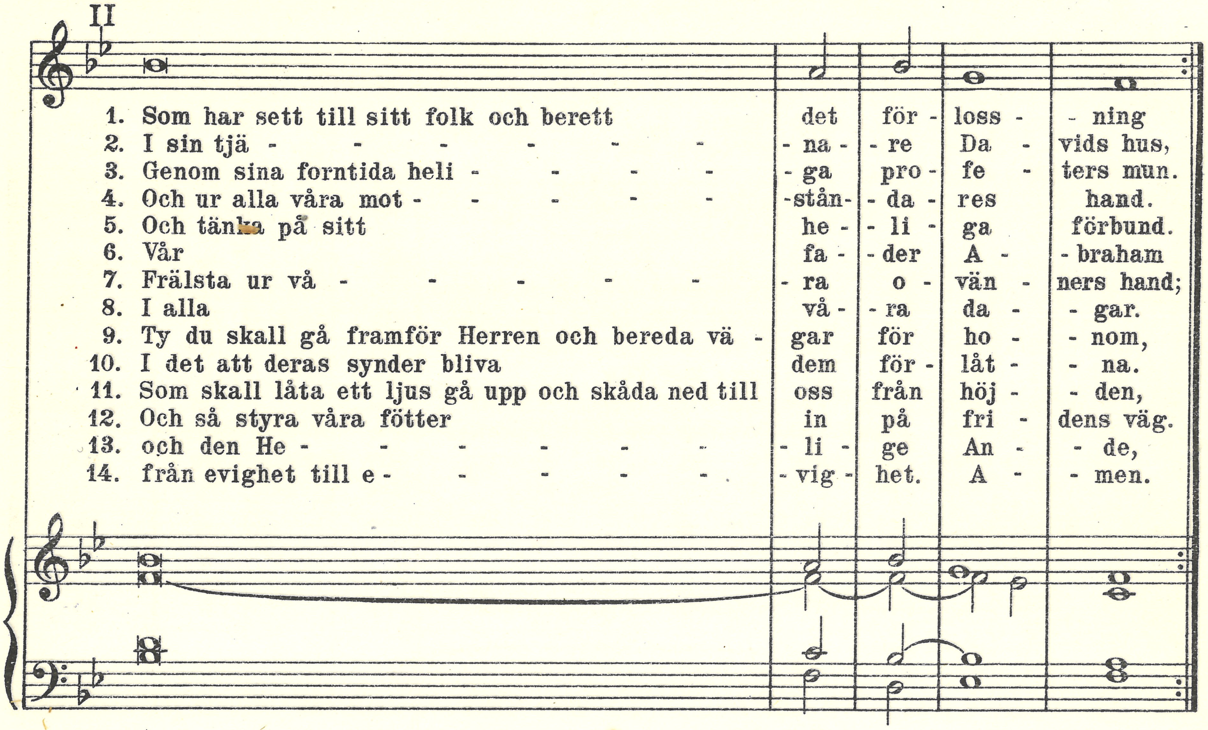

I

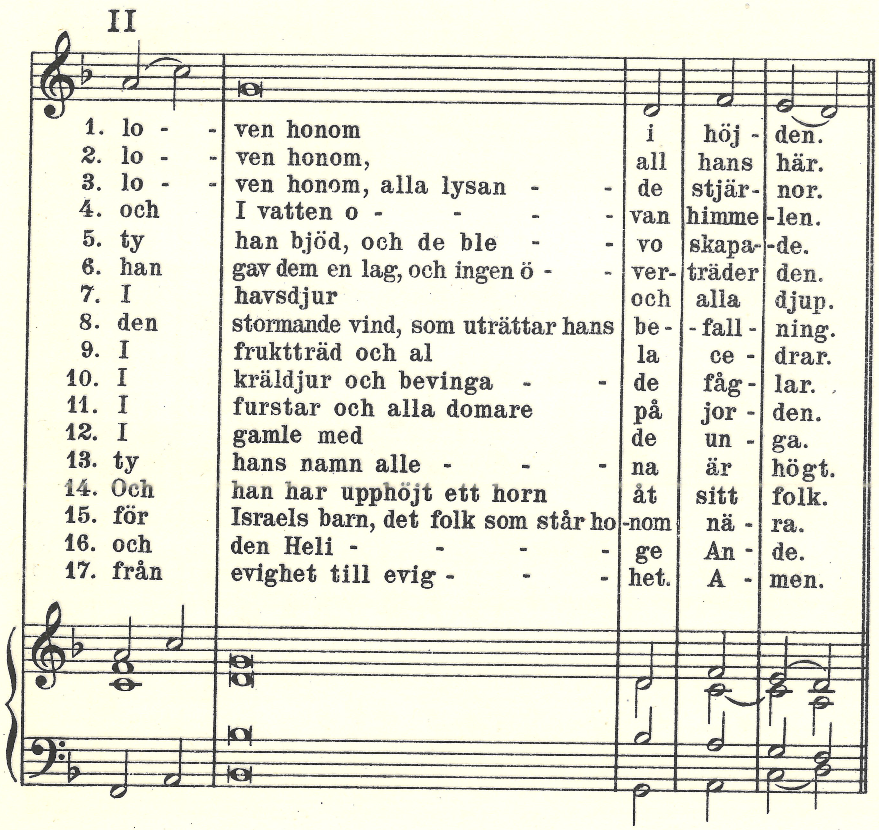
(Tonus peregrinus.)
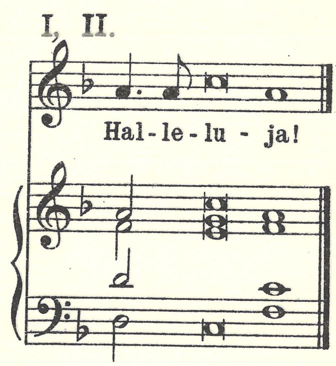

1. Lo -	ven Her - - -	ren	från	him -	- melen,
2. Lo -	ven honom, al - -	la	hans	äng -	- lar,
3. Lo -	ven honom,	sol	och	må -	- ne,
4. Lo -	ven honom, i	him -	lars	him -	- lar
5. Ja,	de må	lo	- va	Her -	rens namn,
6. Och	han gav dem deras plats för alltid	och	för	e -	- vigt;
7. Lo -	ven Her - - -	ren	från	jor -	- den,
8. Eld	och hagel,	snö	och	töc -	- ken,
9. I	berg och	al	- la	höj -	- der,
10. I	vilda djur	och	all	bo -	- skap,
11. I	jordens konun - - -	gar	och	al	- la folk,
12. I	ynglingar, så	ock	i	jung	- - frur,
13. Ja,	de må	lo	- va	Her -	rens namn.
14. hans	majestät når över jor - -	den	och	him -	- melen.
15. ett	ämne till lovsång för al -	la	hans	from	- - ma,
16. Ä -	ra vare Fa - -	dern	och	So -	- nen
17. så -	som det var av begynnelsen, nu är	och	skall	va -	- ra,
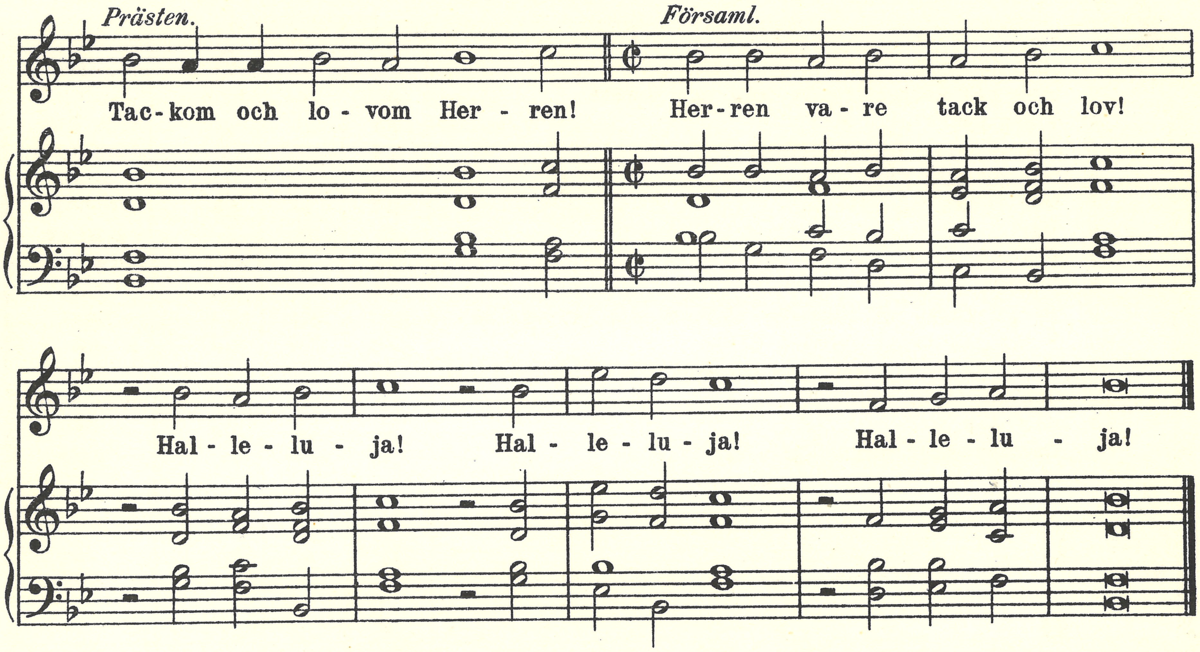

II
1. Som har sett till sitt folk och berett det för - loss - - ning
2. I sin tjä - - - - - - - na - - re Da - vids hus,
3. Genom sina forntida heli - - - - - ga pro - fe - ters mun.
4. Och ur alla våra mot - - - - - -stån- - da - res hand.
5. Och tänka på sitt he - - li - ga förbund.
6. Vår fa - - der A - - braham
7. Frälsta ur vå - - - - - - ra o - vän - ners hand;
8. I alla vå - - ra da - - gar.
9. Ty du skall gå framför Herren och bereda vä - gar för ho - - nom,
10. I det att deras synder bliva dem för - låt - - na.
11. Som skall låta ett ljus gå upp och skåda ned till oss från höj - - den,
12. Och så styra våra fötter in på fri - dens väg.
13. och den He - - - - - - li - ge An - - de,
14. från evighet till e - - - - - - vig - het. A - - men.

II
1. lo - - ven honom i höj - den.
2. lo - - ven honom, all hans här.
3. lo - - ven honom, alla lysan - - de stjär- nor.
4. och I vatten o - - - - van himme -len.
5. ty han bjöd, och de ble - - vo skapa- -de.
6. han gav dem en lag, och ingen ö - - ver- träder den.
7. I havsdjur och alla djup.
8. den stormande vind, som uträttar hans be - - fall - ning.
9. I frukträd och al la ce - drar.
10. I kräldjur och bevinga - - de fåg - lar.
11. I furstar och alla domare på jor - den.
12. I gamle med de un - ga.
13. ty hans namn alle - - - na är högt.
14. Och han har upphöjt ett horn åt sitt folk.
15. för Israels barn, det folk som står ho -nom nä - ra.
16. och den Heli - - - - - ge An - de.
17. från evighet till evig - - - het. A - men.

I, II.
Hal - le - lu - ja!

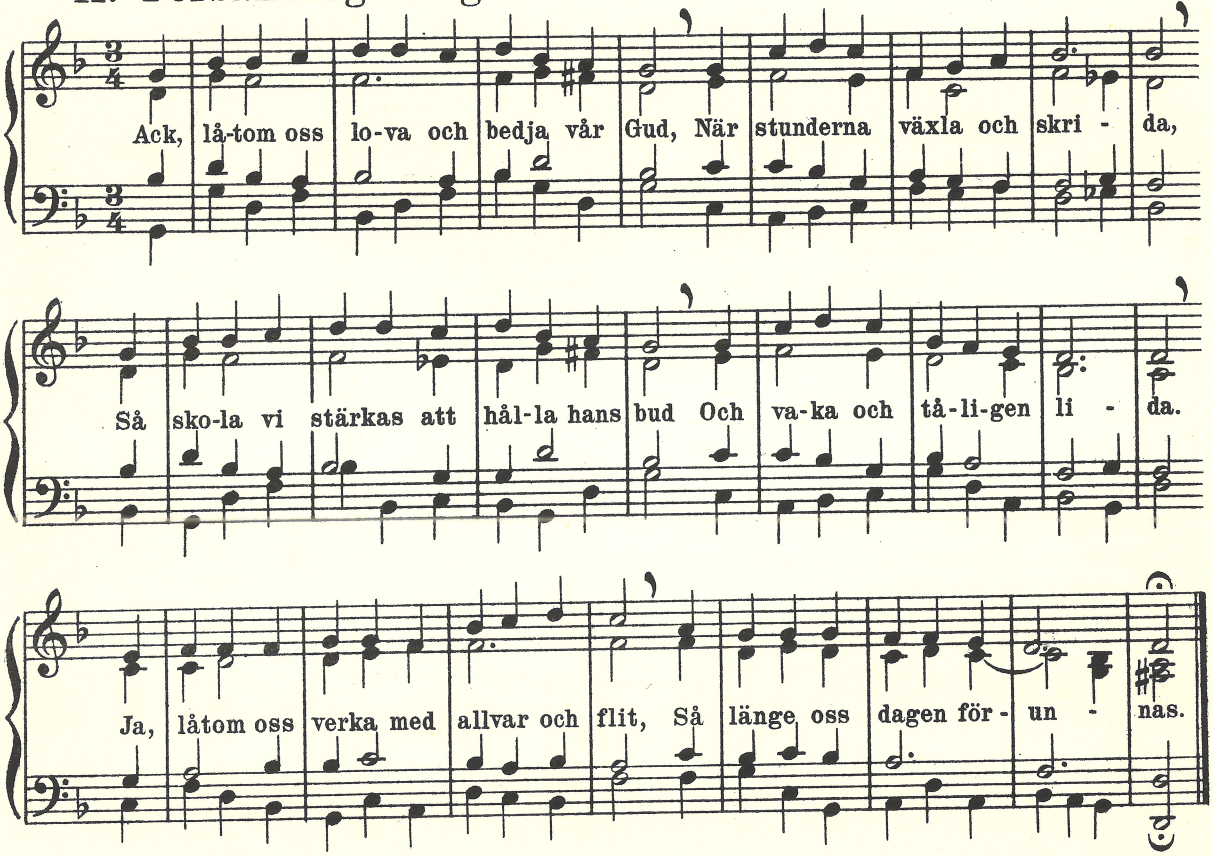
8. Kollektbön (Söndagens kollektbön eller annan kort bön). *Förs.* sjunger *Amen.*

9. Benedicamus (den följande eller de tempore). Kan utelämnas.

10. Prästen läser: Fridens Herre själv give eder sin frid, alltid och på allt sätt. Herren vare med eder alla. Amen.

11. Församlingssång (Sv. Ps. 424: 6) (utan förspel).

VESPER.

(AFTONSÅNG.)

Ordning för Vesper.

A.

Före sammanringningen kan lämpligen ett preludium utföras på orgeln (under en kvarts timme eller kortare eller längre tid) medan menigheten samlas och väntar.

I Sakristian.

När skruden (mässhake eller prästkappa) påtages, bedes följande bön:
Avkläd mig, Herre, den gamla människan med hennes gärningar och ikläd mig den nya människan, som är skapad till Guds avbild i sann rättfärdighet och helighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

I Kyrkan.

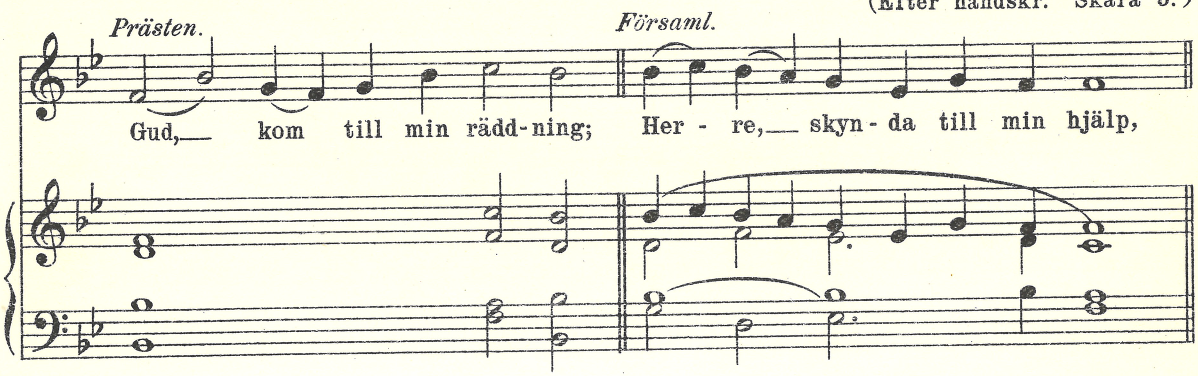
1. Stilla förberedelse: Församlingen beder tyst: Herre, låt mig i denna stund med din församling erfara din heliga närvaro. Amen.
Andra böner som anbefallas för denna tysta beredelse äro:

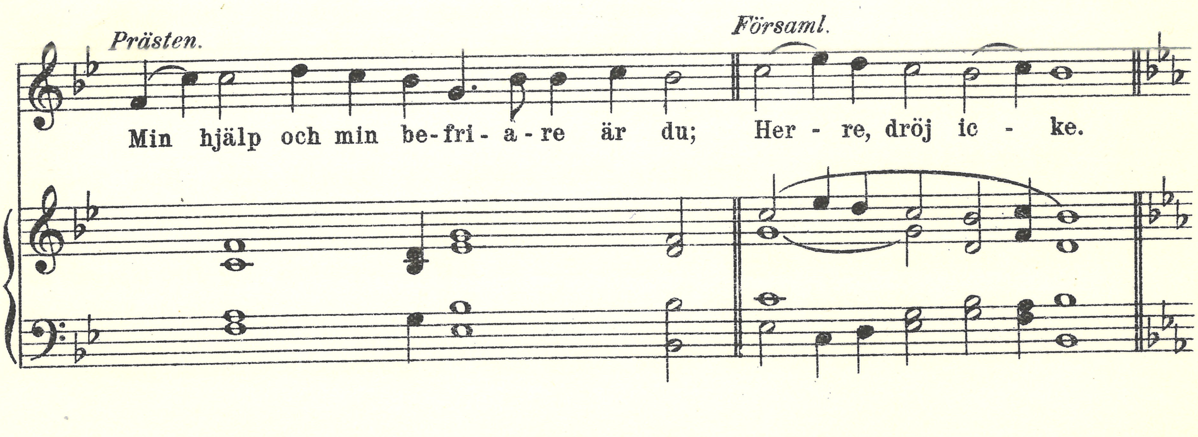
Kom, Helge Ande, Herre Gud . . . . Sv. Ps. 134: 1.
Kom, Helge Ande, till mig in . . . . Sv. Ps. 138: 1.
Ack, Herre Jesu, hör min röst. . . . . . Sv. Ps. 63: 13-15.
O du Helge Ande, kom till oss in. . . . Sv. Ps. 132.
O, Jesu, Krist, dig till oss vänd. . . . Sv. Ps. 330.

2. Svensk psalm eller **körsång.**
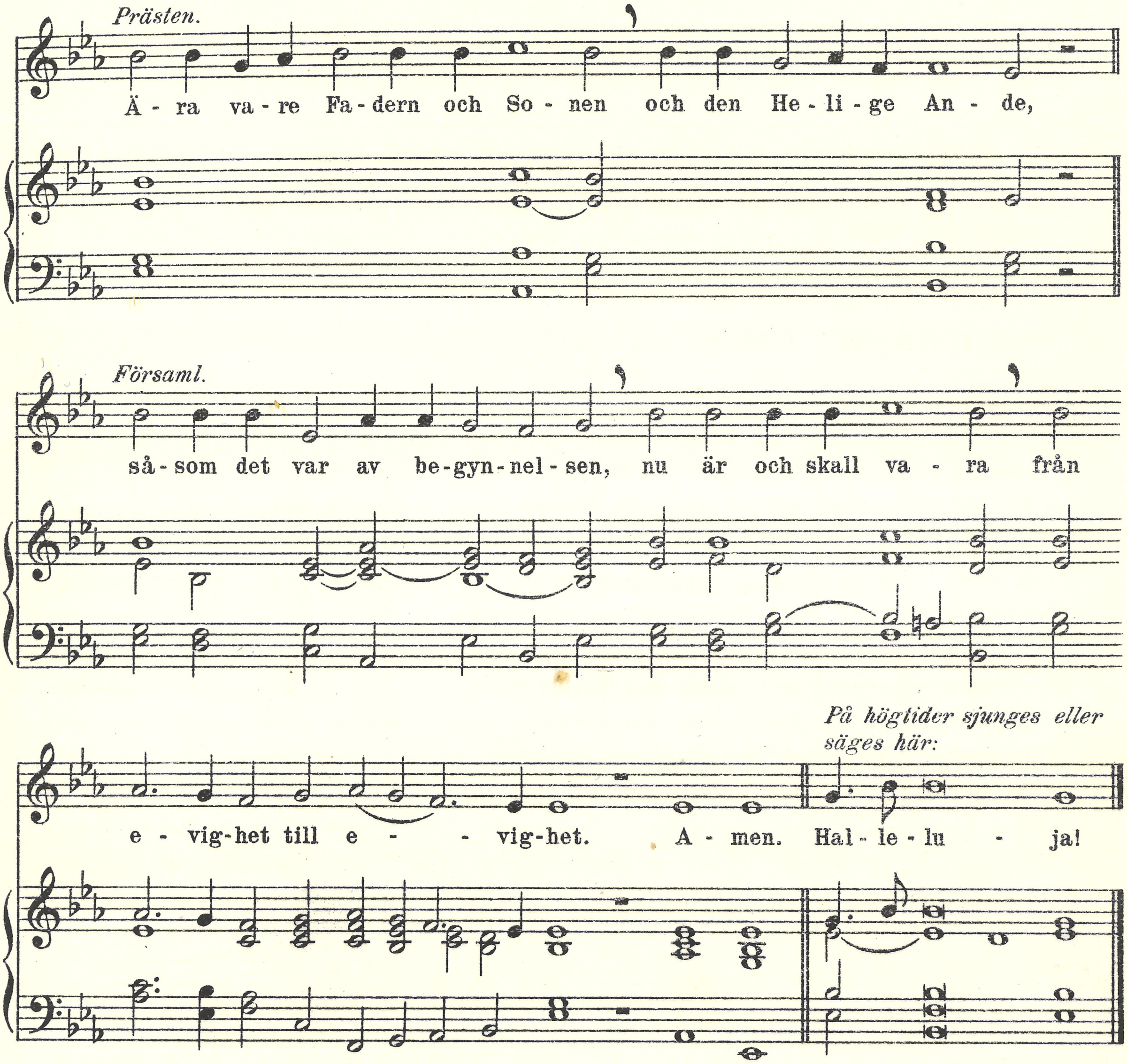
3. Deus in adiutorium (Ps. 70: 2, 6).

(Efter handskr. Skara 5.)

Gloria Patri.

4. Psalmodi. Liturgen och församlingen sjunga växelvis. Se Psalterium (urval ur Psaltaren för liturgiskt bruk). (Psalmodin. kan föregås och efterföljas av en antifon.)
Efter psalmen sjunges *Gloria Patri.*

5. Skriftläsning. (En eller flera texter ur Gamla eller Nya Testamentet eller båda. Lektionarium i „En Liten Bönbok" kan användas).

Efter skriftläsningen säger *liturgen:* Men du Herre, förbarma dig över oss och inskriv dessa ord i våra hjärtan.
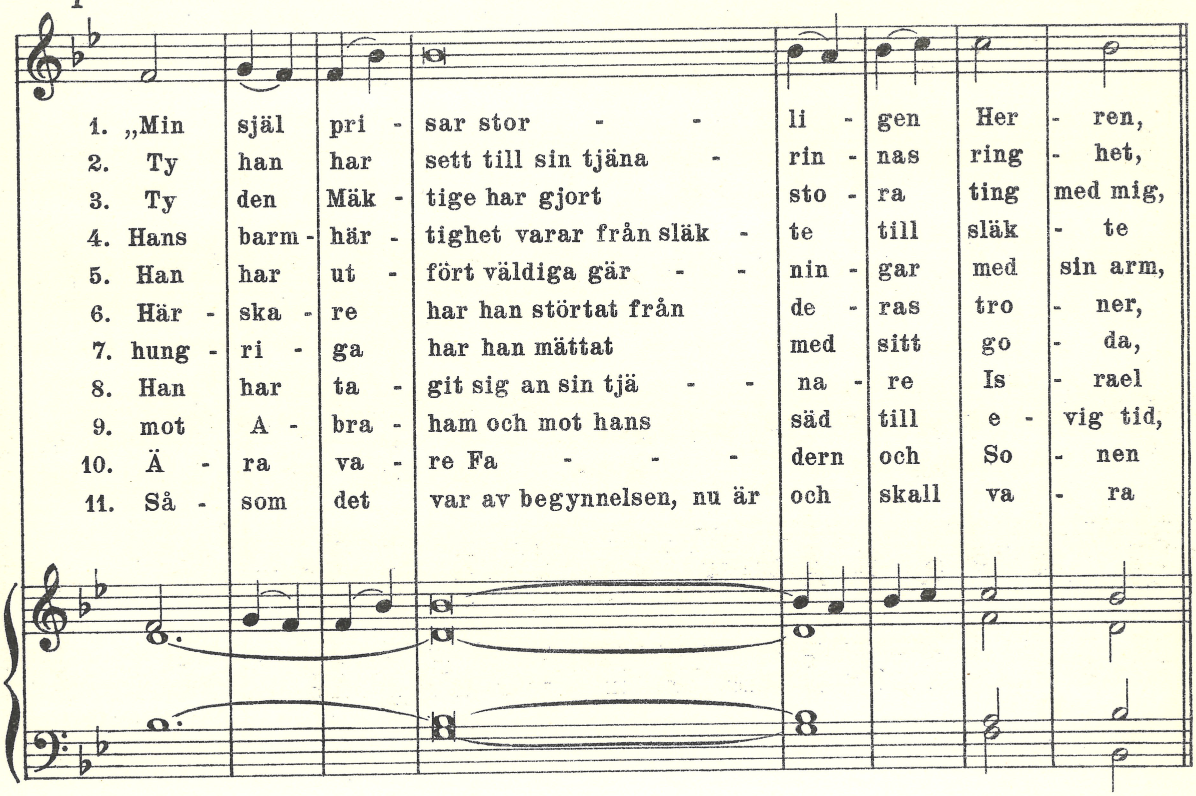
Församl. säger: Vår Gud och Fader tillhör äran i evigheternas evighet. Amen.

6. Hel svensk psalm de tempore. Här kan en kort predikan hållas, åtföljd av psalmsång. Därefter kan en hymn (Magnificat eller annan unison hymn eller körsång) utföras.

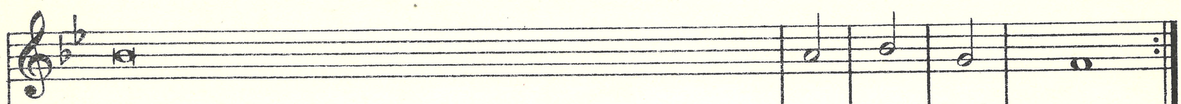
Magnificat (Luk. 1: 46-55).

(8:e psalmtonen.)

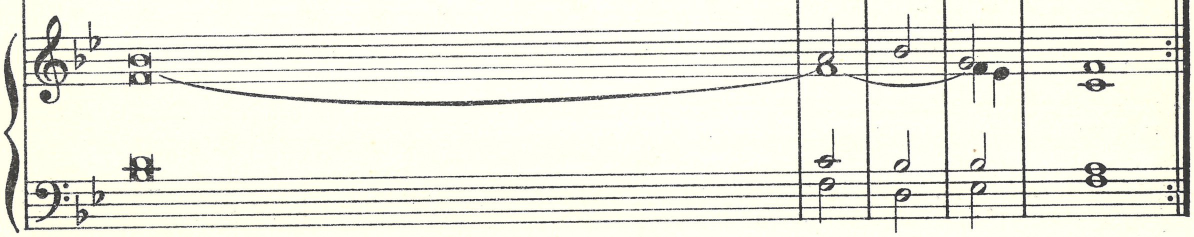
I

II

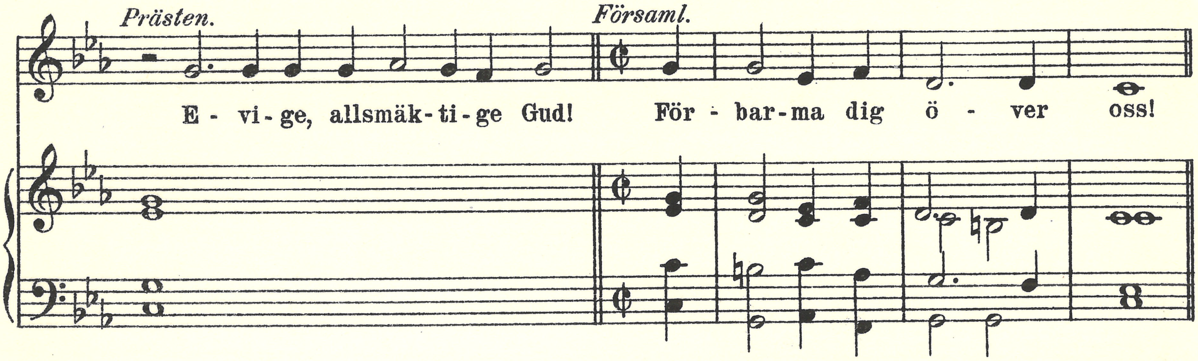
1. och min ande fröjdar sig i	Gud,	min	Fräl-	- sare.
2. och se, härefter skola alla släkten pri - -	sa	mig	sa -	- lig.
3. och	he-	-ligt	är	hans namn.
4. över dem som	fruk-	- ta	ho -	- nom.
5. Han har förskingrat dem som tänkte övermodiga tankar i	si-	- na	hjär -	- tan.
6. Och ringa män	har	han	upp -	- höjt;
7. och rika har han skickat bort med	tom-	-ma	hän -	- der.
8. Och tänkt på att bevi - - - -	sa	barm-	här -	tig - het
9. efter sitt löfte till	vå -	- ra	fä -	- der.“
10. Och den He - - - - - -	li -	- ge	An-	- de,
11. från evighet till e - - - -	vig-	het.	A -	- men.

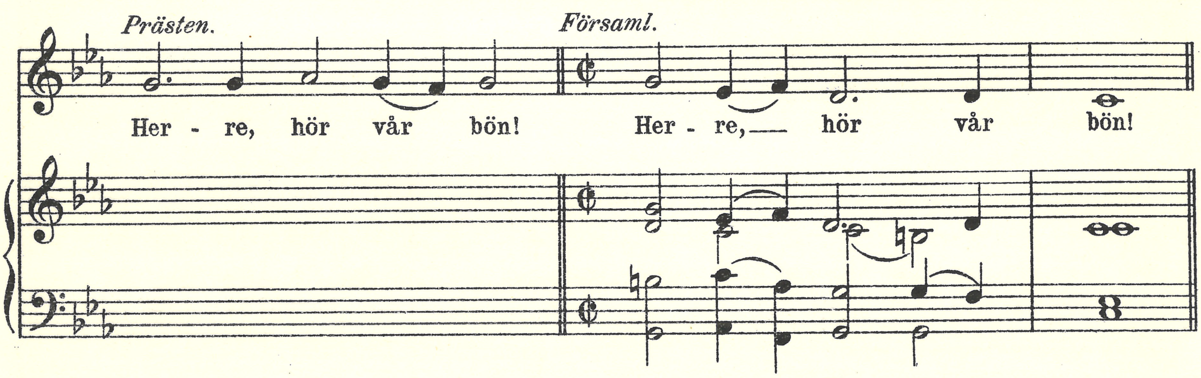

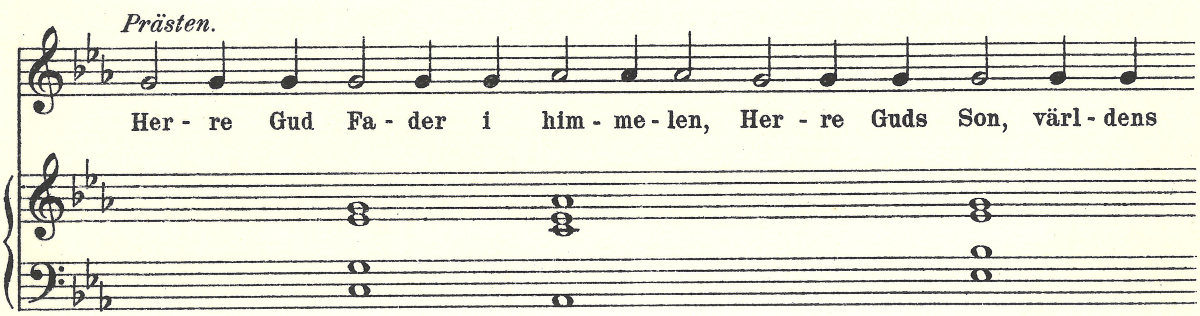
I stället för hel svensk psalm med hymn kan utföras körsång eller unison hymn omedelbart åtföljd av Svenska Psalmboken 24: 2, eller 324: 5, eller 424: 7-9.
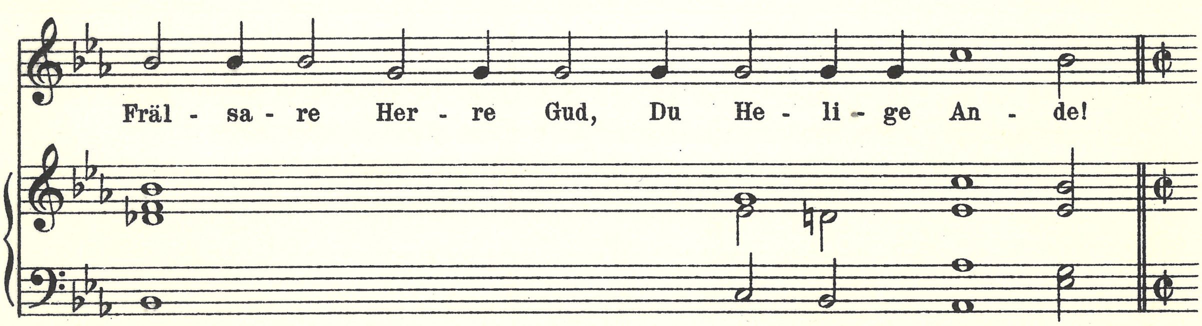
7. Salutation, om så önskas. Därefter **Litaniebön**, varvid följande form kan användas, eventuellt utökad med lämpliga av tid och omständigheter föranledda böner i litanieform. På långfredagen kan i stället för litanian utföras Improperierna, se tillägget.
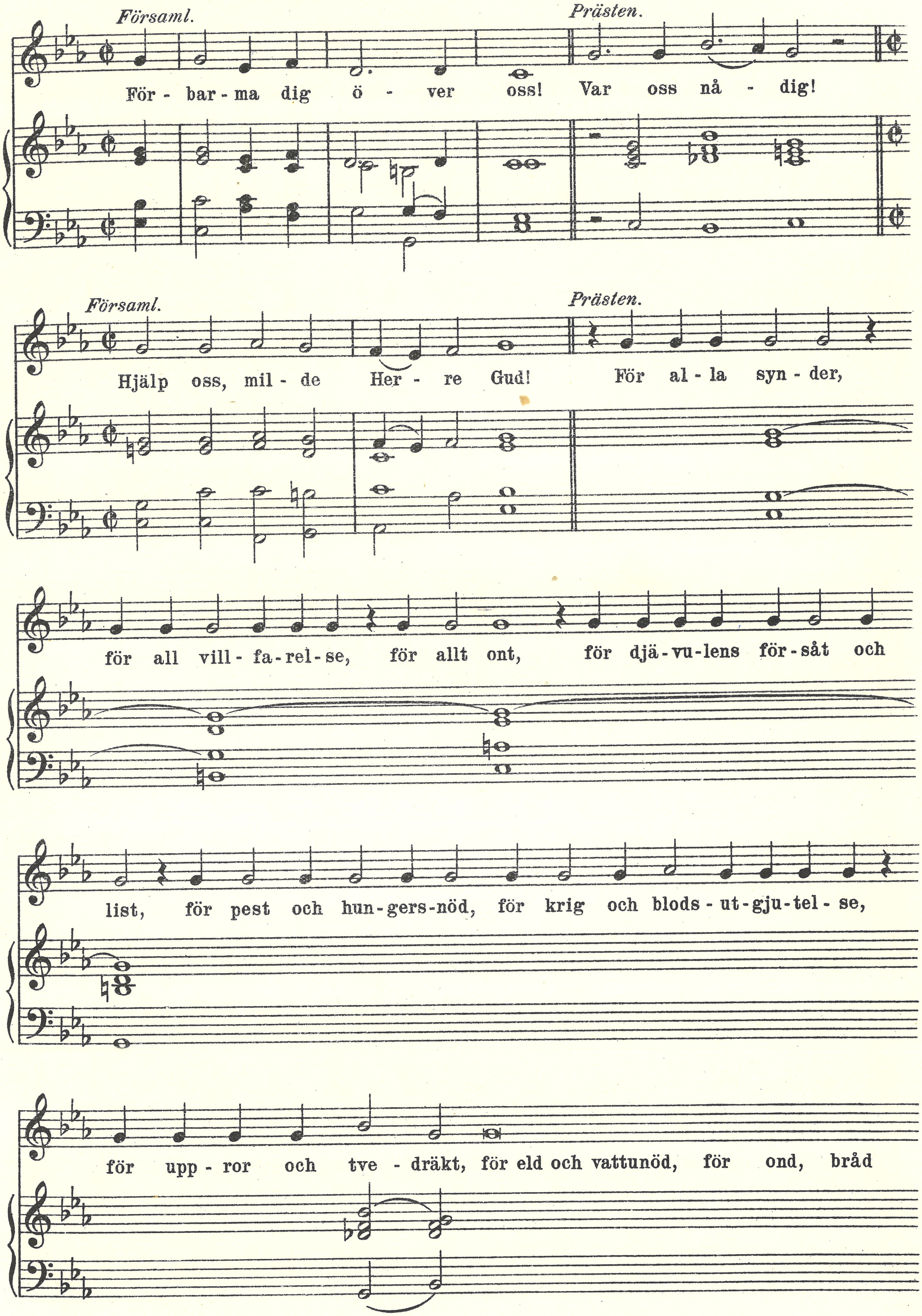
(Efter nr. 78 ur Musiken till Sv. Mässan.)
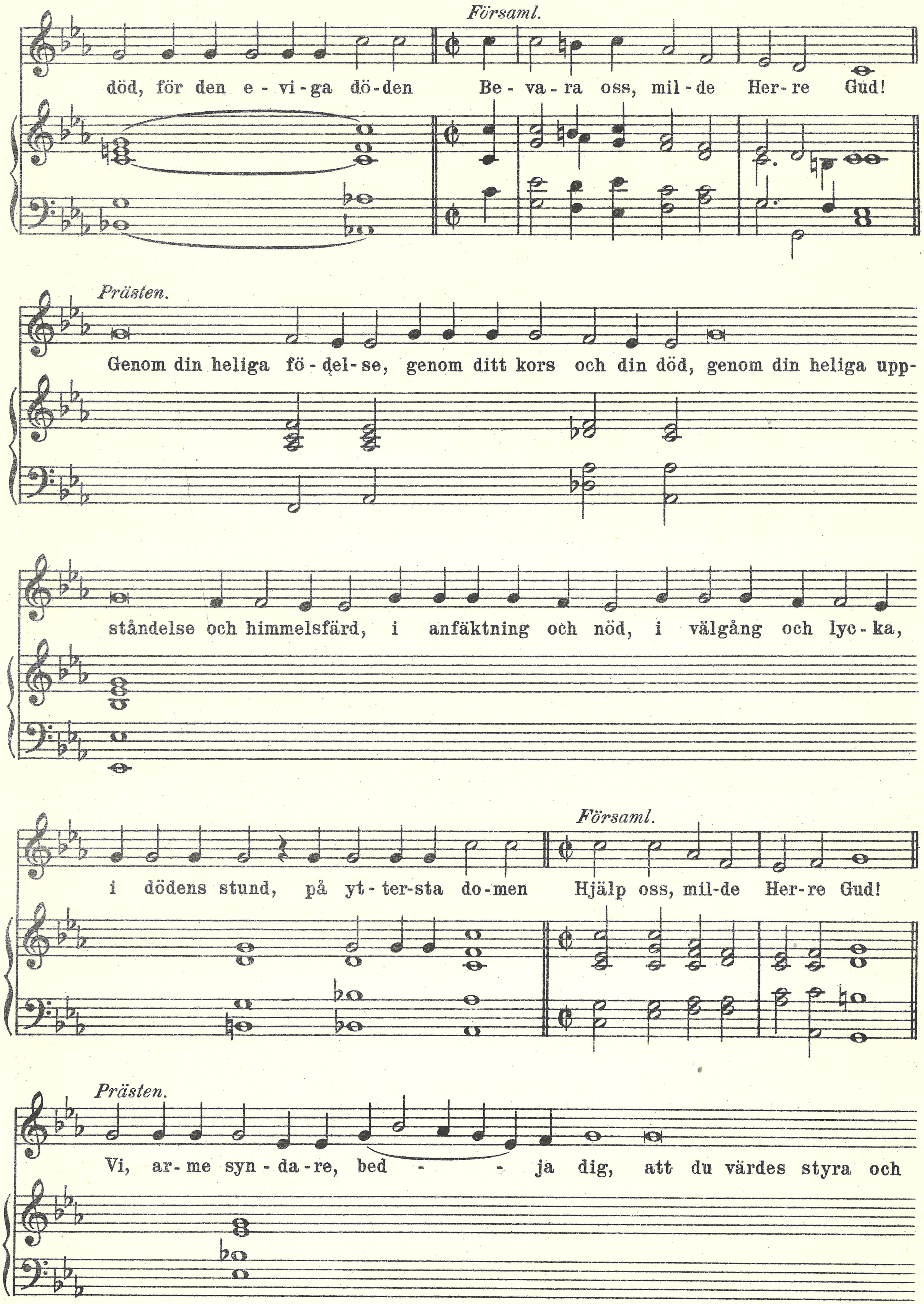

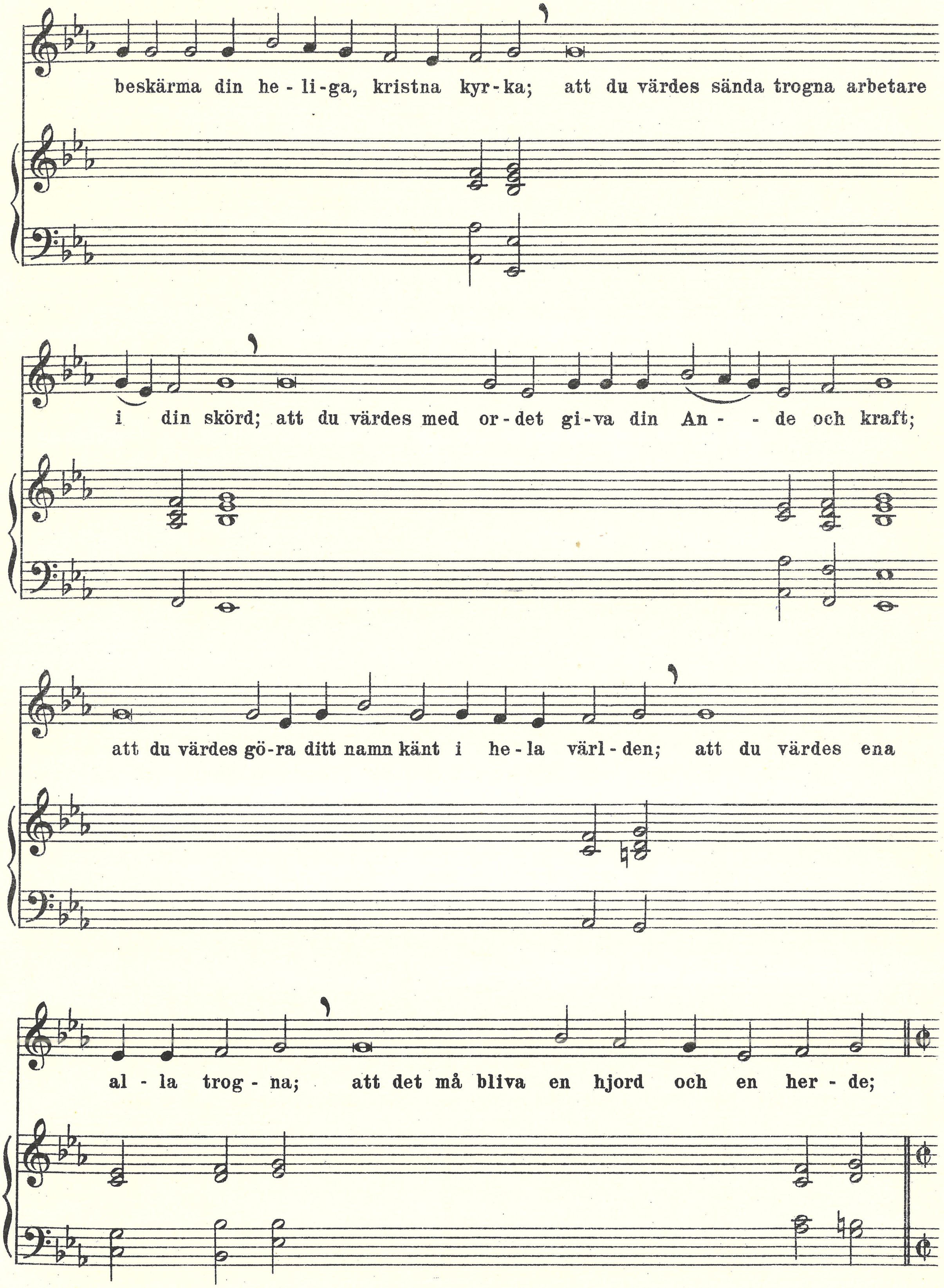

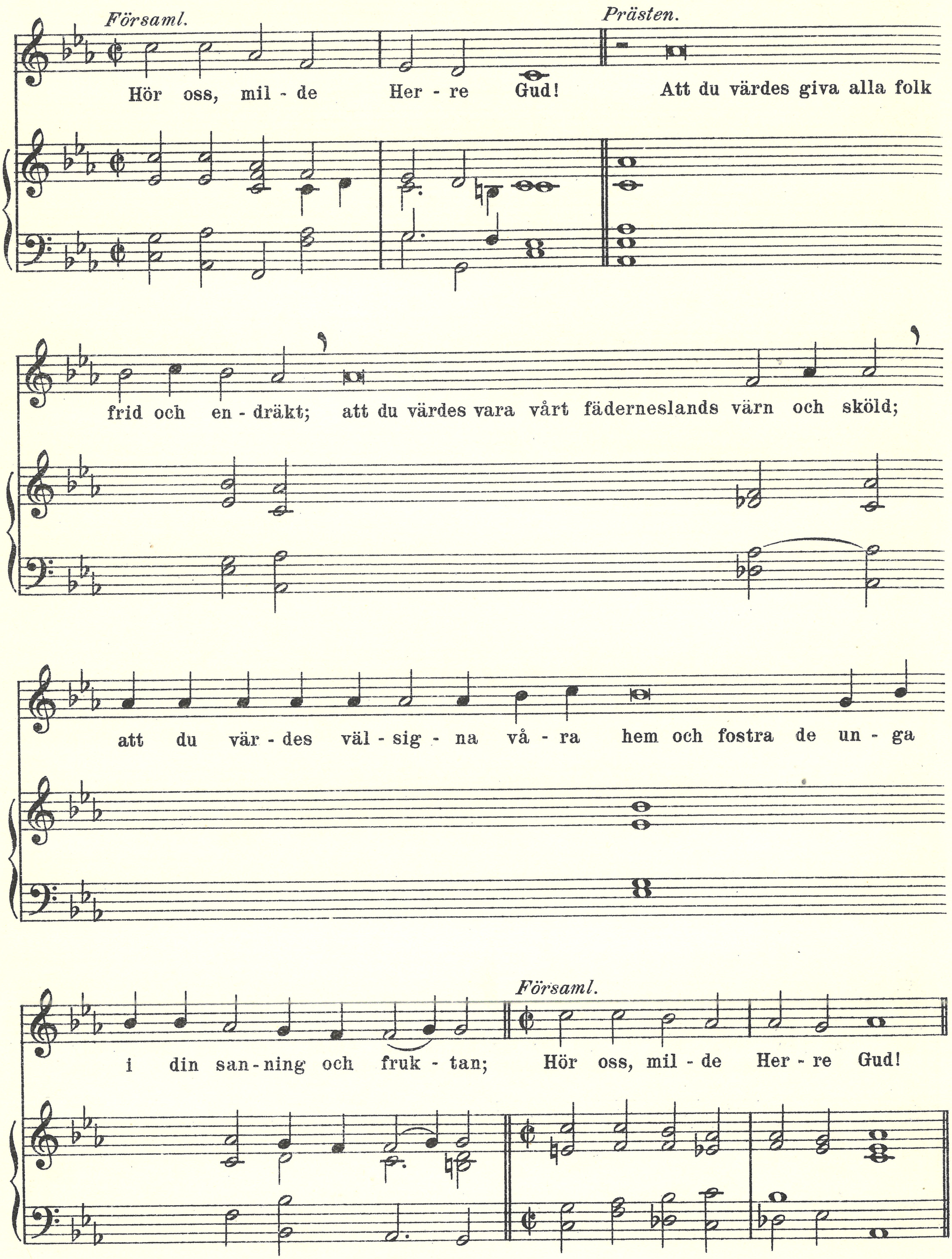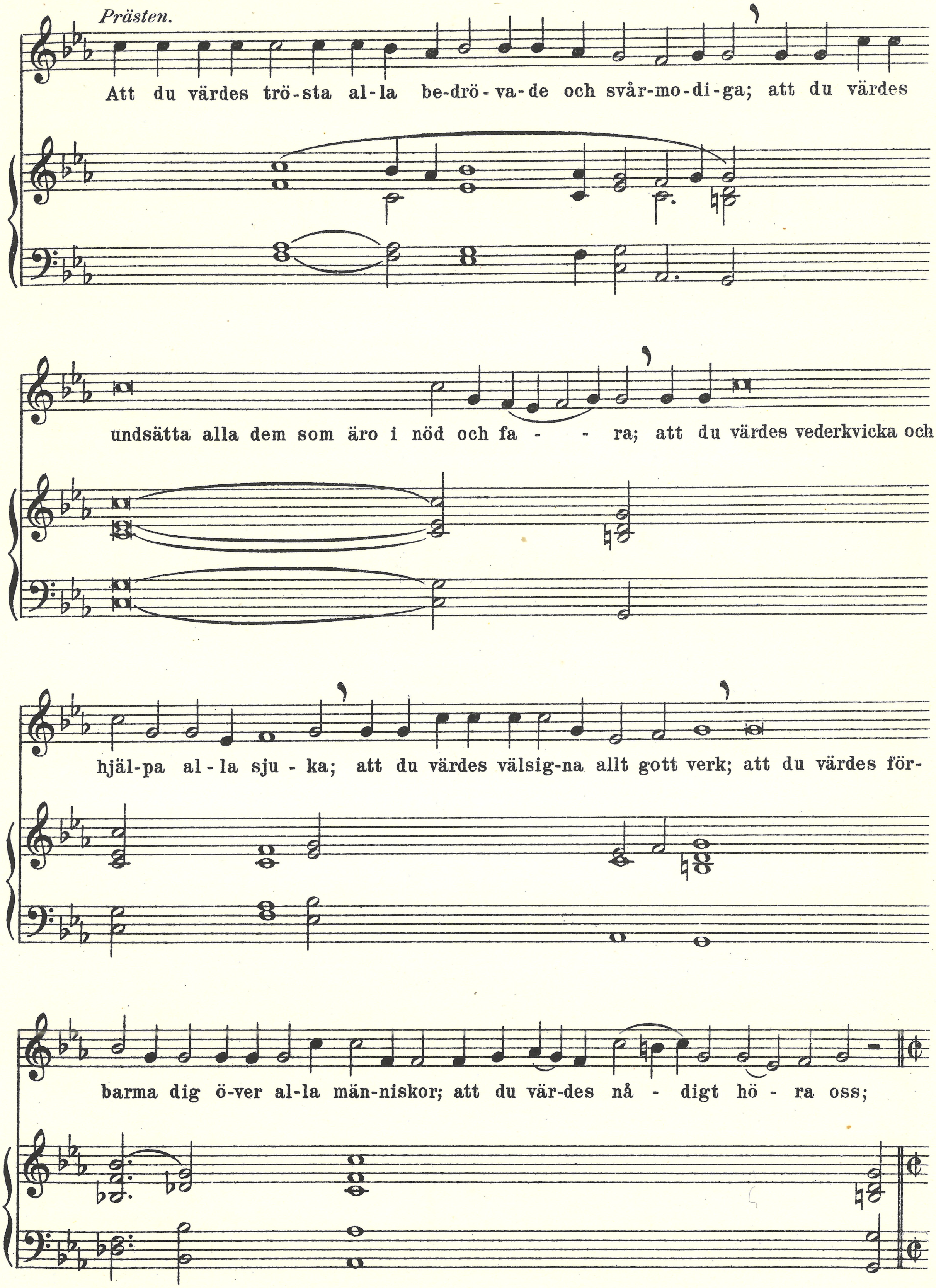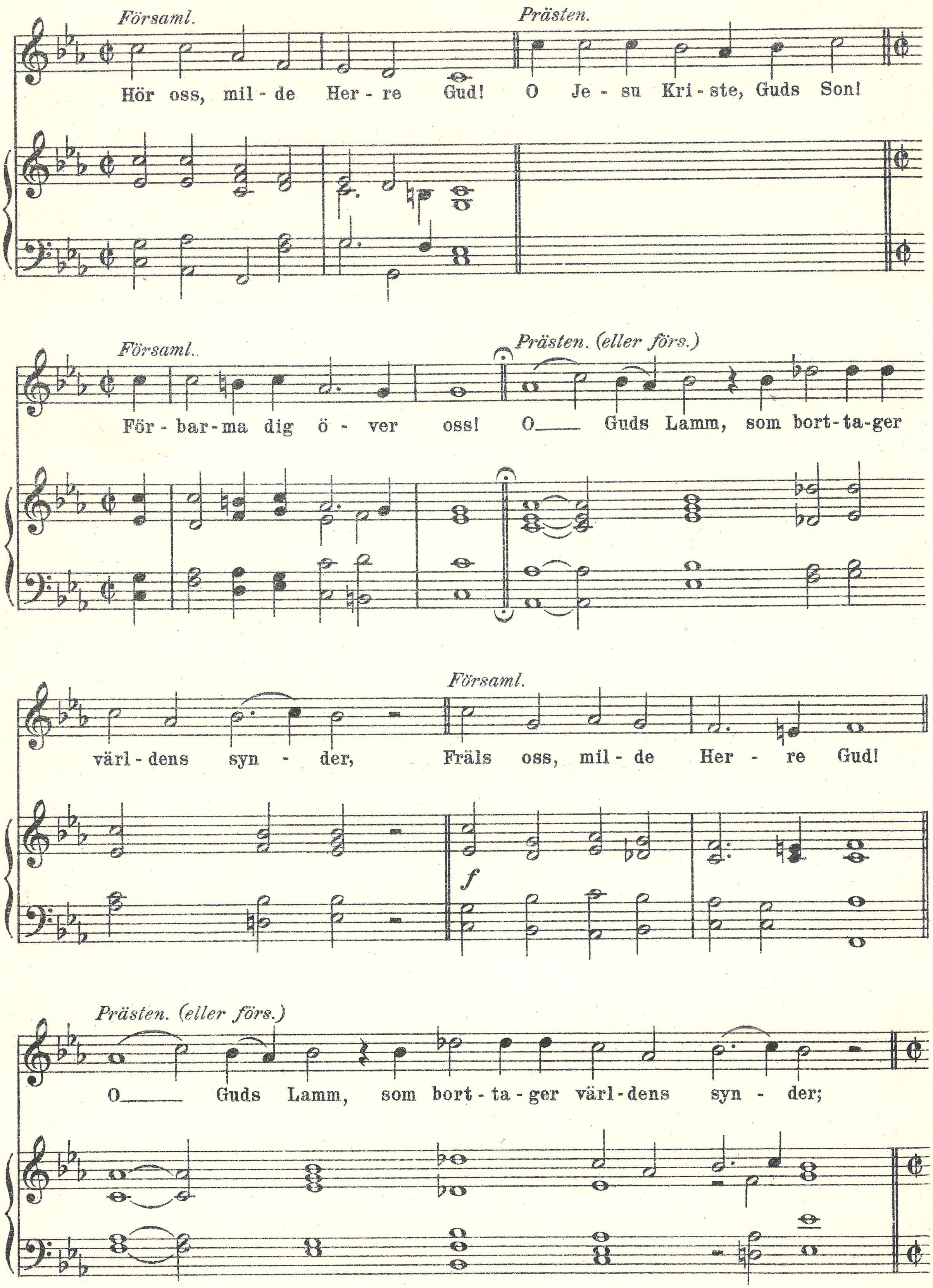

Församl.
För - bar - ma dig ö - ver oss!
Prästen.
Var oss nå - dig!
Församl.
Hjälp oss, mil - de Her - re Gud!
Prästen.
För al - la syn - der,
för all vill - fa - rel - se, för allt ont, för djä - vu - lens för - såt och
list, för pest och hun - gers - nöd, för krig och blods - ut - gju - tel - se,
för upp - ror och tve - dräkt, för eld och vattunöd, för ond, bråd
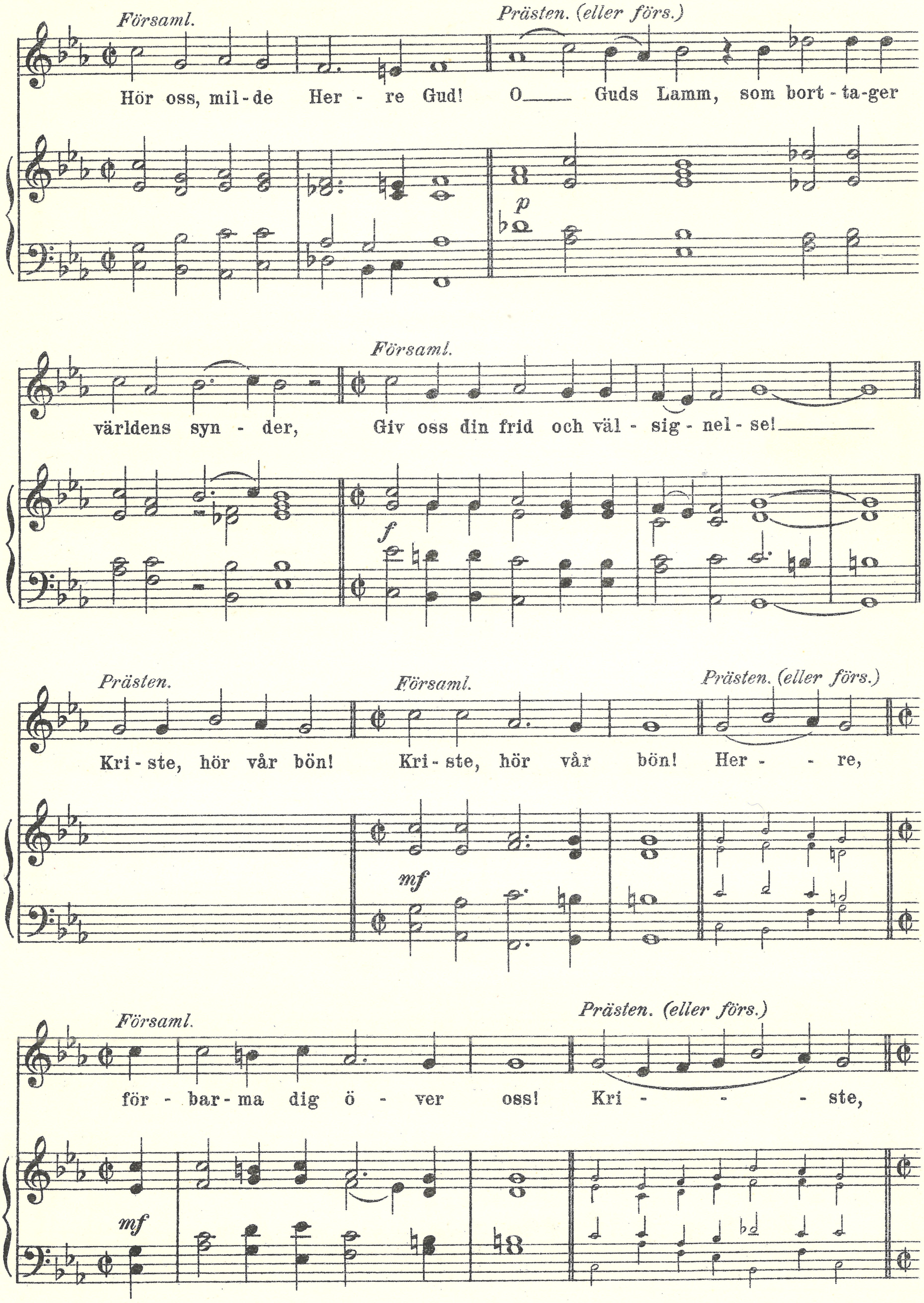

Församl.
död, för den e - vi - ga dö - den Be - va - ra oss, mil - de Her - re Gud!
Prästen.
Genom din heliga fö - del - se, genom ditt kors och din död, genom din heliga upp-
ståndelse och himmelsfärd, i anfäktning och nöd, i välgång och lyc - ka,
Församl.
i dödens stund, på yt - ter - sta do - men Hjälp oss, mil - de Her - re Gud!
Prästen.
Vi, ar - me syn - da - re, bed - - ja dig, att du värdes styra och
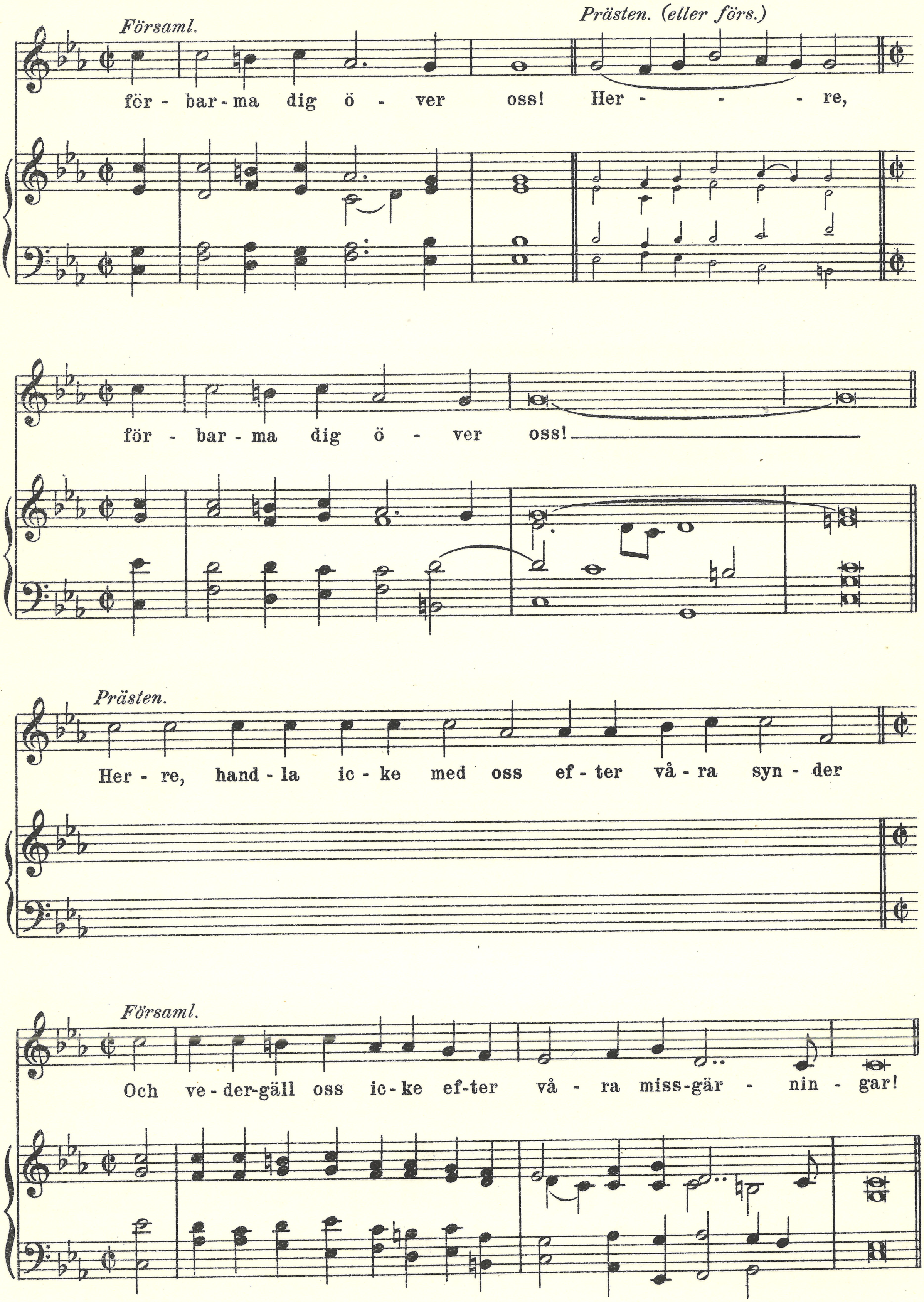

beskärma din he - li-ga, kristna kyr-ka; att du värdes sända trogna arbetare
i din skörd; att du värdes med or-det gi-va din An - - de och kraft;
att du värdes gö-ra ditt namn känt i he-la värl-den; att du värdes ena
al - la trog - na; att det må bliva en hjord och en her - de;

Församl.
Prästen.
Hör oss, mil - de Her - re Gud!
Att du värdes giva alla folk
frid och en - dräkt; att du värdes vara vårt fäderneslands värn och sköld;
att du vär - des väl - sig - na vå - ra hem och fostra de un - ga
Församl.
i din san-ning och fruk - tan; Hör oss, mil - de Her - re Gud!

Prästen.
Att du värdes trö-sta al-la be-drö-va-de och svår-mo-di-ga; att du värdes
undsätta alla dem som äro i nöd och fa - - ra; att du värdes vederkvicka och
hjäl-pa al-la sju - ka; att du värdes välsig-na allt gott verk; att du värdes för-
barma dig ö-ver al-la män-niskor; att du vär-des nå - digt hö - ra oss;
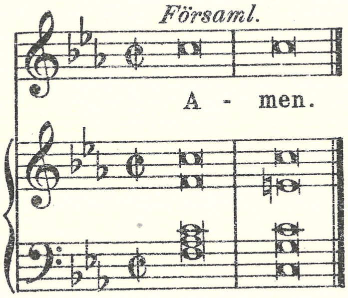

Församl.
Hör oss, mil - de Her - re Gud!
Prästen.
O Je - su Kri - ste, Guds Son!
Församl.
För - bar - ma dig ö - ver oss!
Prästen. (eller förs.)
O___ Guds Lamm, som bort - ta - ger värl - dens syn - der,
Församl.
Fräls oss, mil - de Her - re Gud!
f
Prästen. (eller förs.)
O___ Guds Lamm, som bort - ta - ger värl - dens syn - der;

Församl.
Hör oss, mil-de Her - re Gud!
Prästen. (eller förs.)
O Guds Lamm, som bort-ta-ger
världens syn - der,
Församl.
Giv oss din frid och väl - sig - nel - se!
Prästen.
Kri-ste, hör vår bön!
Församl.
Kri-ste, hör vår bön!
Prästen. (eller förs.)
Her - - re,
Församl.
för - bar-ma dig ö - ver oss!
Prästen. (eller förs.)
Kri - - - ste,

Församl.
Prästen. (eller förs.)
för - bar - ma dig ö - ver oss! Her - - - re,
för - bar - ma dig ö - ver oss!
Prästen.
Her - re, hand - la ic - ke med oss ef - ter vå - ra syn - der
Församl.
Och ve - der-gäll oss ic - ke ef-ter vå - ra miss-gär - nin - gar!

Liturgen: Vaka över oss Herre, himmelske Fader, och bevara oss från allt ont till kropp och själ. Giv oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskärm. Genom din Son Jesus Kristus, Vår Herre.

Församl. säger eller sjunger:
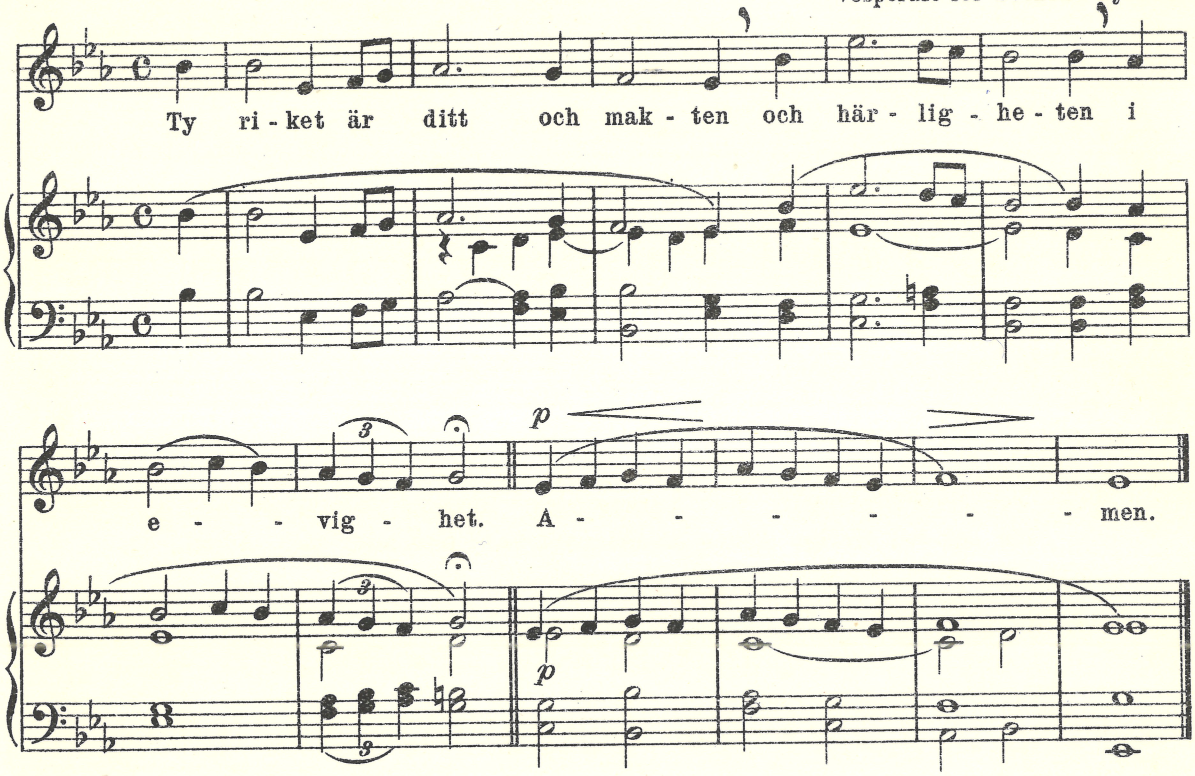

Om vesper åtföljes av completorium utelämnas denna bön: Vaka över oss.

8. Tyst Fader vår.

Prästen säger: Fader vår som är i himmelen. Sedan läses fortsättningen tyst av präst och församling.

Doxologien kan sjungas av församlingen:
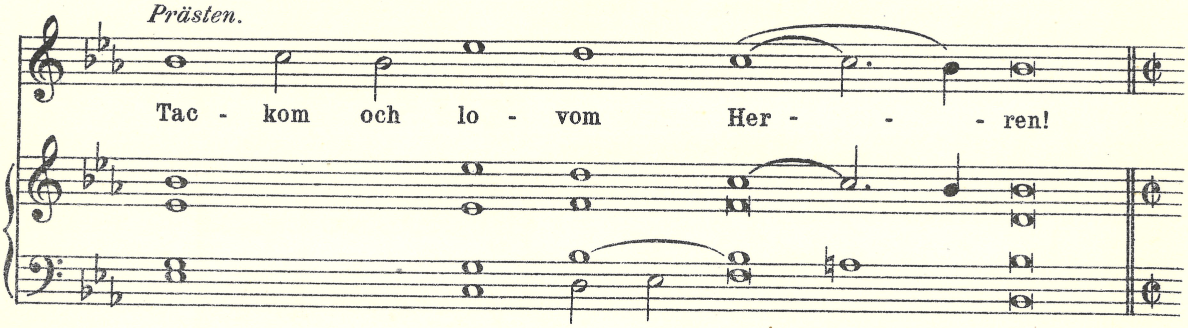
Ur 1914 års Förslag till Vesperale för Svenska kyrkan.
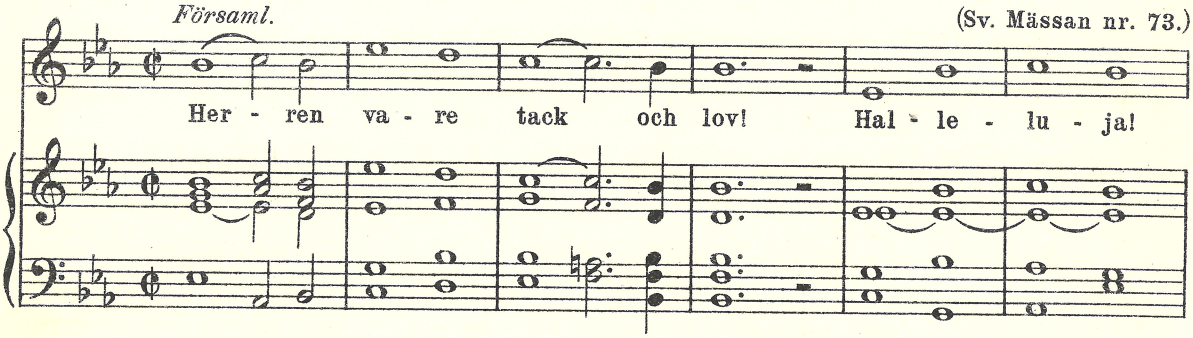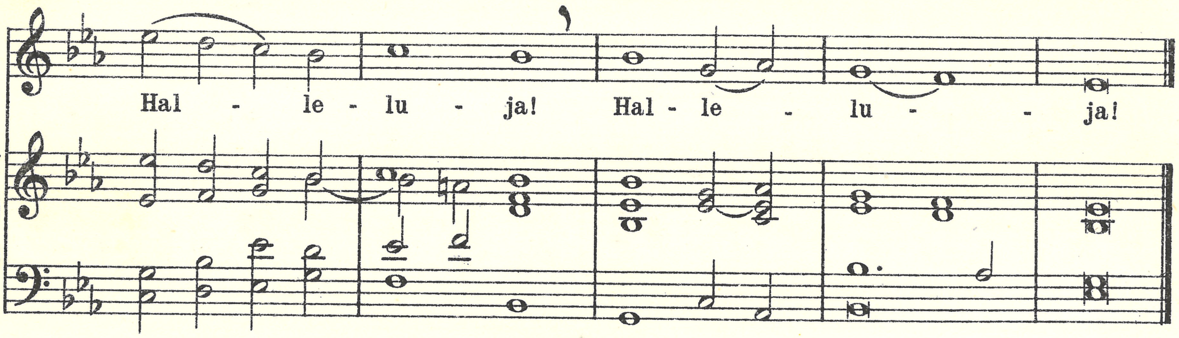

När doxologin icke sjunges, läser prästen efter det tysta Fader vår: Men honom, som förmår göra mer, ja långt mer än vi bedja eller tänka efter den kraft, som är verksam i oss, honom tillhör äran i församlingen och i Kristus Jesus alla släkten igenom i evigheternas evighet. Amen.

Under den tysta bönen förekommer i vissa evangeliska kyrkor bruket att det klämtas tre gånger tre slag med en kyrkklocka eller med en i kyrkan upphängd böneklocka.

9. Benedicamus.
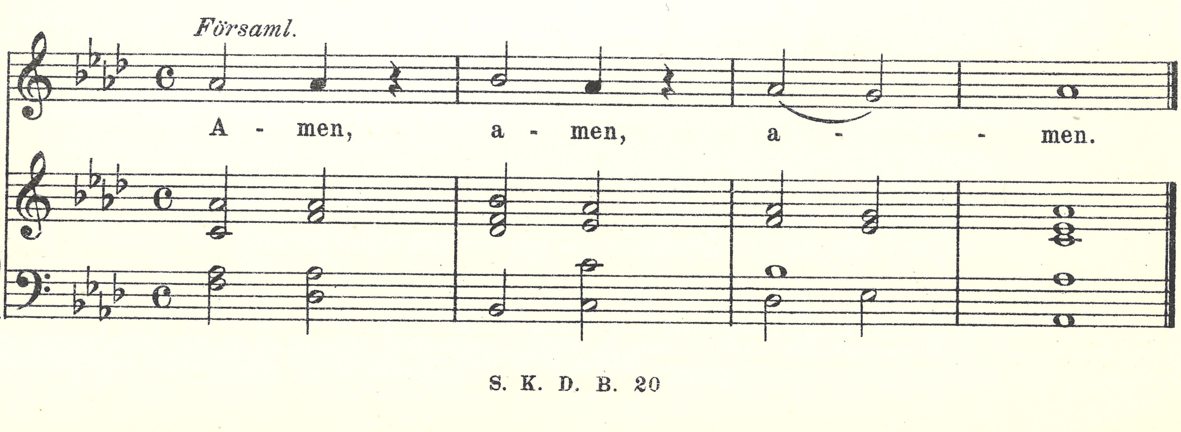

10. Välsignelsen.

Den apostoliska: Herrens Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med eder alla. Amen.

Eller annan form för välsignelsen.

Församlingen sjunger det trefaldiga Amen:

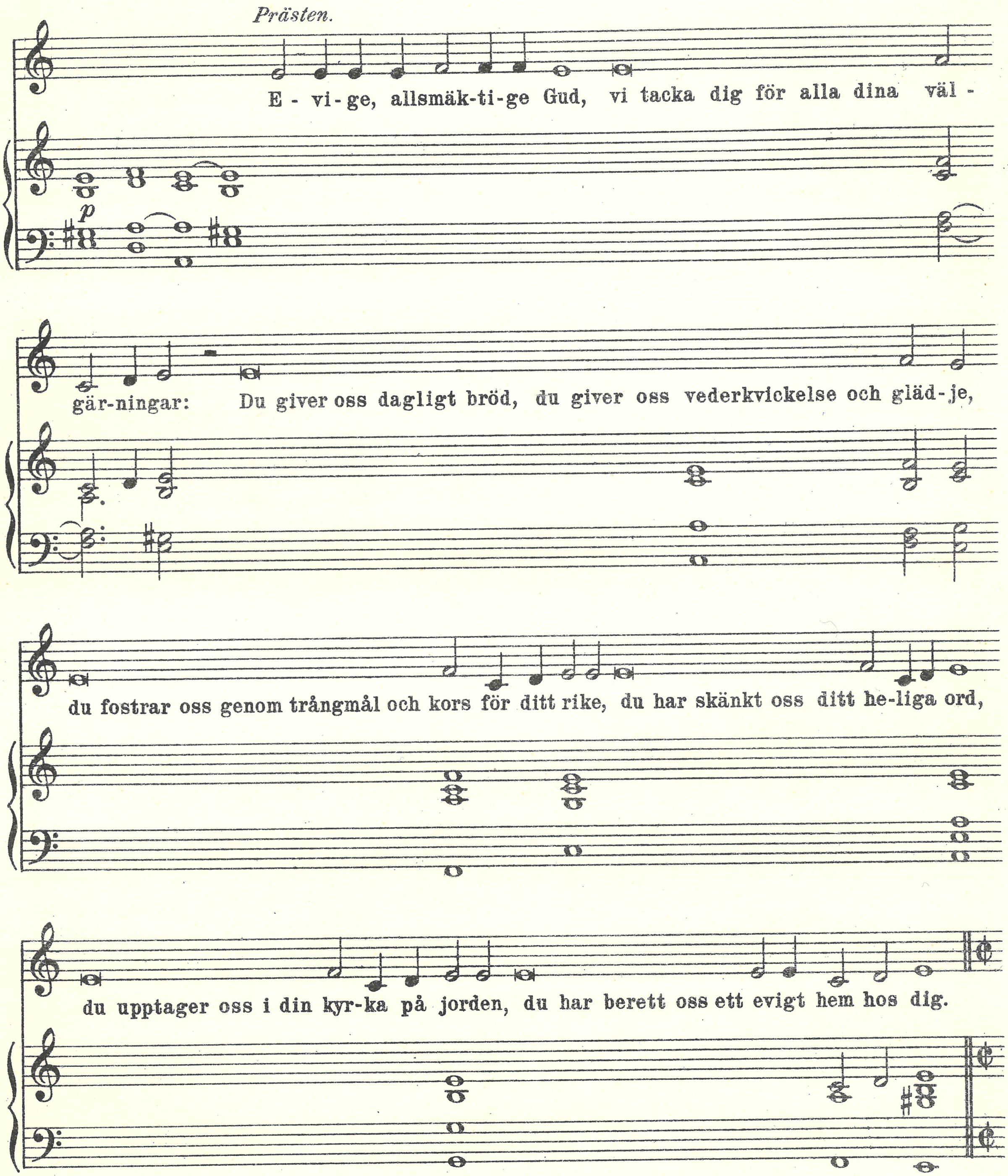
B.

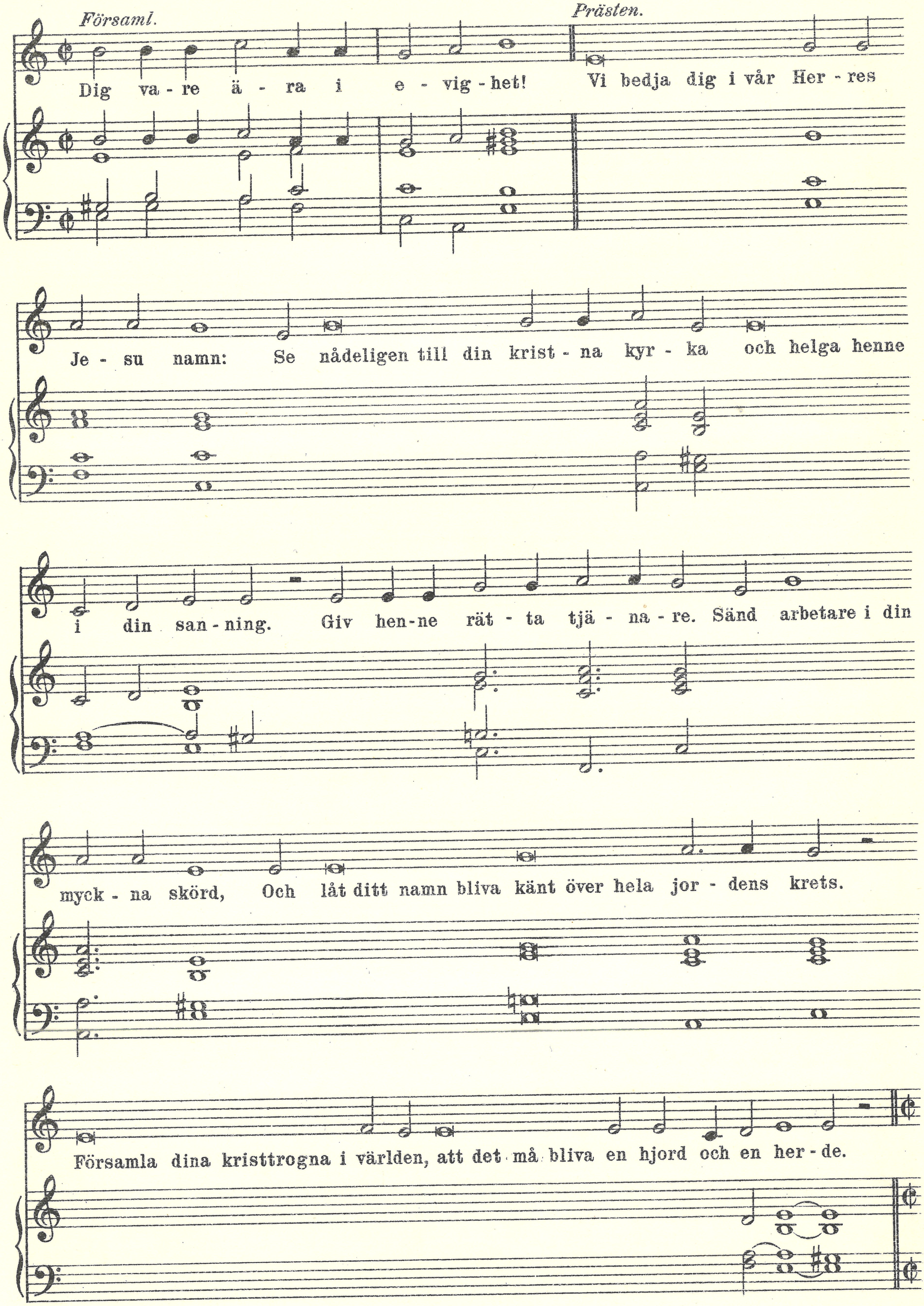
Annan form.

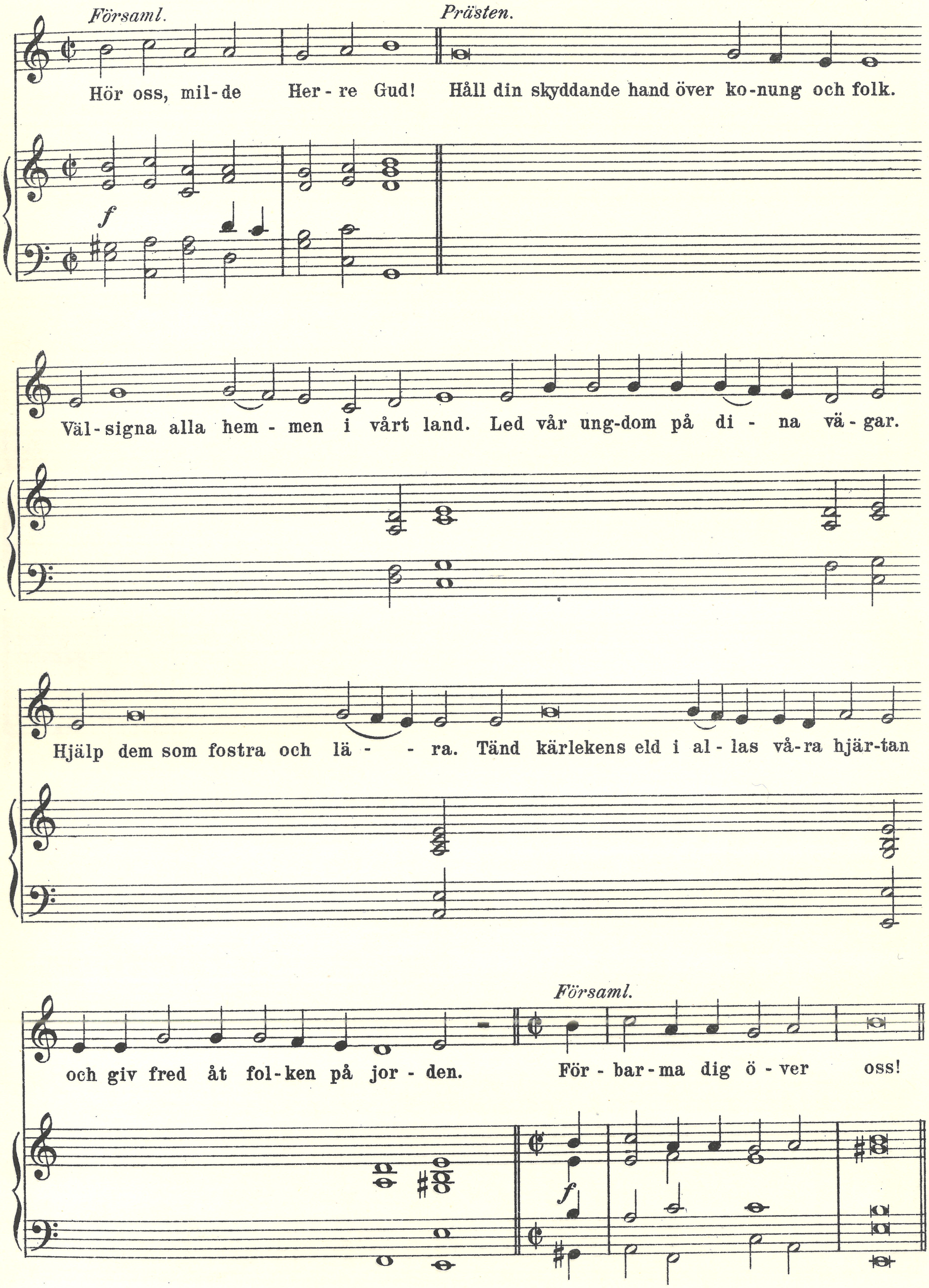
1-6 lika med föregående.

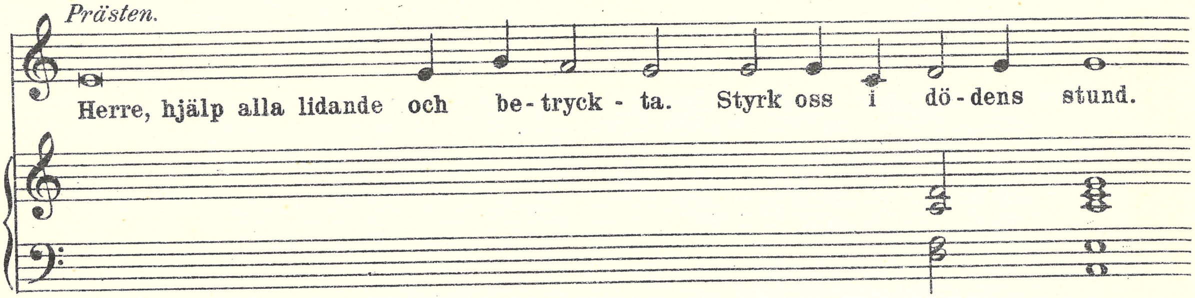
7. Litaniebön.

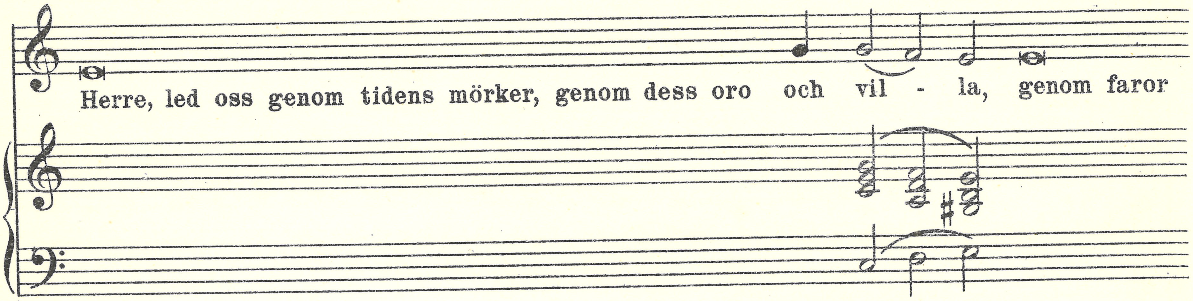
(Efter nr. 79 i Musiken till Sv. Mässan.)
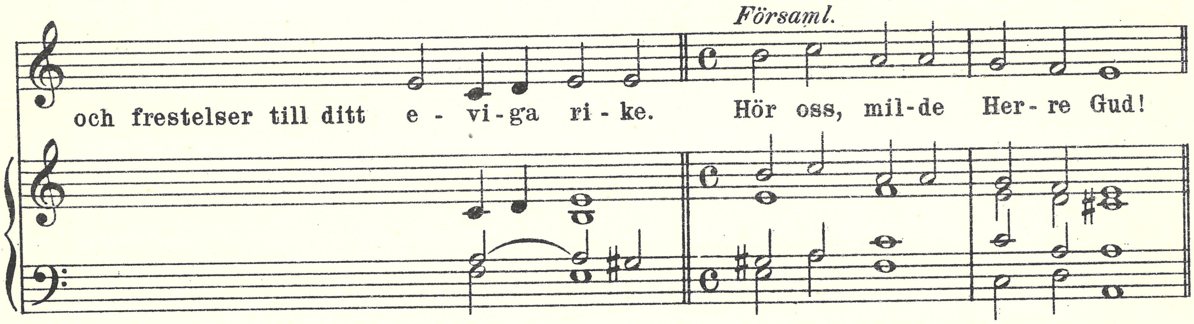

Församl.
Dig va - re ä - ra i e - vig - het!
Prästen.
Vi bedja dig i vår Her - res
Je - su namn: Se nådeligen till din krist - na kyr - ka och helga henne
i din san - ning. Giv hen - ne rät - ta tjä - na - re. Sänd arbetare i din
myck - na skörd, Och låt ditt namn bliva känt över hela jor - dens krets.
Församla dina kristtrogna i världen, att det må bliva en hjord och en her - de.
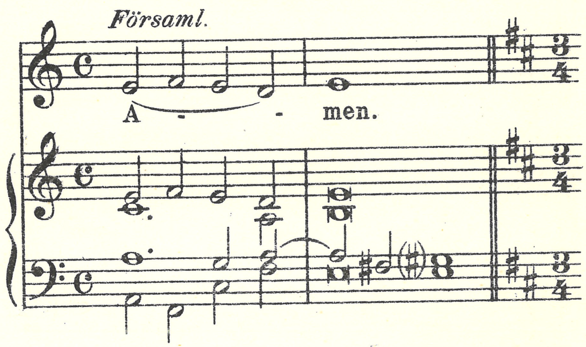

Församl.
Hör oss, mil- de Her - re Gud!
Prästen.
Håll din skyddande hand över ko-nung och folk.
Väl- signa alla hem - men i vårt land. Led vår ung-dom på di - na vä - gar.
Hjälp dem som fostra och lä - - ra. Tänd kärlekens eld i al - las vå-ra hjär-tan
och giv fred åt fol-ken på jor - den.
Församl.
För - bar - ma dig ö - ver oss!
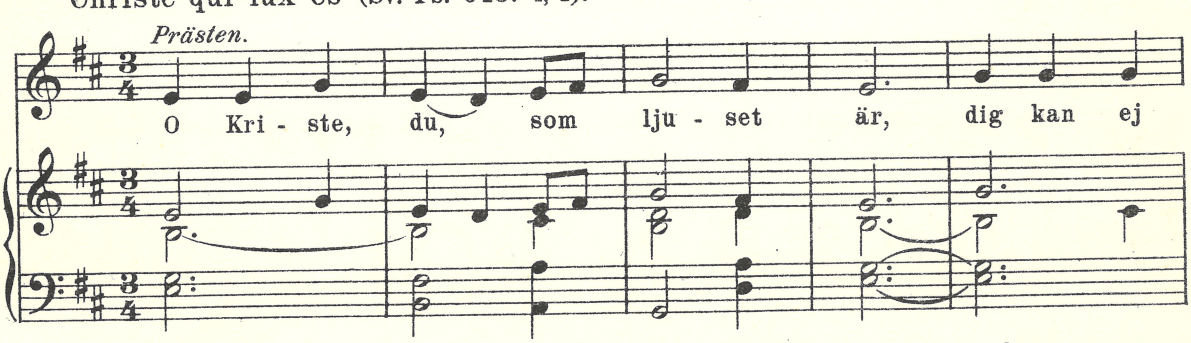

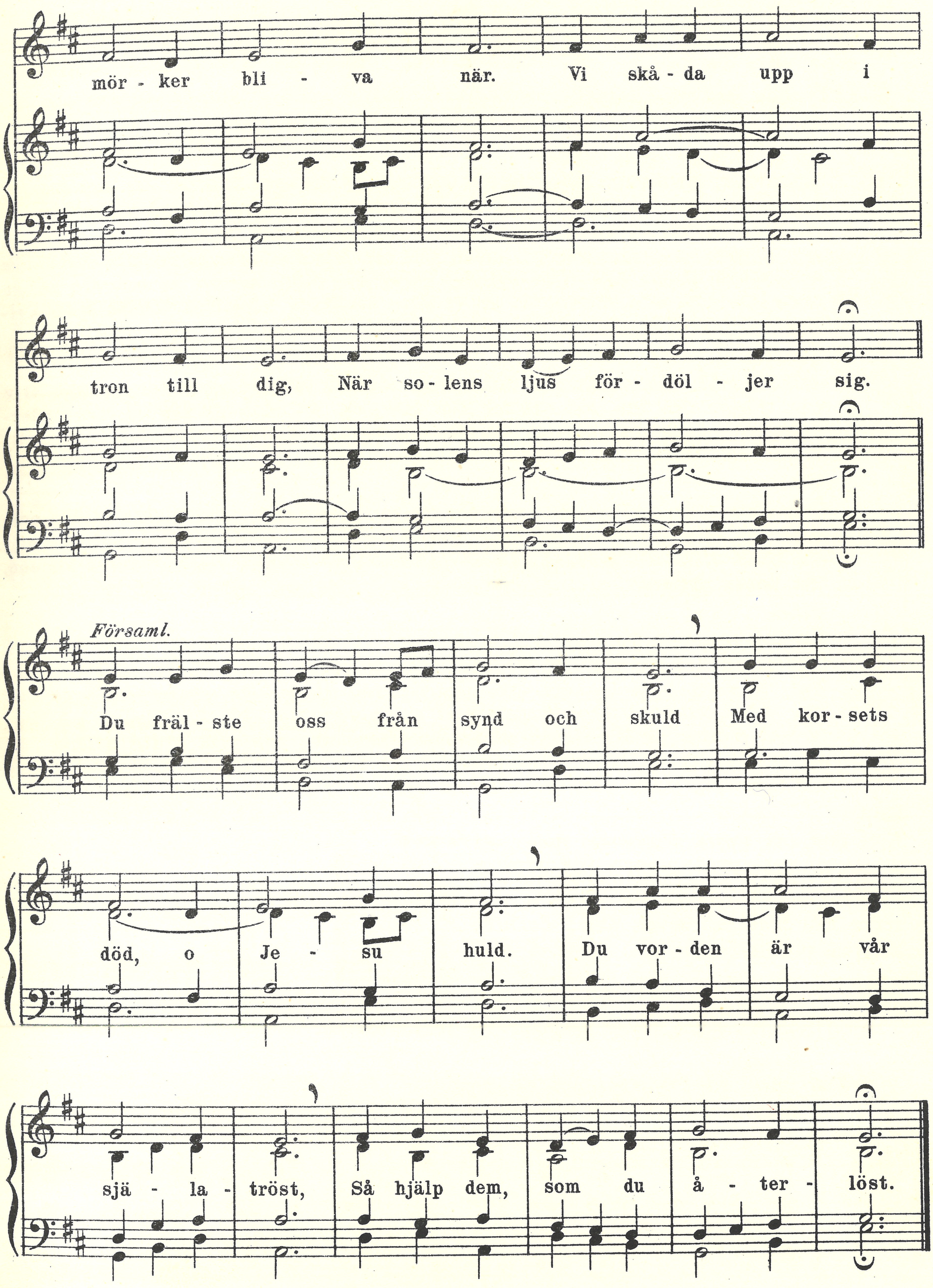

Bön:
Vaka över oss, Herre, himmelske Fader, och bevara oss från allt ont till kropp och själ. Giv oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskärm. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Christe qui lux es (Sv. Ps. 648: 1, 4).

8 - 10 se föregående (Sid. 31).

C.

Annan form.

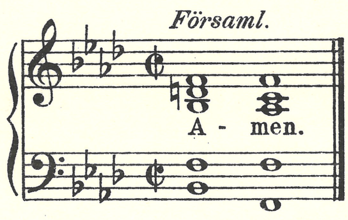
1-6 lika med föregående.

7. En av följande böner läsas:
Herre Gud, himmelske Fader, du som har utgivit din egen Son uti oro och ångest, för att vi skulle hava frid genom honom, förläna oss att allenast på honom grunda vår tros visshet, så att vi kunna hava ro till våra själar. Vederkvick oss med ditt ord. Benåda oss redan här på jorden med den frid, som är en försmak av Guds folks sabbatsvila. Medan detta livs orolighet sorlar oss förbi, värdes du med din helige Ande leda alla våra företag, så att vi bliva bevarade i din frid. Genom Jesus Kristus, vår Herre, Amen.

Eller:
O Herre Gud, från vilken alla rättsinniga råd och rättfärdiga gärningar utgå. Giv dina tjänare den frid, som världen icke kan giva, att våra hjärtan må vara undergivna dina heliga bud och att vi under ditt beskärm må föra ett fridsamt och stilla leverne. Genom Jesus Kristus, vår Herre, Amen.

Eller:
Evige, barmhärtige Gud. Du som i vår Herre Jesus Kristus har ingått i tiden och tagit den i din tjänst, låt oss som tröttas av denna världens föränderlighet och oro finna vila i din oföränderliga evighet och ro. Genom Jesus Kristus din son, vår Herre. Amen.
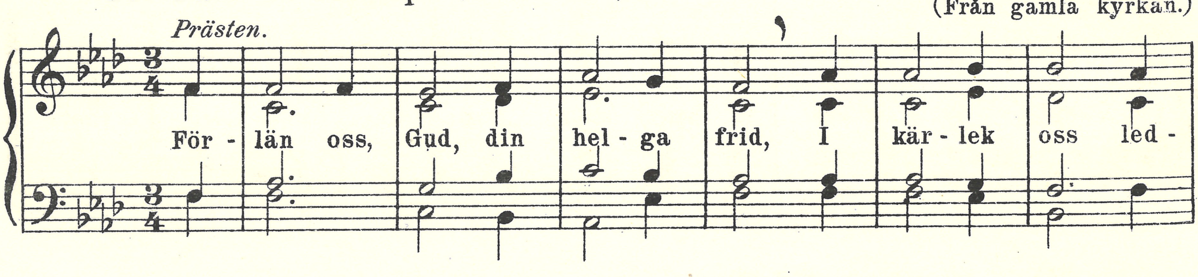
Eller:
Barmhärtige Gud. Du som i din överflödande godhet har givit oss dagen för vårt verk och natten för vår vila, giv oss sådan kroppens vederkvickelse att vi beständigt må kunna vaka i Anden. Låt inga fåfänga och irrande tankar oroa oss. Låt icke våra hemliga fiender få makt över oss, utan hjälp, att våra sinnen må vara helt riktade på dig till att älska och frukta dig och vila i dig allena, så att vi uppfriskade av sömnens gåva må stå upp med glädje och hoppfullt mod och tjäna dig i allt gott verk. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.
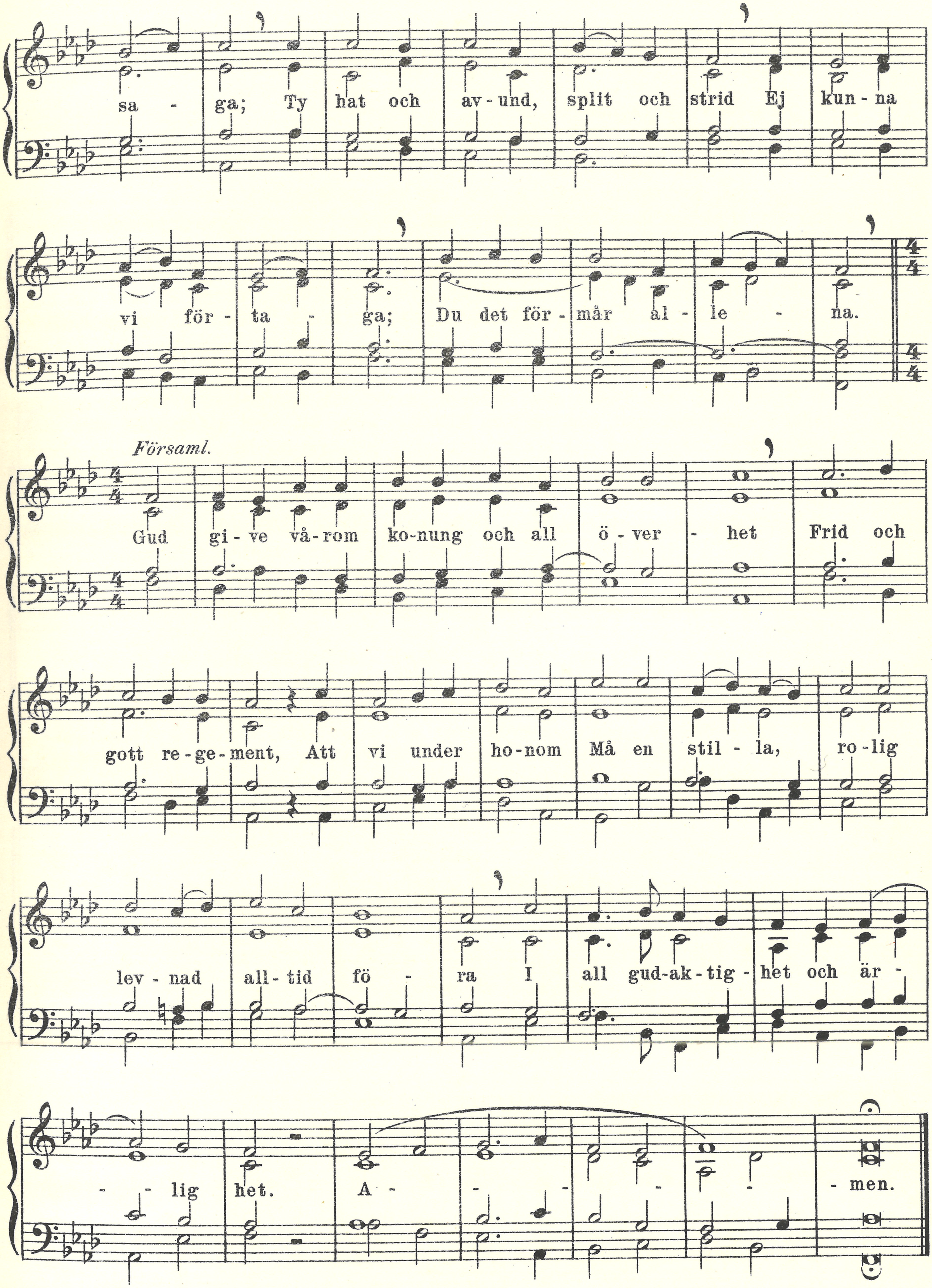

Sedan användes ett av följande tre responsorier:
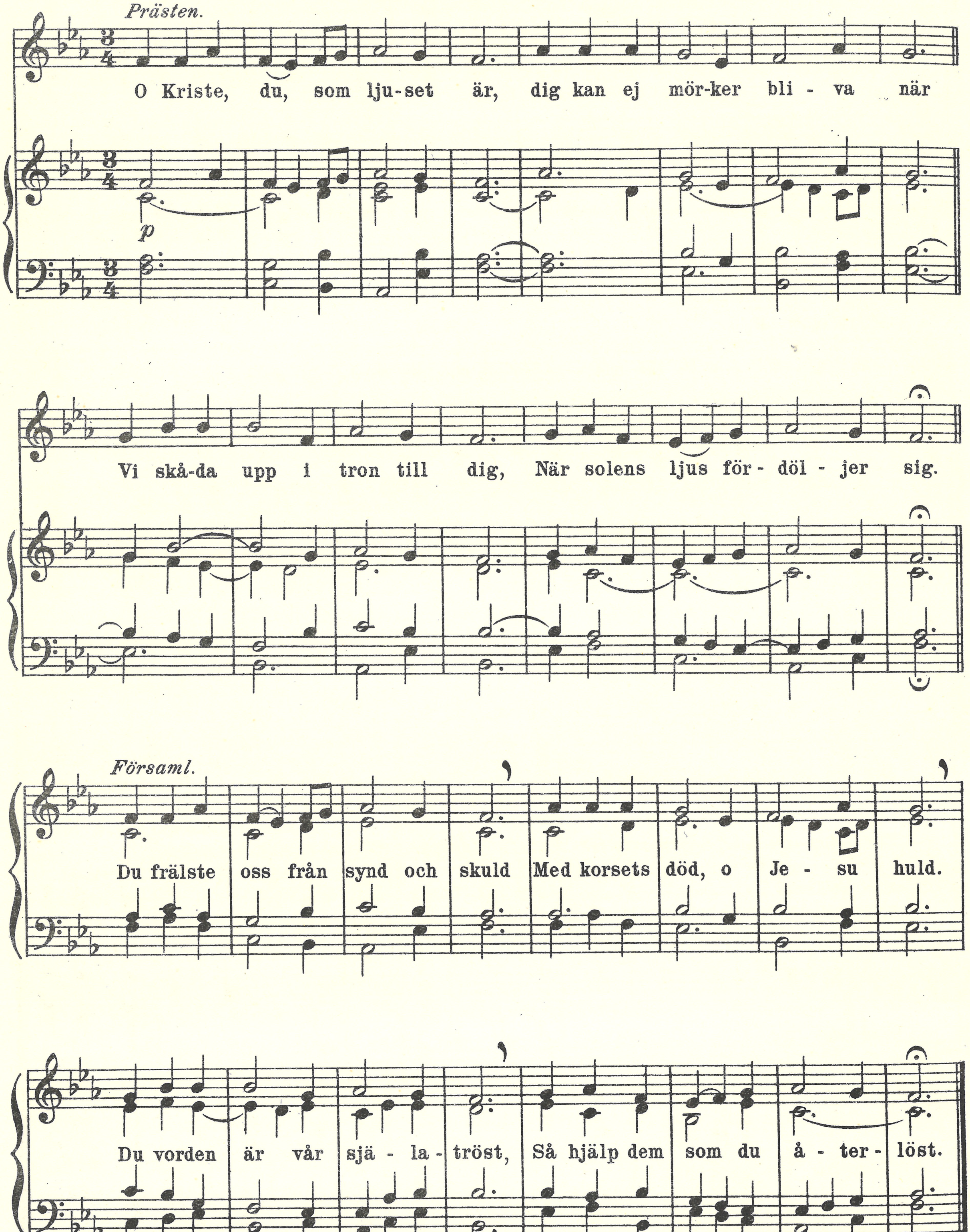
a) Pro Pace et Principe (Sv. Ps. 303).

(Från gamla kyrkan.)

sa - ga; Ty hat och av - und, split och strid Ej kun - na
vi för - ta - ga; Du det för - mår al - le - na.
Församl.
Gud gi - ve vå - rom ko - nung och all ö - ver - het Frid och
gott re - ge - ment, Att vi under ho - nom Må en stil - la, ro - lig
lev - nad all - tid fö - ra I all gud-ak - tig - het och är -
- lig het. A - - - - men.
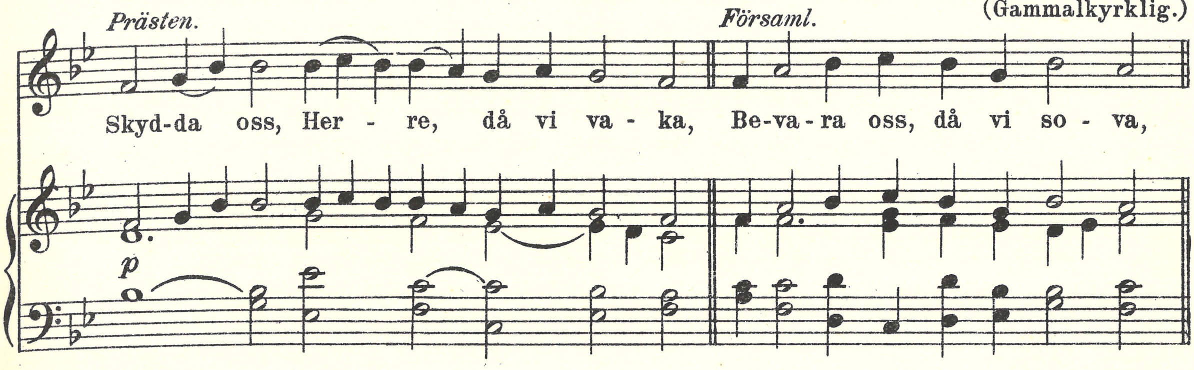
b) Christe qui lux es (Sv. Ps. 648: 1, 4).
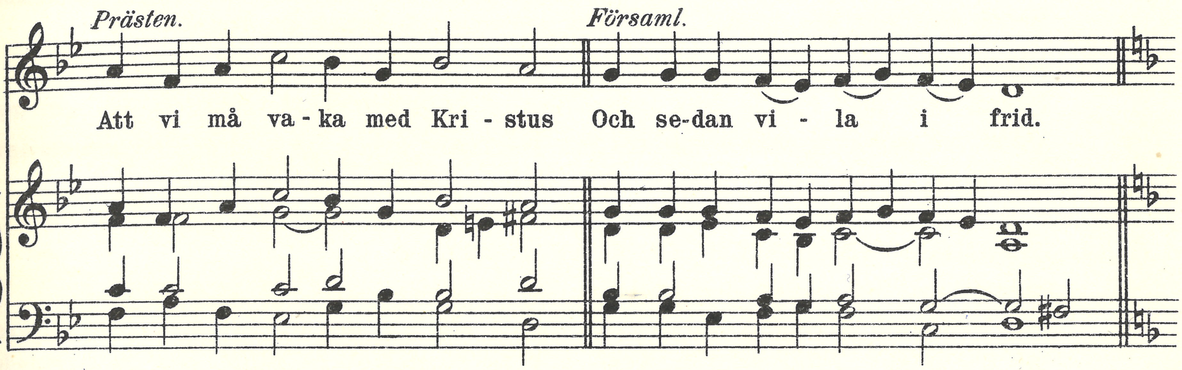

c) Nunc Dimittis med antifon. (När completorium *icke* förekommer.)

Antifon (*Salva nos*):
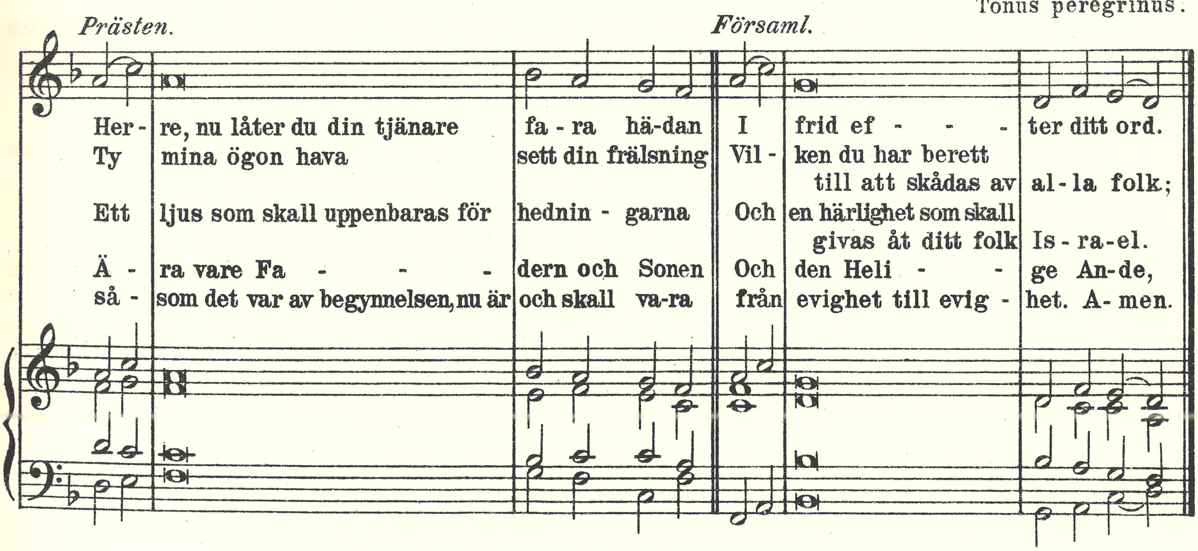
(Gammalkyrklig.)

Nunc dimittis (Luk. 3: 29-32).

Tonus peregrinus.

Antifonen återupprepas här.

8-10 se föregående (Sid. 31).

D.

Annan form

för Vesper, då endast ett fåtal äro närvarande. Orgelspel kan undvaras. I undantagsfall kan nedanstående såsom aftonbön läsas av prästen ensam.

1. Psalmsång ifall tillräckligt många äro samlade.

Bön.

Prästen säger: I Guds, Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen. Herre, bliv när oss, ty det lider mot aftonen och dagen är förliden. Amen.

Eller:

Herre, rena mitt hjärta från fåfängliga, onda och irrande tankar. Upplys mitt förstånd och uppvärm mitt sinne, att jag må kunna träda fram inför ditt gudomliga majestät, genom Jesus Kristus, vår Herre, Amen.

2. Syndabekännelse och avlösning.

Prästen fortfar: Låtom oss bekänna vår synd och skuld. (Alla knäböja.) Jag bekänner inför dig, allsmäktige Fader, att jag har syndat med tankar, ord och gärningar. Detta är min skuld, min skuld, min stora skuld. Hav förbarmande med mig.

Eller:

Allsmäktige Gud, förbarma dig över oss; förlåt oss våra synder; befria oss från allt ont; stadfäst och styrk oss i allt gott, och för oss till evinnerligt liv.

Prästen reser sig upp och fortfar, vänd mot församlingen:

Herren säger: Om edra synder än äro blodröda så kunna de bliva snövita, och om de äro röda som scharlakan, så kunna de bliva såsom vit ull.

Eller:

Såsom en Fader förbarmar sig över barnen, så förbarmar sig Herren över dem som frukta honom. *Församlingen* säger *Amen.*

3. Deus in adiutorium.

Prästen läser eller sjunger: Gud, kom till min räddning.

Förs. läser eller sjunger: Herre, skynda till min hjälp.

Prästen läser eller sjunger: Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande.

Förs: Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

4. Psalmer ur Psaltaren må här kunna följa, en eller två kortare för varje veckodag. De sjungas eller läsas av prästen växelvis med församlingen. (Se Psalterium för svenska kyrkan.)

5. **Textläsning** ur den Heliga Skrift. (Eventuellt ur Lektionariet i En liten Bönbok.) *Förs. säger:* Herren vare tack. Halleluja.

6. En **Psalm** sjunges: O Kriste, du som ljuset är... (N. Ps. 648: 1, 3, 5) eller någon annan för dagen passande psalm, vilken ock kan av prästen läsas.

7. *Prästen läser:* Herre, förbarma dig över oss!
Förs: Kriste, förbarma dig över oss!
Prästen: Herre förbarma dig över oss!
Fader vår läses tyst av präst och församling.
Prästen säger: Herre, var du mig nådig.
Förs: Hela du min själ, ty jag har syndat emot dig.
Prästen: Herre vänd åter. Huru länge dröjer du?
Förs: Förbarma dig över dina tjänare.
Prästen: Din barmhärtighet, Herre, vare över oss.
Förs: Såsom vi hoppas på dig.
Prästen: Dina präster vare klädda i rättfärdighet.
Förs: Och dina fromma juble.
Prästen: Herre, hör min bön!
Förs: Och mitt rop komme inför dig.

8. **Salutation.** *Prästen sjunger eller läser:* Herren vare med eder.
Förs: Med dig vare ock Herren.
Prästen: Låtom oss bedja!

9. **Bön.** *Prästen beder:*
O Herre Gud, från vilken alla rättsinniga råd och rättfärdiga gärningar utgå. Giv dina tjänare den frid, som världen icke kan giva: att våra hjärtan må vara undergivna dina heliga bud, och att vi under ditt beskärm må föra ett fridsamt och stilla leverne. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

10. Nu sjunges eller läses växelvis av präst eller församling eller av prästen ensam
Magnificat Luk. 1: 46-55 (Se ovan sid 20-21).
Eller:
Nunc dimittis, Luk. 2: 29-32 (Se ovan sid 41).

11. Sedan sjungas eller läsas **böner om korset, om Anden och om frid.**
Om korset.
Präst och församling sjunga tillsammans eller växelvis eller prästen läser:

Öppna mig förståndets öga,
Att jag må din kärlek se,
Som du ville mig bete,
När du på det korset höga
Som ett lamm uppoffrad var
Och all världens synder bar. (Ps. 75: 4.)

Eller:

Omkring ditt kors, o Jesu kär,
Jag sträcker mina händer
Och mot det livsbanér du bär
Ett hoppfullt öga vänder:
Det ve förbjudna trädet bar,
På korsets träd du lidit har
Det mig till tröst nu länder. (Ps. 47: 7.)

Eller:

Höga kors, du enda ädla bland de träd, som vuxit här!
Fast du ej bär blad och blommor, intet träd din like är.
Ljuva stam med ljuva grenar, som den ljuva börda bär.
Kristi kors! Blott du är värdigt, att dig hela världen ser
Du för Israel och folken är det rätta Guds banér,
Och den dig i tron har skådat, dom och död ej rades mer.

Prästen: Du som är pinad för oss.
Förs: Förbarma dig över oss!
Prästen beder: O Herre Jesu Kriste, du levande Guds son, sätt din pina, ditt kors och din död mellan din dom och våra själar nu och i vår sista stund. Giv de levande misskund och nåd, de döda vila och ro, giv din heliga kyrka frid och rätt endräkt, och oss ovärdiga syndare liv och evinnerlig glädje. Amen.

Om den helige Ande.

Prästen och församlingen sjunga tillsammans eller prästen läser:

O du Helge Ande, kom till oss in,
Med nåd och frid i dina trognas hjärtan bliv,
Din levande kärlekslåga där upptänd och uppehåll
Du, som av alla tungomål och land församlar folken
I Herrens Jesu Kristi tro endräkteligen.
Halleluja, Halleluja. (Ps. 132.)

Förs. läser: Du sänder ut din Ande.
Prästen: Då varda de skapade.
Förs: Och du förnyar jordens anlete.
Prästen beder: O Herre Gud, du som med den helige Andes upplysning har hugnat de kristtrognas hjärtan, giv oss att i samme Ande besinna, vad rätt är, och alltid glädja oss av hans heliga hugsvalelse och tröst. Genom Jesus Kristus, vår Herre, vilken med dig och samme den helige Ande lever och regerar i en gudom från evighet till evighet. Amen.

Om frid, Pro pace.

Församlingen och prästen sjunga tillsammans eller prästen läser:

Förlän oss, Gud, din helga frid,
I kärlek oss ledsaga;
Ty hat och avund, split och strid
Ej kunna vi förtaga,
Du det förmår allena. (Ps. 303: 1.)

Prästen läser: Jesus sade: Frid lämnar jag efter mig åt eder.
Förs. Min frid giver jag eder.
Prästen: Icke giver jag eder den såsom världen giver.
Förs. Edra hjärtan vare icke oroliga eller försagda.
Prästen beder: Herre Gud, himmelske Fader, Du som har utgivit din egen Son uti oro och ångest, för att vi skulle hava frid genom honom, förläna oss, att allenast på honom grunda vår tros visshet, så att vi kunna hava ro till våra själar. Vederkvick oss med ditt ord. Benåda oss redan här på jorden med den frid, som är en försmak av Guds folks sabbatsvila. Medan detta livs oroligheit sorlar oss förbi, värdes du med din helige Ande leda alla våra företag, så att vi bliva bevarade i din frid. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
Församlingen säger eller sjunger: Amen.

Eller:
Barmhärtige Gud, jag bönfaller dig om frid för min själ i dina hyddor. Du är målet för min pilgrimsfärd. Redan nu under vandringen söker min ande sin viloplats under dina vingars skugga. Låt mitt hjärta, detta de oroliga vågornas hav, finna frid hos dig för alltid. Min själ törstar efter dig, du levande Gud. När skall jag få se ditt ansikte? Du vet, o Herre, din tid, då du vill se till den, som står vid din dörr och klappar. Låt den då öppnas för honom, så att han får träda in i ditt hus med fria steg och bliva hos dig evinnerligen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
Förs. säger eller sjunger: Amen.

12. *Prästen beder:* **Vaka över oss** Herre, himmelske Fader, och bevara oss från allt ont till kropp och själ. Giv oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskärm. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

13. *Prästen:* **Tackom** och lovom Herren.
Förs: Herren vare tack och lov. Halleluja, Halleluja, Halleluja.

14. Välsignelsen läses av prästen: Herren välsigne eder och bevare eder.
Herren låte sitt ansikte lyse över eder och vare eder nådig.
Herren vände sitt ansikte till eder och give eder frid.
I Guds, Fadrens och Sonens och den helige Andes namn.
Församlingen säger eller sjunger: Amen.

COMPLETORIUM.

(NATTSÅNG.)

Completorium.

1. Först kan en aftonpsalm sjungas.
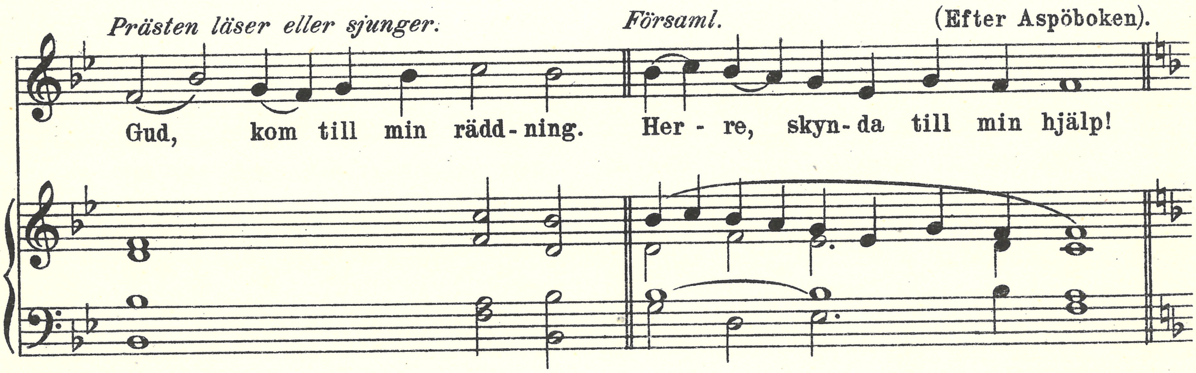
2. *Prästen beder:* Gud allsmäktig förläna oss en stilla natt och ett saligt slut. Amen. Jesus sade: Vaken och bedjen, att I icke mån komma i frestelse.
Församlingen beder: Herre, vi anropa din hjälp.
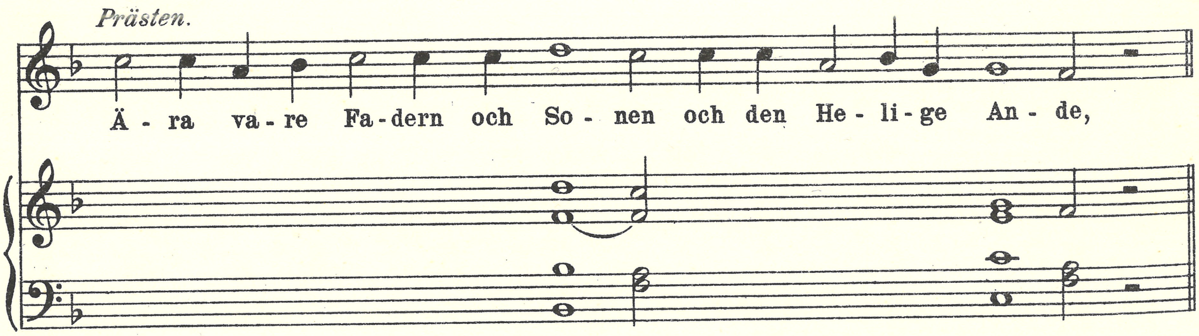
3. *Prästen läser:* Vår hjälp är i Herrens namn.
Församlingen säger: Hans, som har gjort himmel och jord.
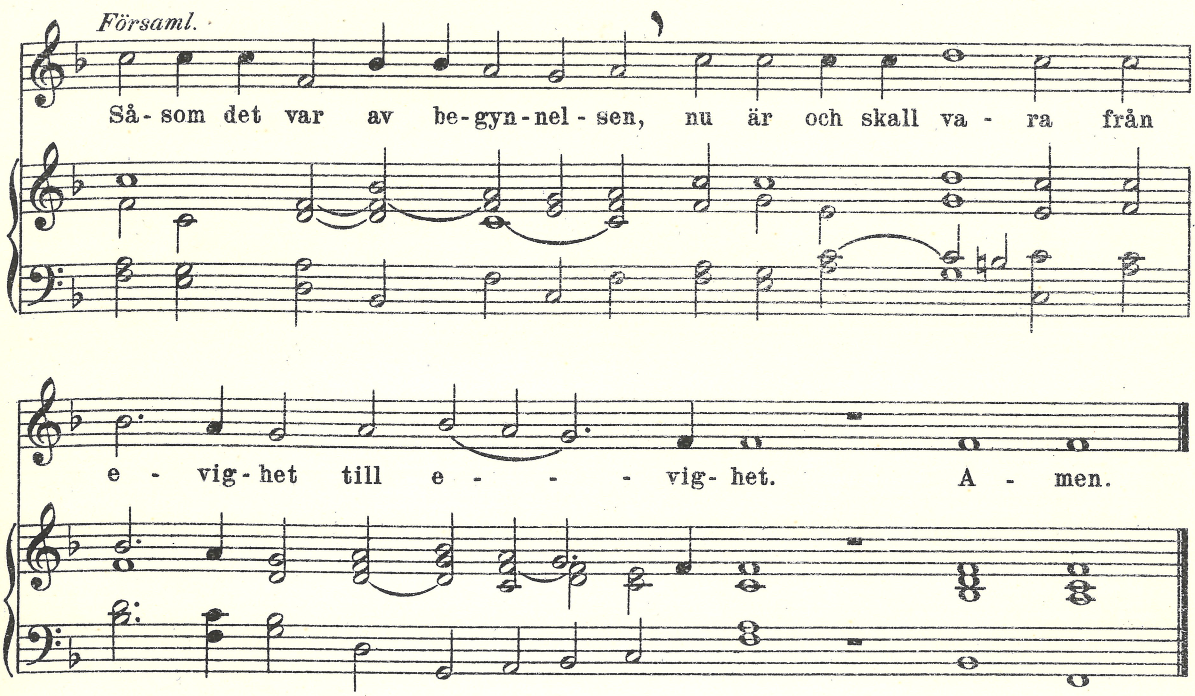
4. *Prästen beder:* Fader vår, som är i himmelen. (Sedan läses forts. tyst av präst och församling.)

5. *Prästen säger:* Jag bekänner inför dig, allsmäktige Fader, att jag syndat i tankar, ord och gärningar. Detta är min skuld, min skuld, min stora skuld. Hav förbarmande med mig. (Eller ock Psaltaren 130: "Ur djupen".)
Prästen: Gud allsmäktig förbarme sig över oss, han förlåte oss våra synder och före oss till det eviga livet. Amen.

6. Deus in adiutorium med Gloria Patri.
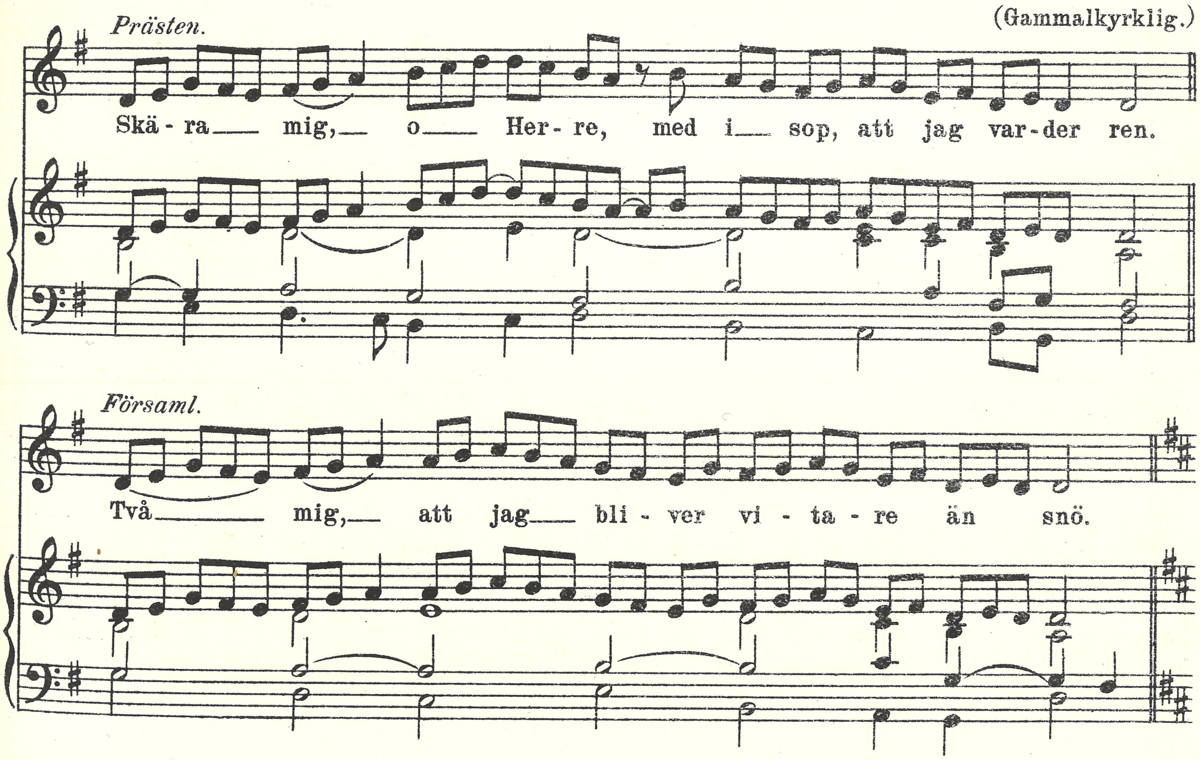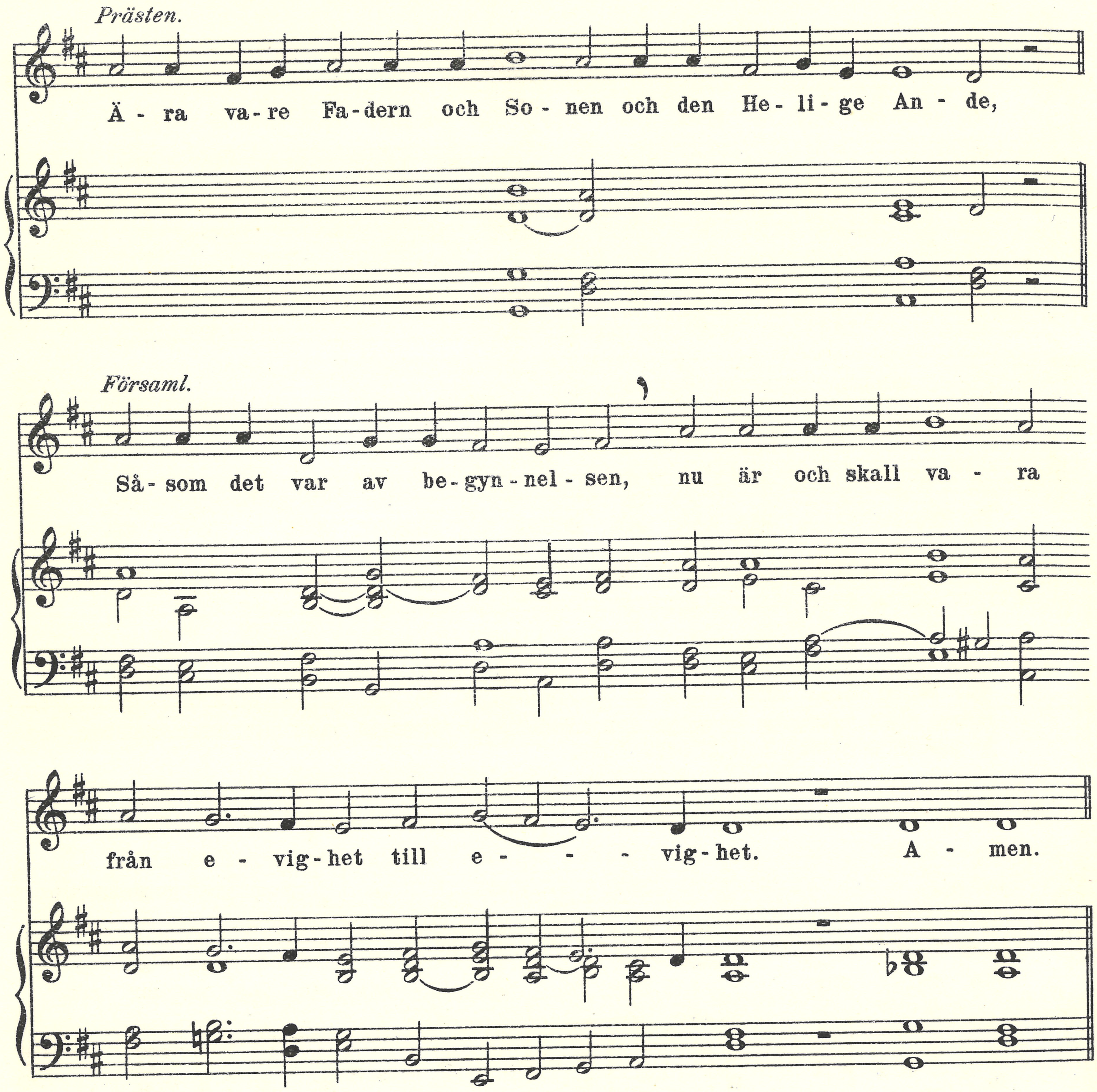

7. Här följa någon eller flera av psalmerna 4, 25, 91, 103 och 134 ur Psaltaren. De läsas eller sjungas av präst och församling växelvis, med eller utan antifon. Varje psalm avslutas med Gloria Patri.
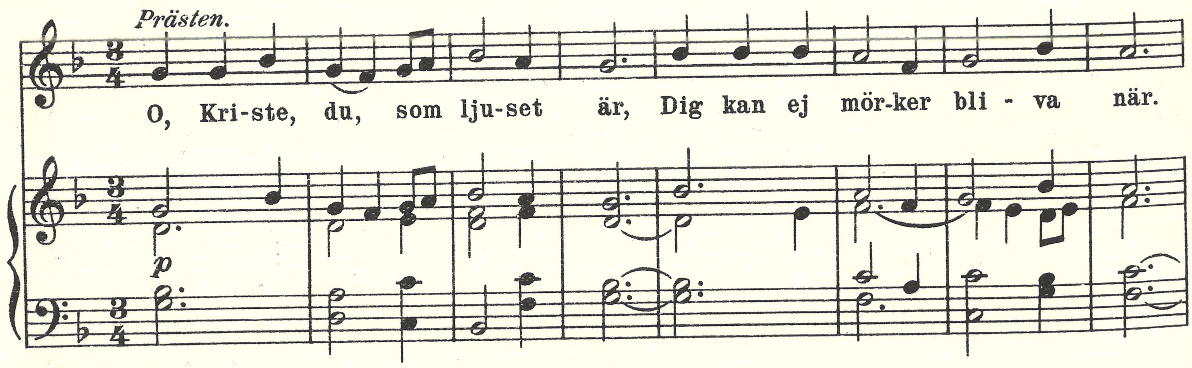
8. Sedan kan utföras växelsången „Skära mig, o Herre“ (Asperges me.)
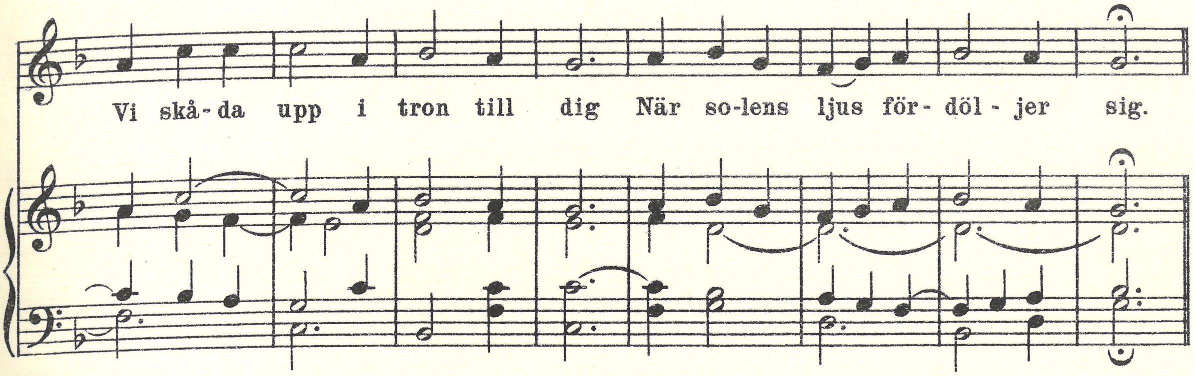
(Gammalkyrklig.)
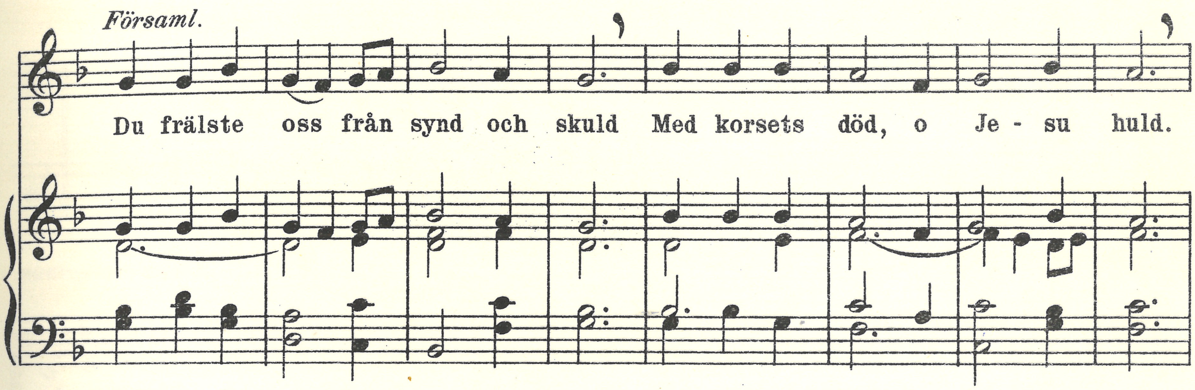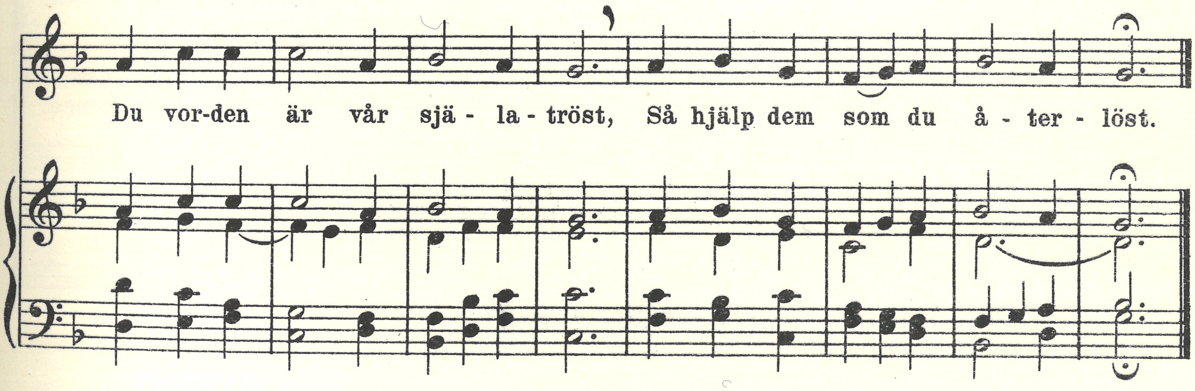

9. Christe qui lux es. (Sv. Ps. 648: 1, 4.)

10. *Prästen läser:* Du bor ju dock mitt ibland oss, Herre, och vi äro uppkallade efter ditt namn. Så övergiv oss då icke, Herre, vår Gud.

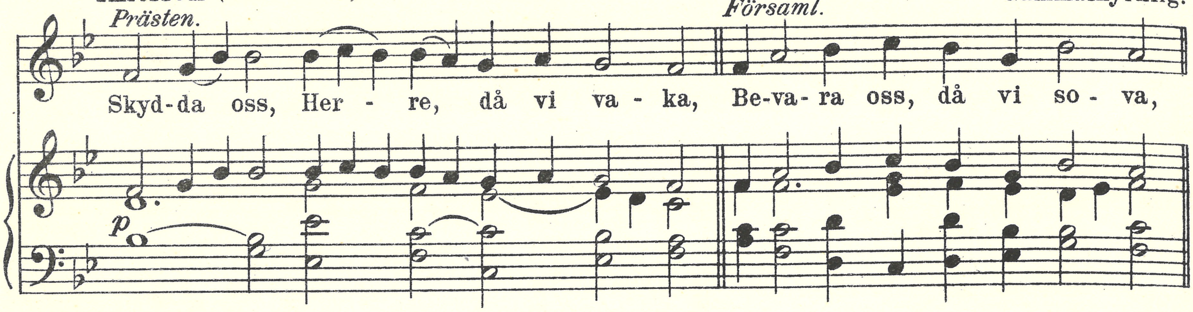
Församlingen säger: Herren vare tack!
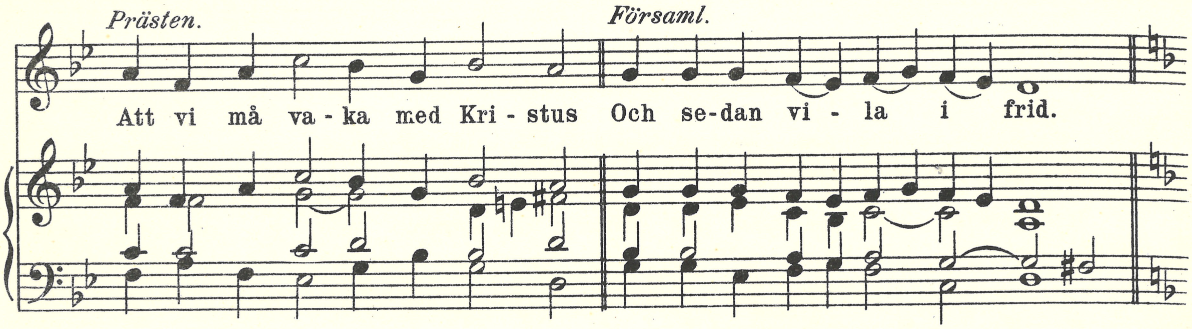
11. *Prästen säger:* I dina händer, Herre, befaller jag min ande.

Församlingen säger: Du förlossar oss, Herre, du trofaste Gud.
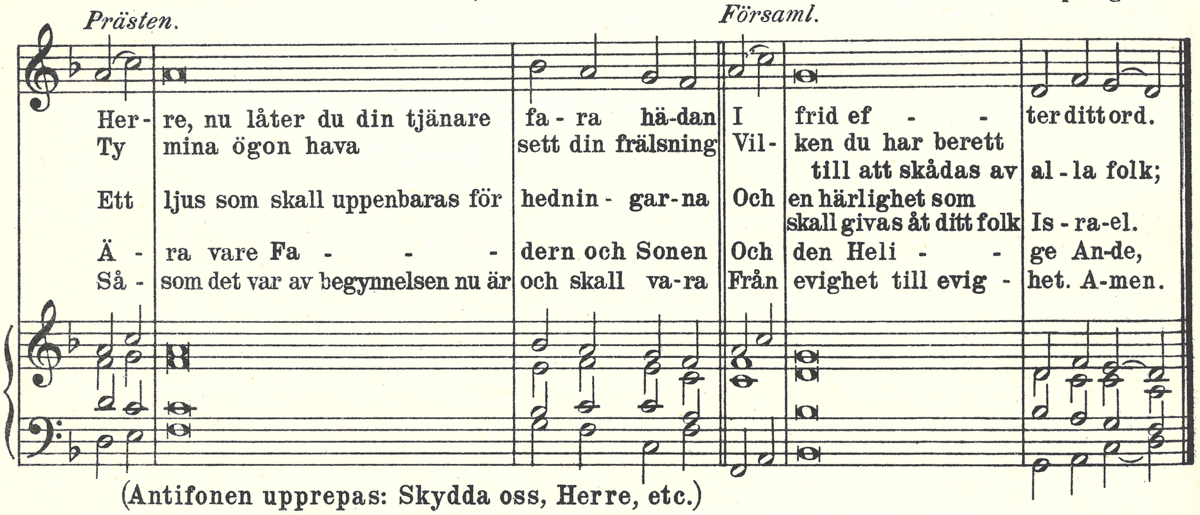
12. Nunc dimittis med Antifon.

Antifon *(Salva nos).* Gammalkyrklig.

Nunc dimittis (Luk. 3: 29-32). Tonus peregrinus.

(Antifonen upprepas: Skydda oss, Herre, etc.)

13. *Prästen säger:* Herre, förbarma dig över oss,
Församl. säger: Kriste, förbarma dig över oss,
Prästen: Herre, förbarma dig över oss!

14. *Prästen:* Låtom oss bedja! Vaka över oss, Herre, himmelske Fader, och bevara oss från allt ont till kropp och själ. Giv oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskärm. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.
Jämte andra, tjänliga böner.
Församl. säger: Herren vare tack!

15. *Prästen:* Jesus sade: Frid efterlämnar jag åt eder, min frid giver jag eder.
Församl. säger: Amen.
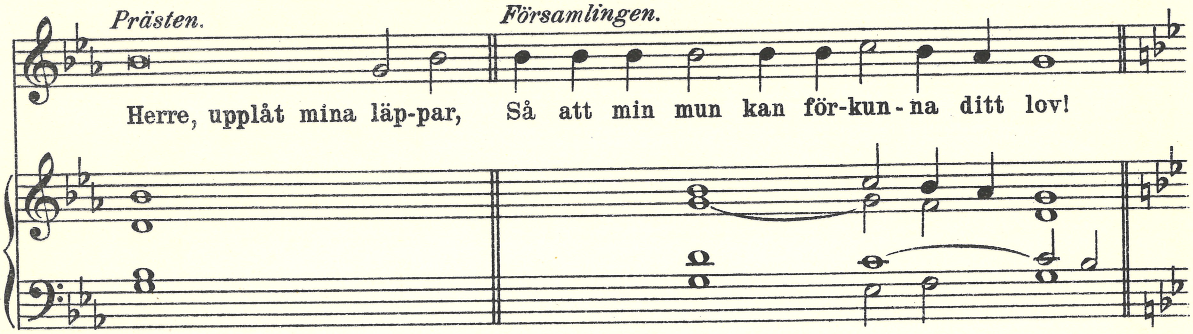
16. En aftonpsalm kan sjungas till slut.

NB. Completorium må ock i sin helhet kunna *läsas* av präst och församling.

TILLÄGG.
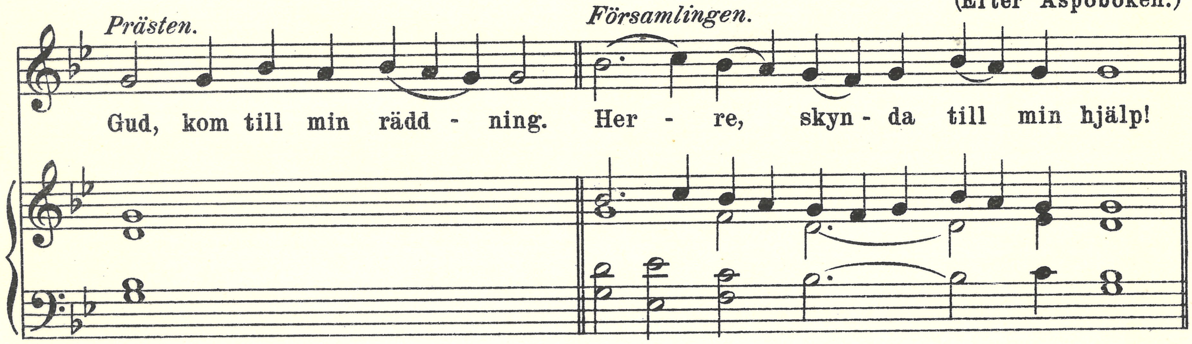
(ALTERNATIVA MELODIER.)

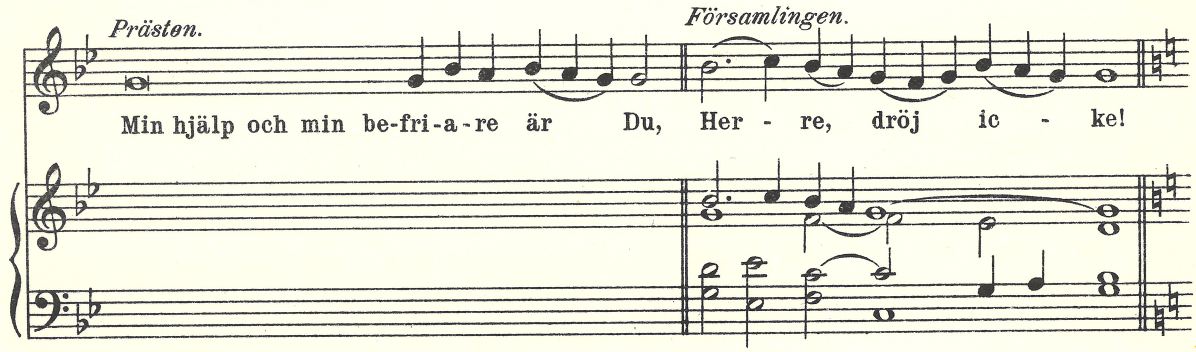
Domine labia mea.

Deus in adiutorium.
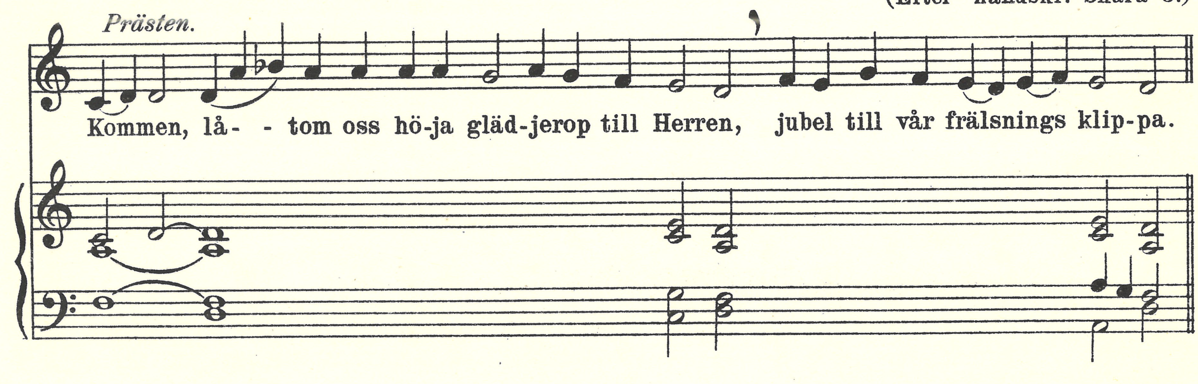
(Efter Aspöboken.)

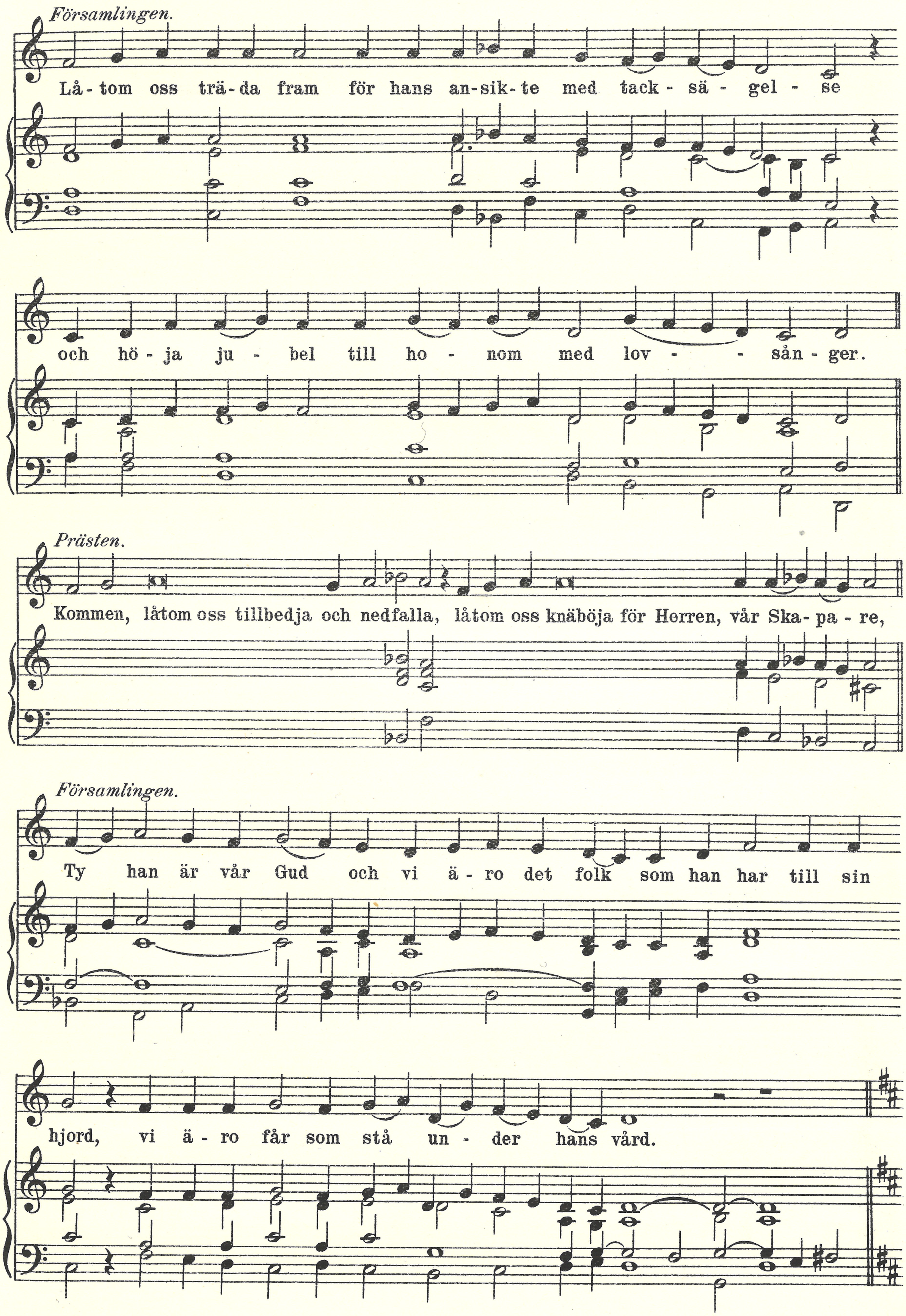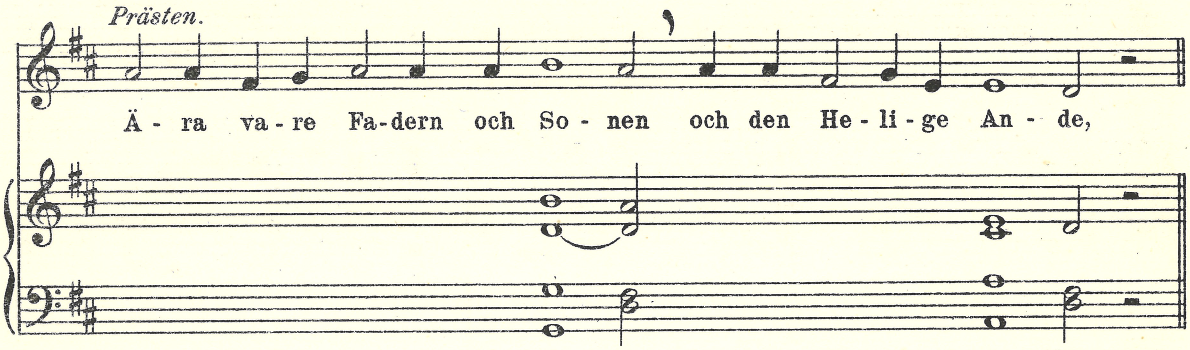

Venite.
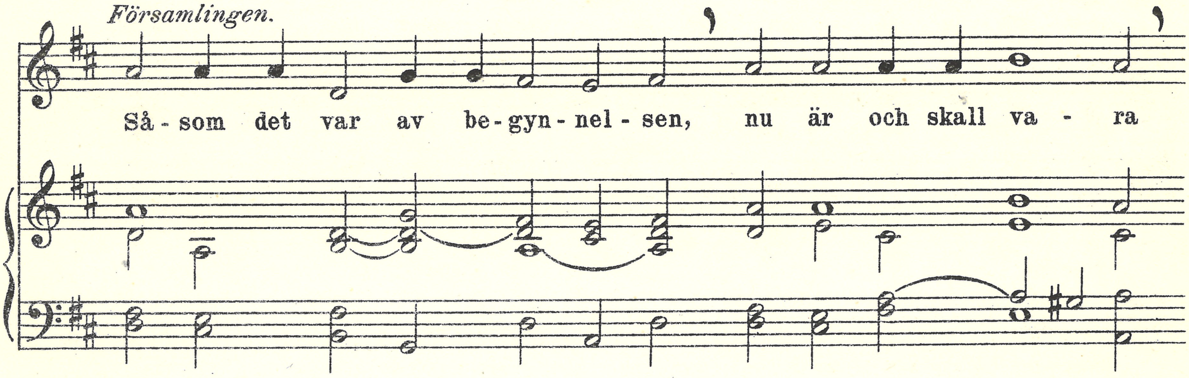
(Efter handskr. Skara 5.)
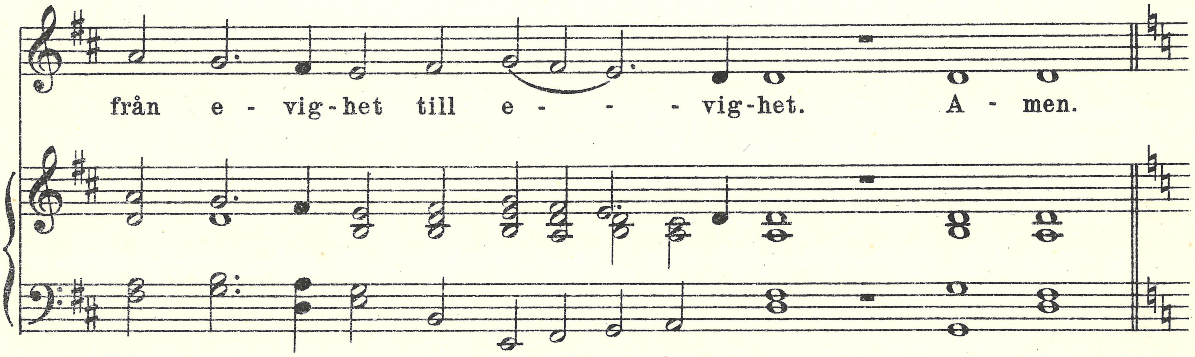

Församlingen.
Lå- tom oss trä- da fram för hans an- sik- te med tack - sä - gel - se
och hö - ja ju - bel till ho - nom med lov - - sån - ger.
Prästen.
Kommen, låtom oss tillbedja och nedfalla, låtom oss knäböja för Herren, vår Ska- pa - re,
Församlingen.
Ty han är vår Gud och vi ä - ro det folk som han har till sin
hjord, vi ä - ro får som stå un - der hans vård.

Gloria Patri.

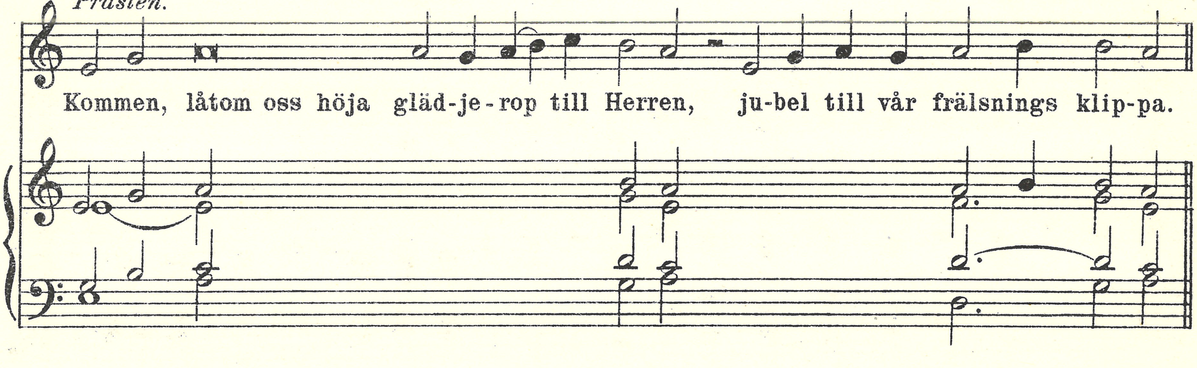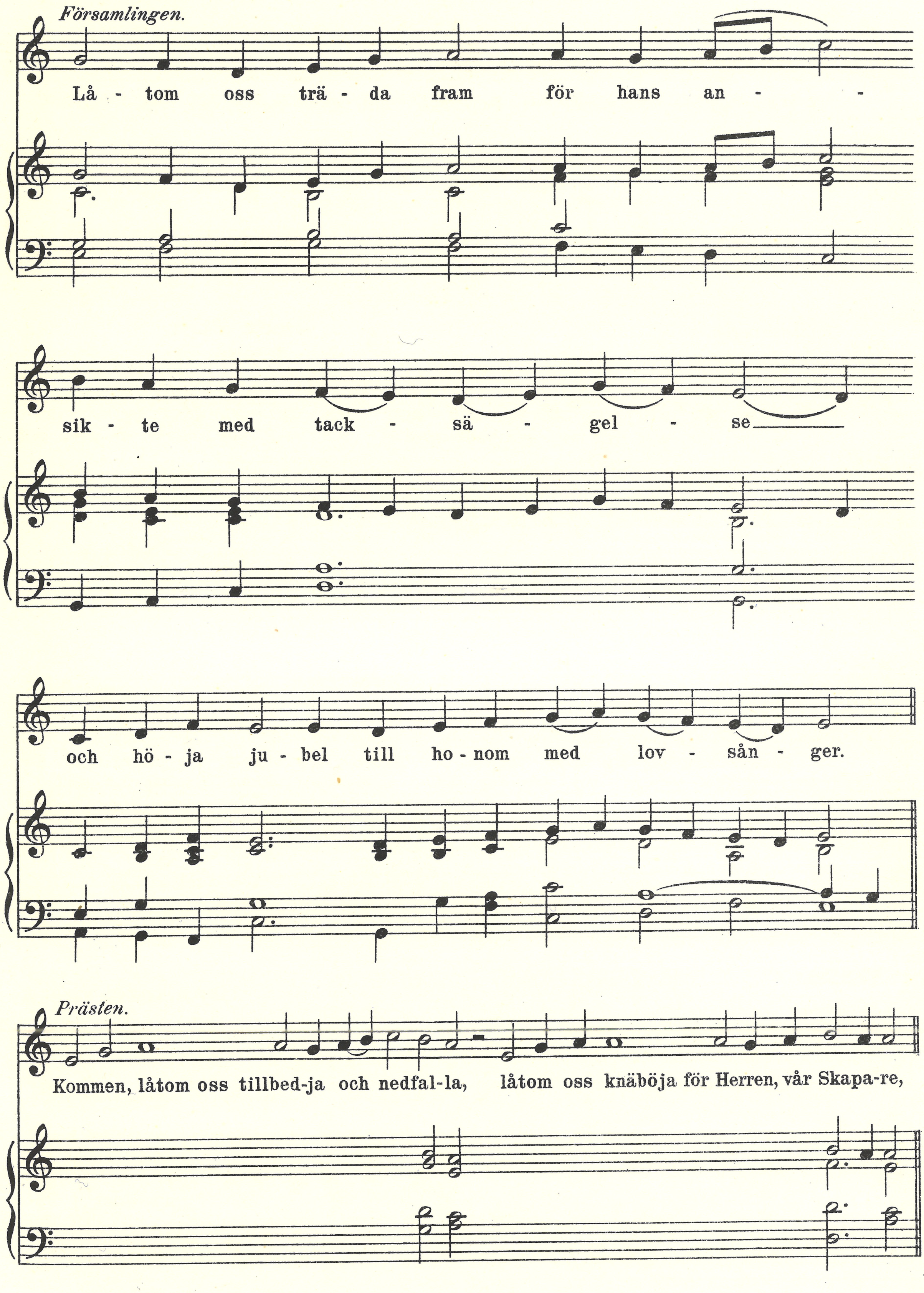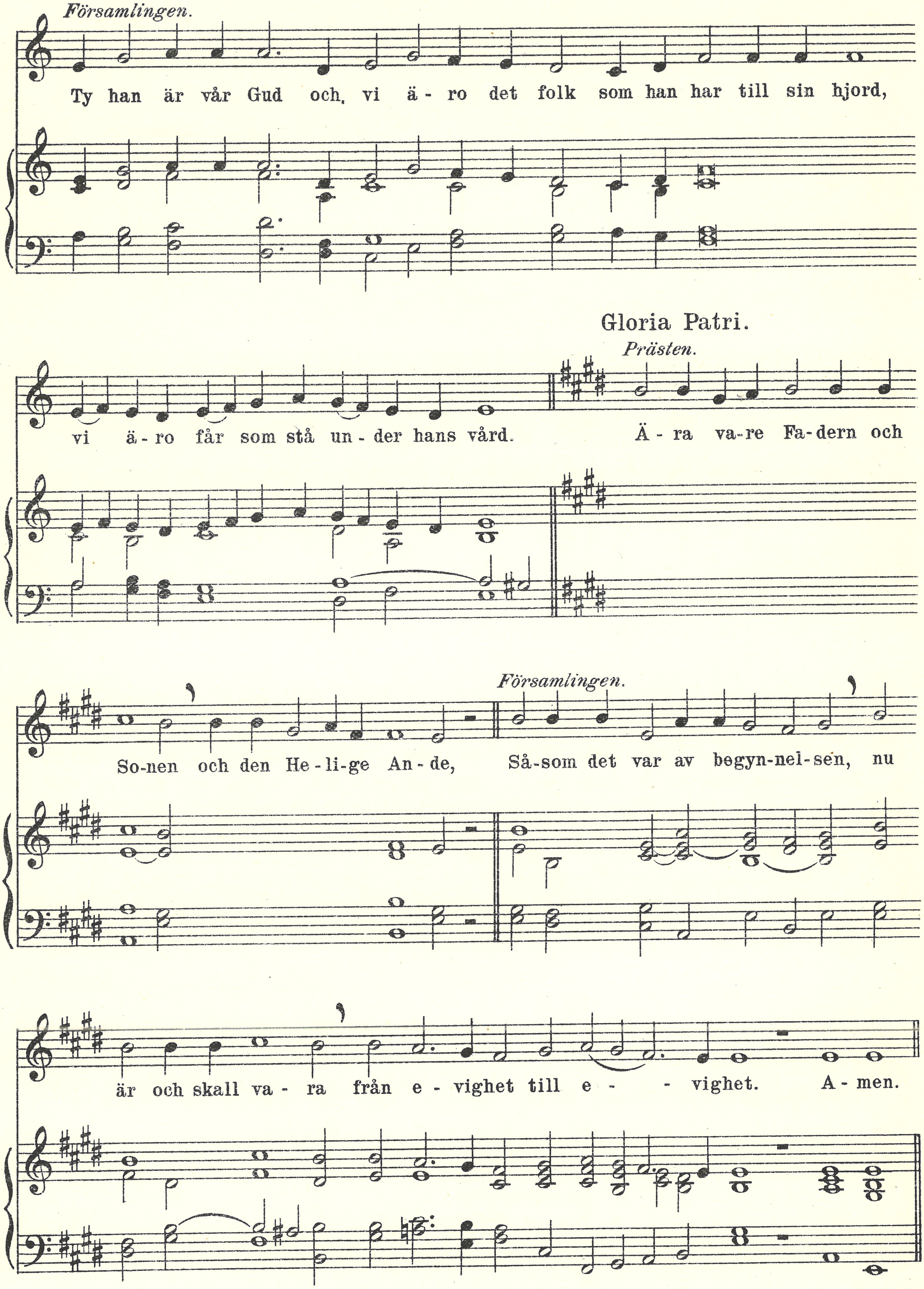

Venite.

(Efter handskr. Skara 5.)
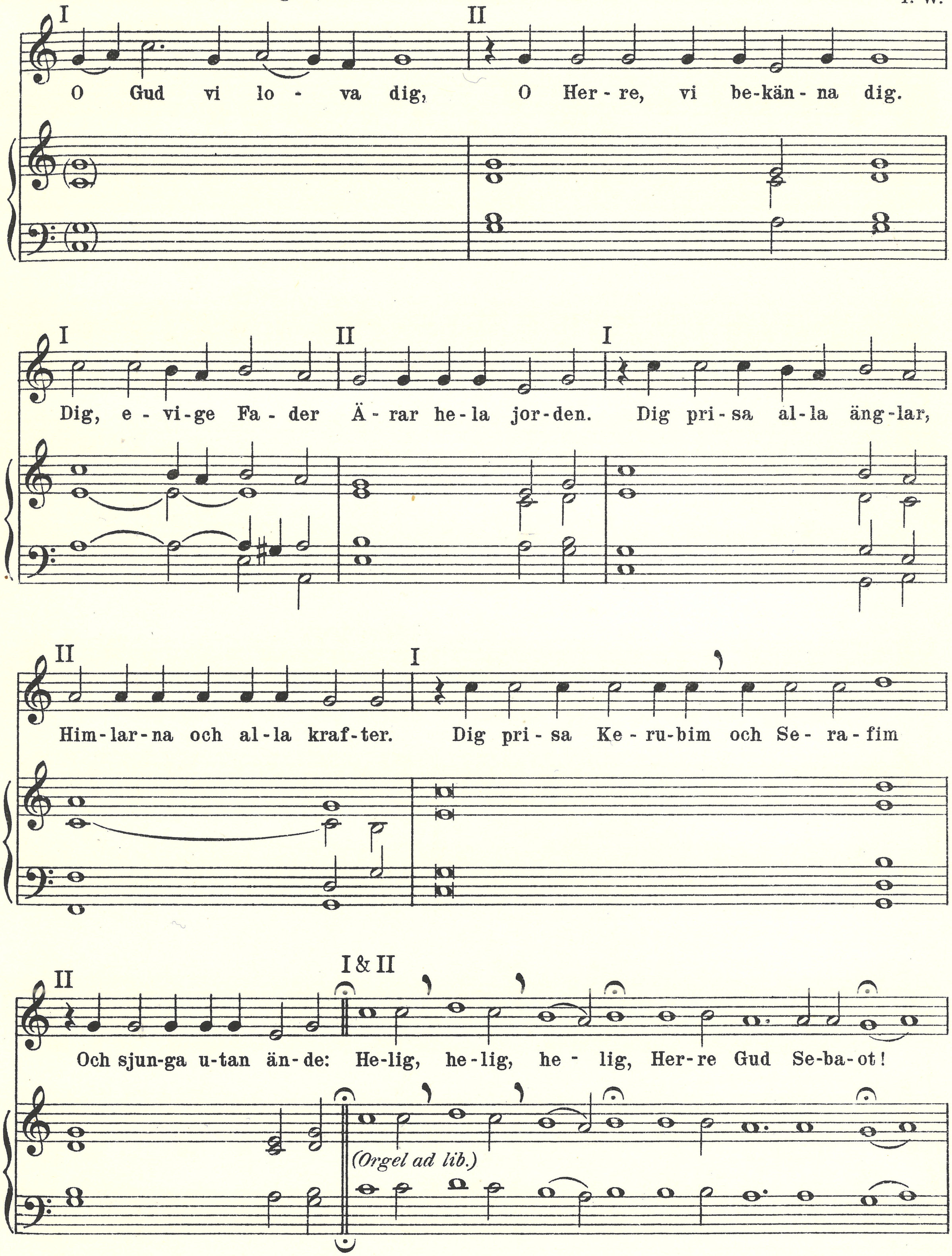

Församlingen.
Lå - tom oss trä - da fram för hans an - -
sik - te med tack - sä - gel - se
och hö - ja ju - bel till ho - nom med lov - sån - ger.
Prästen.
Kommen, låtom oss tillbed-ja och nedfal-la, låtom oss knäböja för Herren, vår Skapa-re,
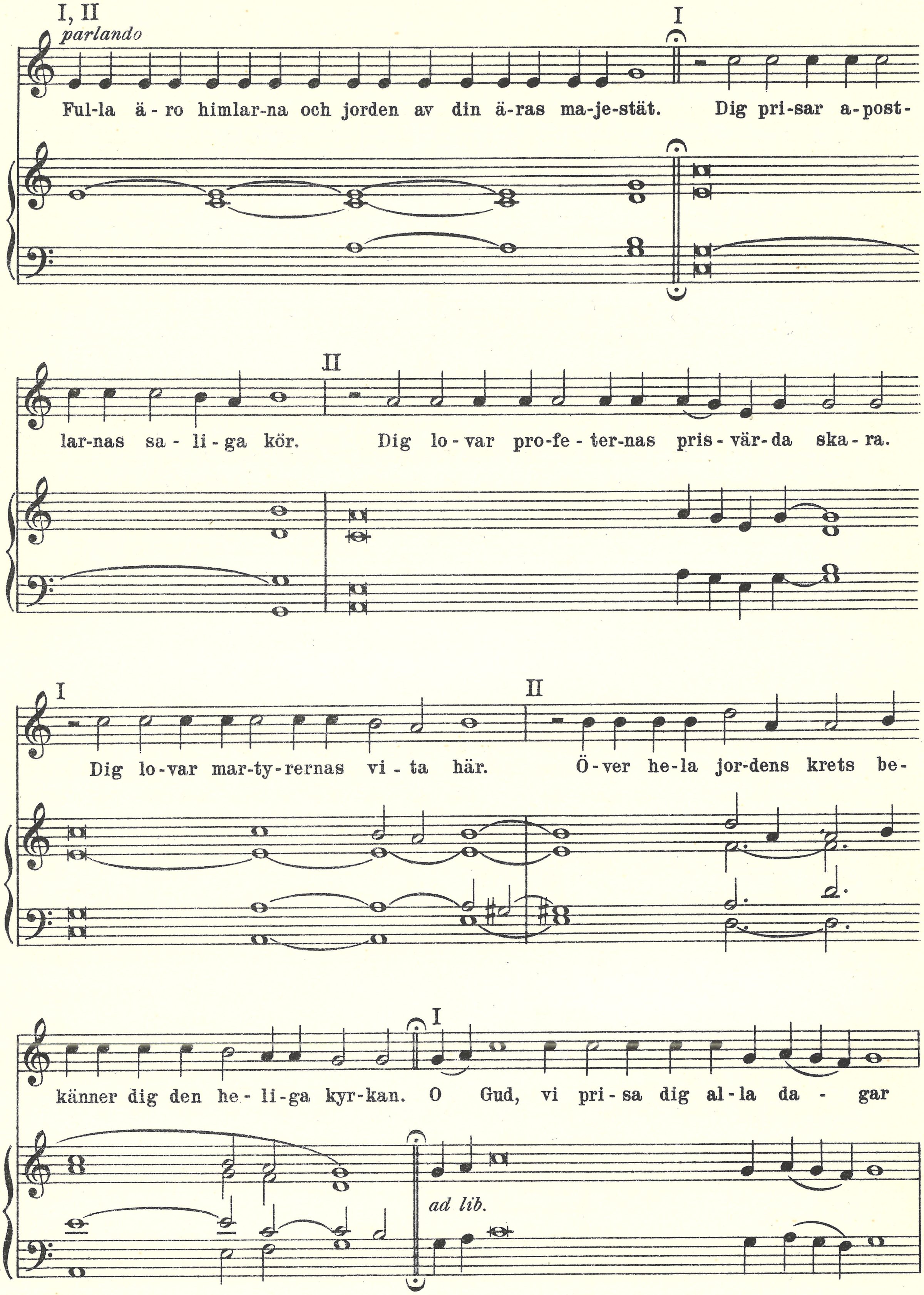

Församlingen.
Ty han är vår Gud och, vi ä - ro det folk som han har till sin hjord,
vi ä - ro får som stå un - der hans vård.
Gloria Patri.
Prästen.
Ä - ra va-re Fa-dern och
So-nen och den He - li-ge An - de,
Församlingen.
Så-som det var av begyn-nel-sen, nu
är och skall va - ra från e - vighet till e - - vighet.
A - men.
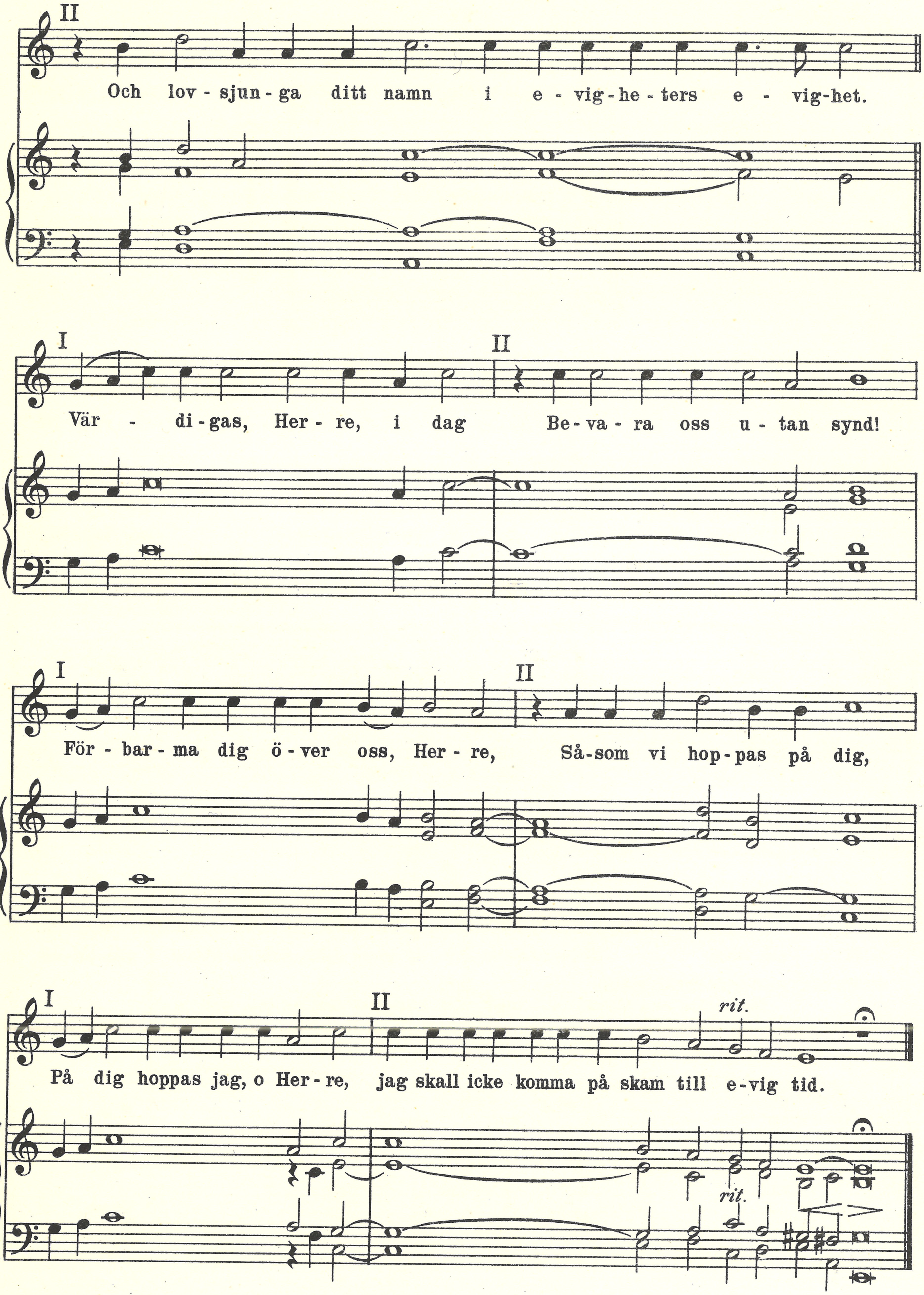
Te Deum. (Förkortad form.)

Med accentuerat föredrag.
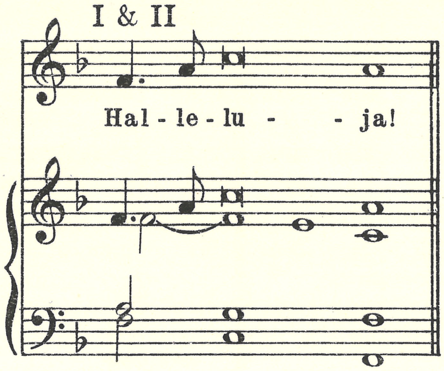
I. W.
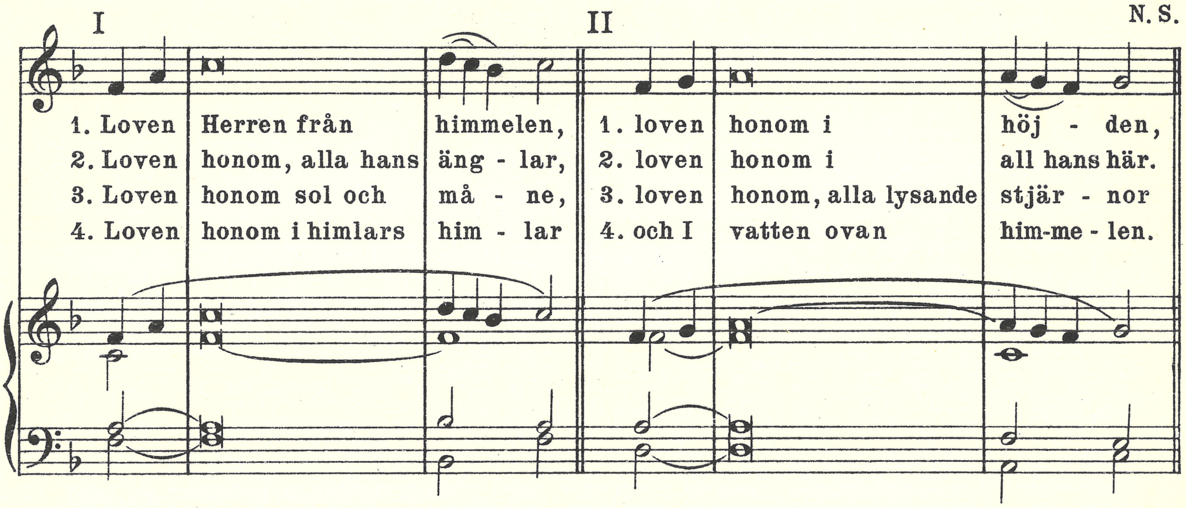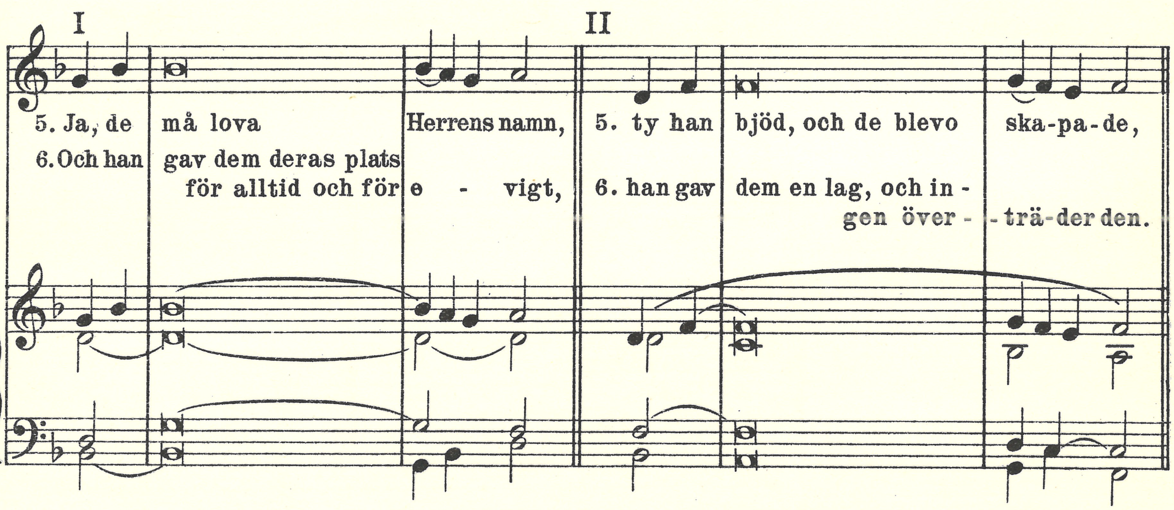

I, II
parlando
Ful-la ä-ro himlar-na och jorden av din ä-ras ma-je-stät.
I
Dig pri-sar a-post-
lar-nas sa-li-ga kör.
II
Dig lo-var pro-fe-ter-nas pris-vär-da ska-ra.
I
Dig lo-var mar-ty-rernas vi-ta här.
II
Ö-ver he-la jor-dens krets be-
känner dig den he-li-ga kyr-kan.
I
O Gud, vi pri-sa dig al-la da-gar
ad lib.
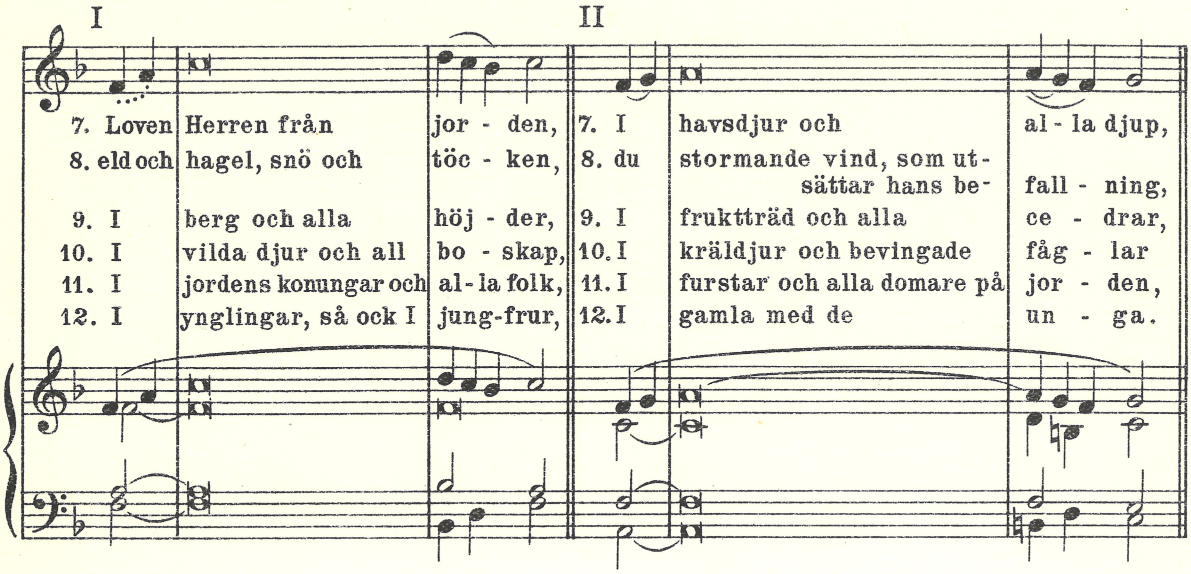

II
Och lov - sjun - ga ditt namn i e - vig - he - ters e - vig-het.
I
Vär - di - gas, Her - re, i dag
II
Be - va - ra oss u - tan synd!
I
För - bar - ma dig ö - ver oss, Her - re,
II
Så-som vi hop - pas på dig,
I
På dig hoppas jag, o Her - re,
II
jag skall icke komma på skam till e - vig tid.
rit.
rit.
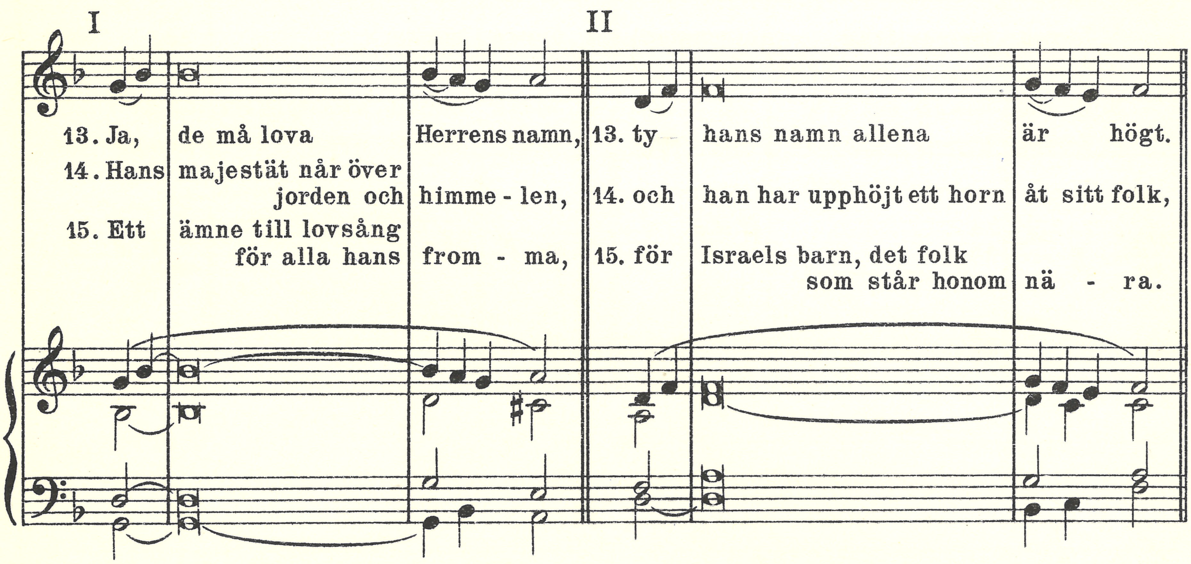
Benedicite.
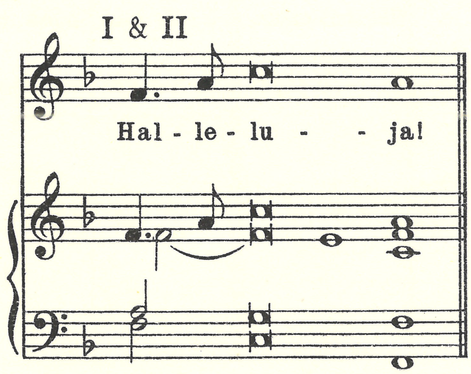

I & II
Hal - le - lu - - ja!

I
II
N. S.
1. Loven Herren från himmelen, 1. loven honom i höj - den,
2. Loven honom, alla hans äng - lar, 2. loven honom i all hans här.
3. Loven honom sol och må - ne, 3. loven honom, alla lysande stjär - nor
4. Loven honom i himlars him - lar 4. och I vatten ovan him-me - len.

I
II
5. Ja, de må lova Herrens namn, 5. ty han bjöd, och de blevo ska-pa-de,
6. Och han gav dem deras plats för alltid och för e - vigt, 6. han gav dem en lag, och in - gen över - - trä-der den.

I
II
7. Loven Herren från jor - den,
7. I havsdjur och al - la djup,
8. eld och hagel, snö och töc - ken,
8. du stormande vind, som ut- sättar hans be- fall - ning,
9. I berg och alla höj - der,
9. I frukträd och alla ce - drar,
10. I vilda djur och all bo - skap,
10. I kräldjur och bevingade fåg - lar
11. I jordens konungar och al - la folk,
11. I furstar och alla domare på jor - den,
12. I ynglingar, så ock I jung-frur,
12. I gamla med de un - ga.

I
II
13. Ja, de må lova Herrens namn,
13. ty hans namn allena är högt.
14. Hans majestät når över jorden och himme - len,
14. och han har upphöjt ett horn åt sitt folk,
15. Ett ämne till lovsång för alla hans from - ma,
15. för Israels barn, det folk som står honom nä - ra.

I & II
Hal - le - lu - - ja!

IMPROPERIERNA.

("FÖREBRÅELSERNA".)

Improperierna.

("Förebråelserna".)

Texten till denna fornkyrkliga växelsång är hämtad ur profeten Mikas sjätte kapitel och vidare utförd med samma tankegång.
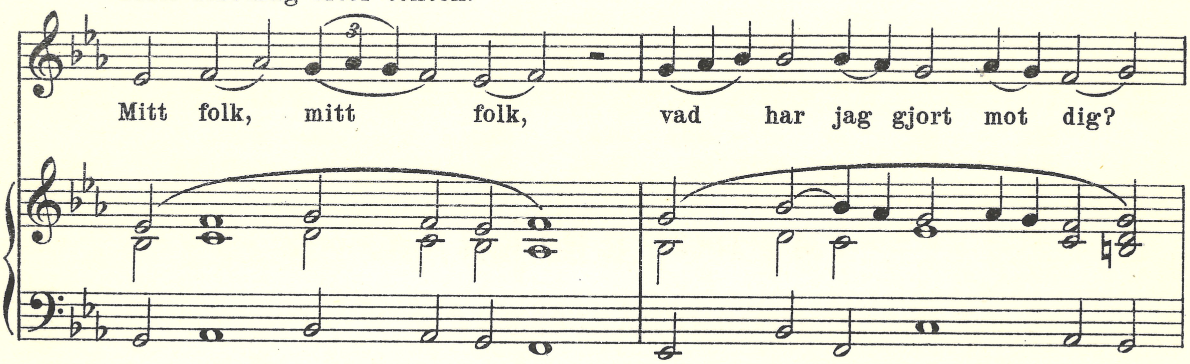
A.
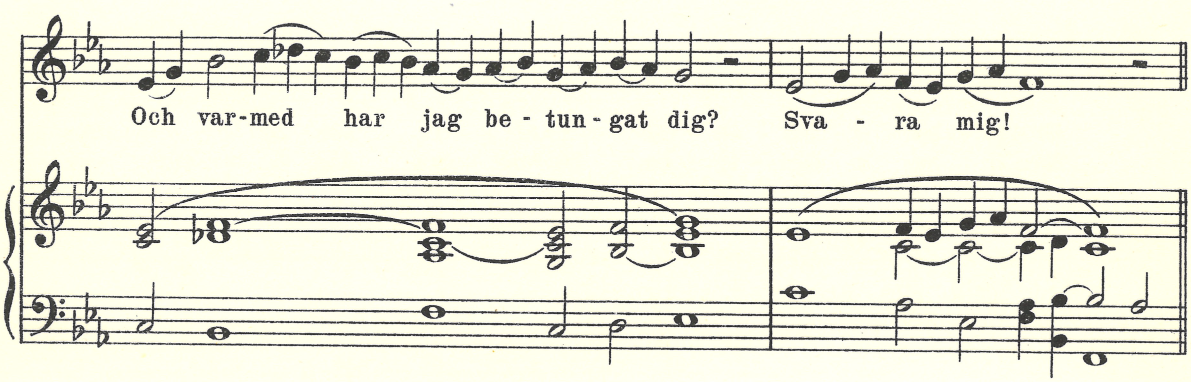
Två körer (eller sångare ur kören) sjunga växelvis:

I
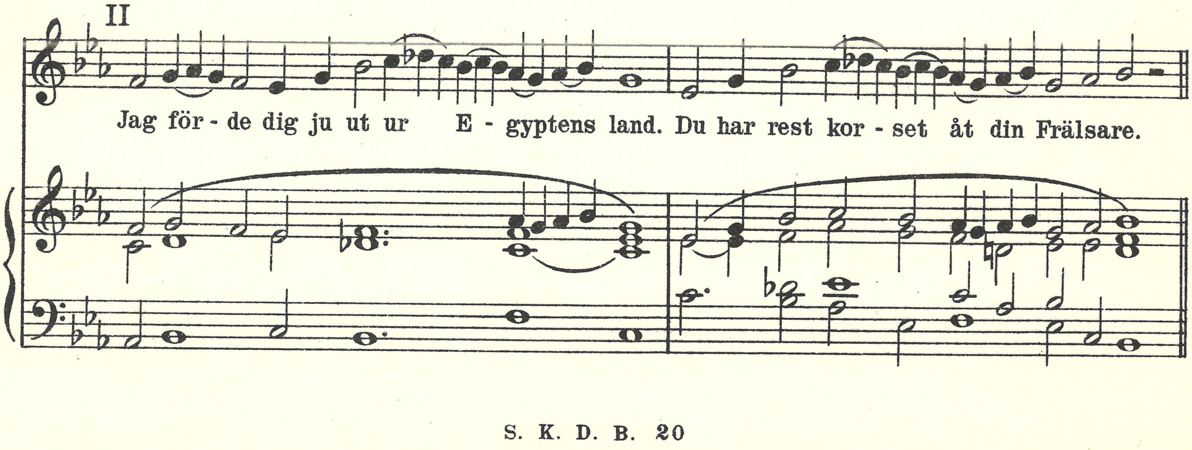
Fritt föredrag efter texten.

Efter svenska, medeltida handskrifter.

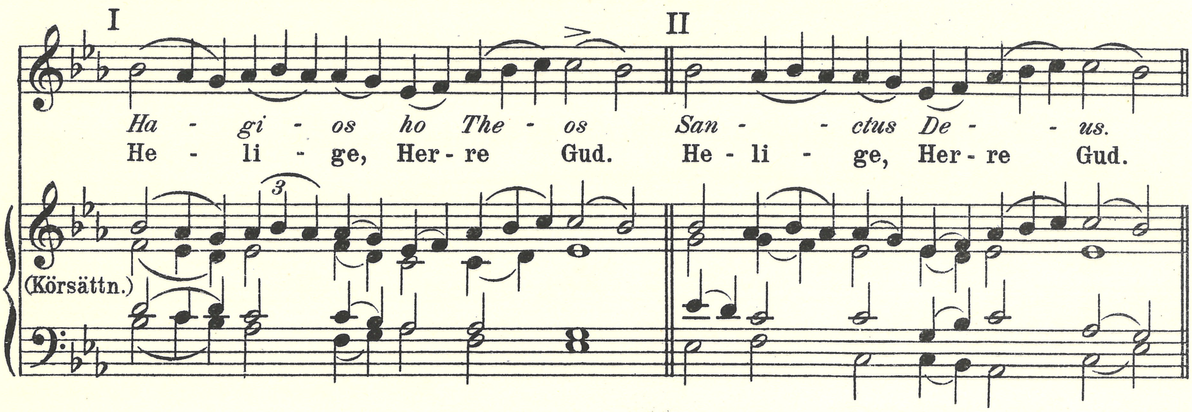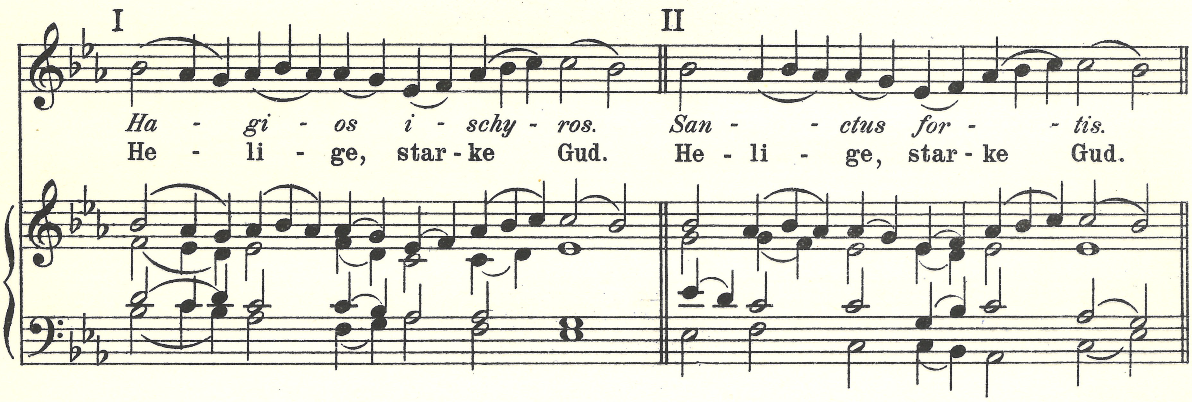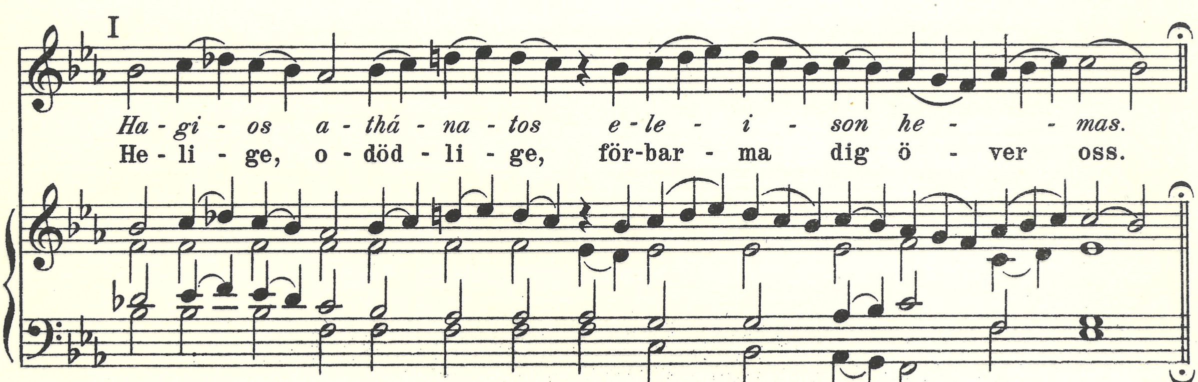

II
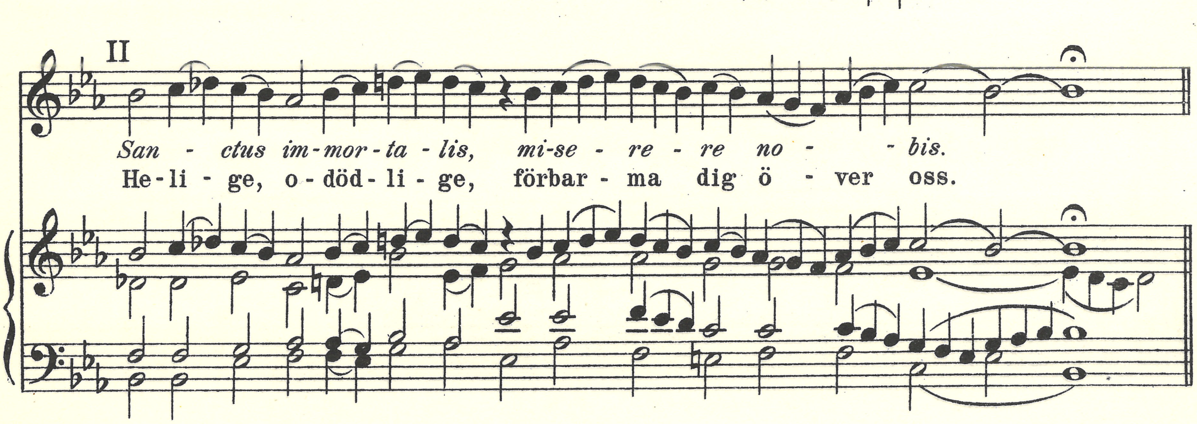

Sedan sjunges följande åkallan alternativt mellan två körer *eller* kör och församling *eller* kantor och kör *eller* liturg och kör etc.

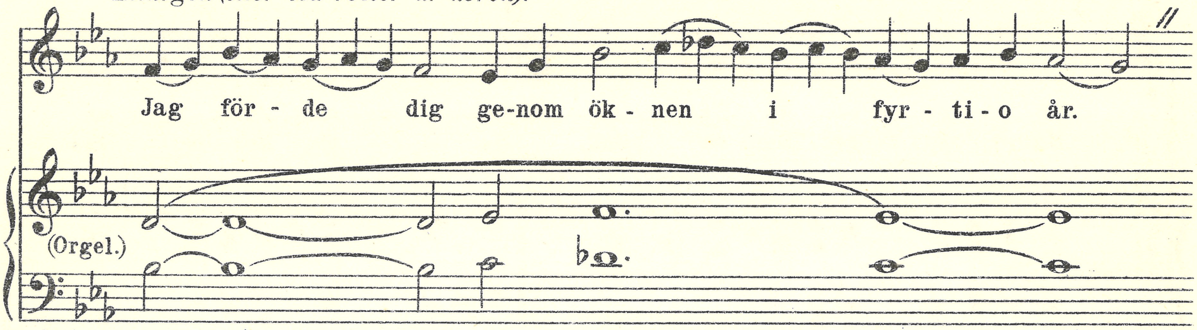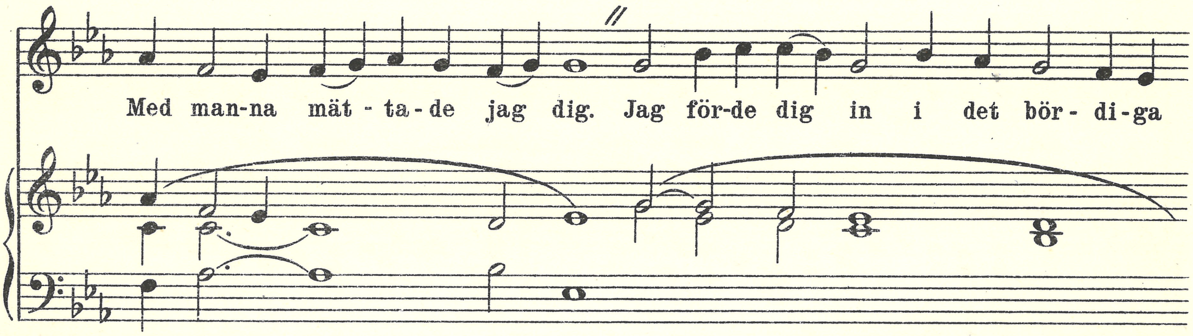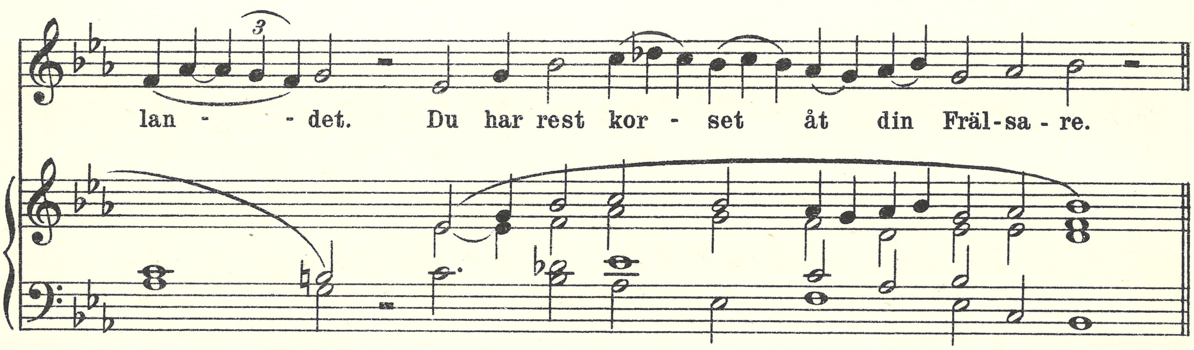

Liturgen (eller två röster ur kören):
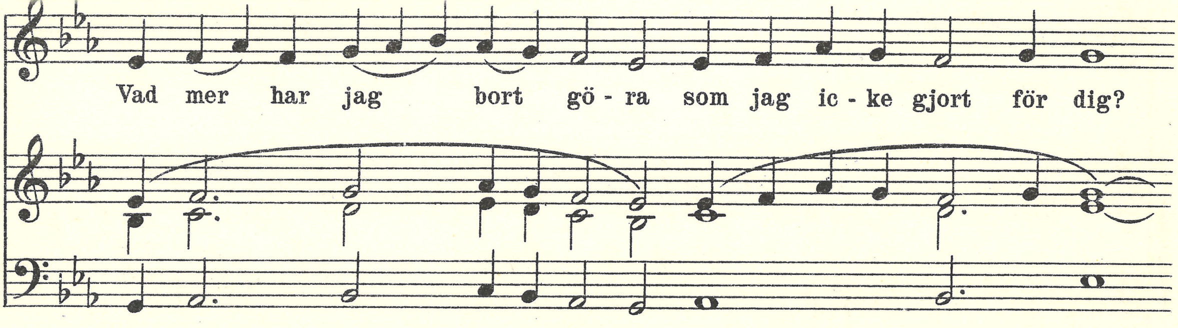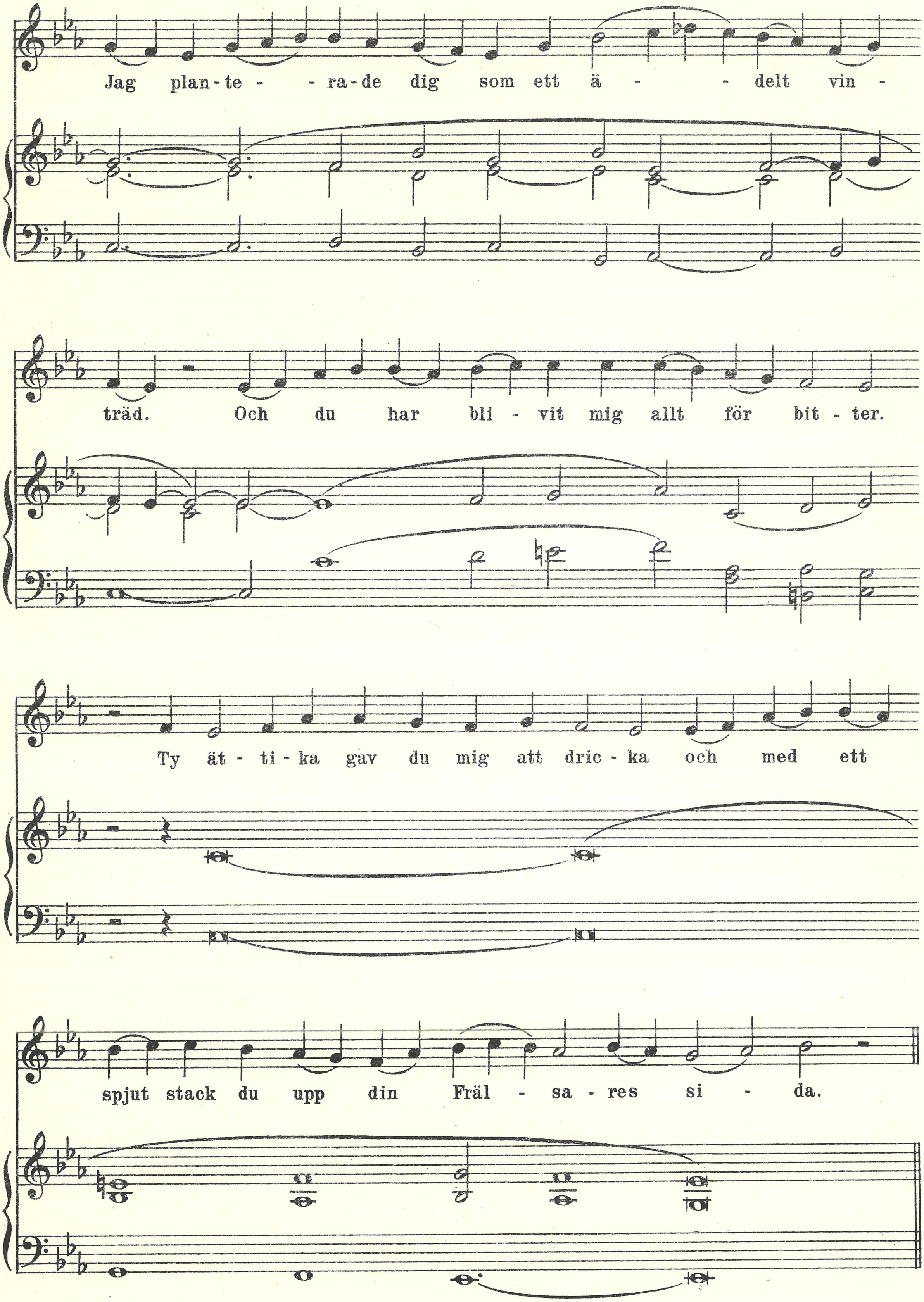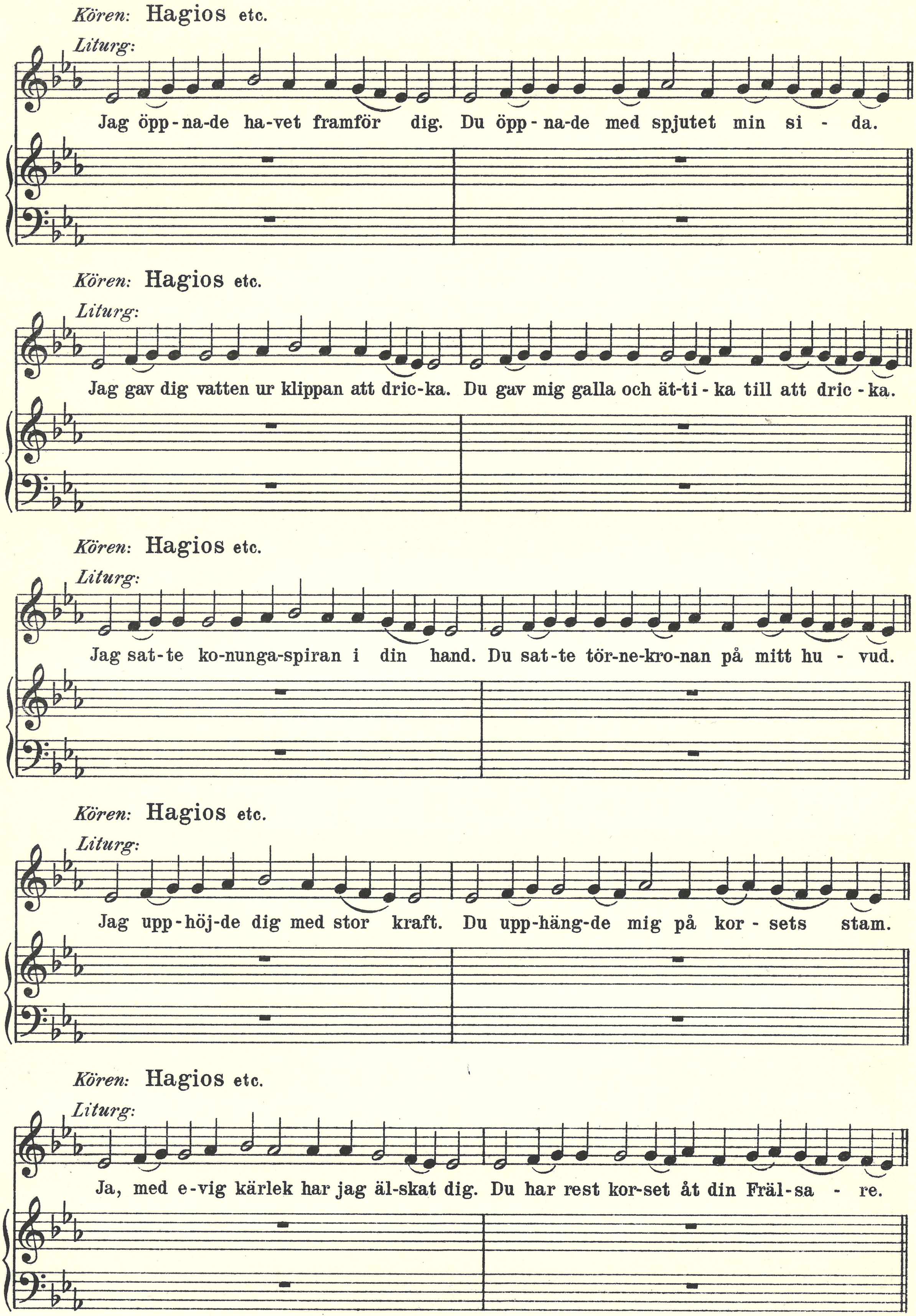

Kören upprepar: "Hagios ho Theos......................miserere nobis."
(Helige, Herre Gud.....................förbarma dig över oss!)
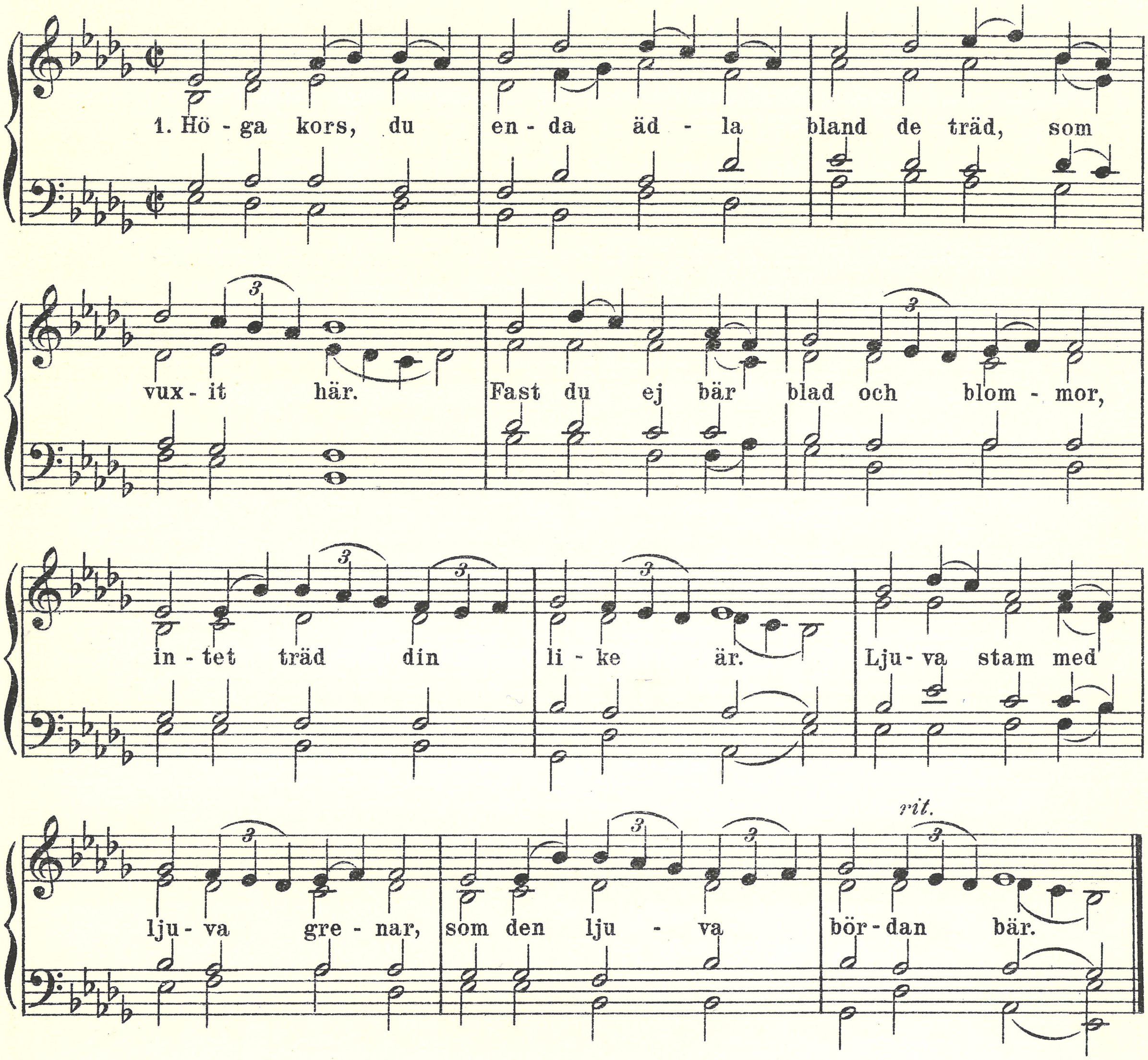
Liturgen (eller sångare ur kören):

Jag plan-te - - ra-de dig som ett ä - - delt vin -
träd. Och du har bli - vit mig allt för bit - ter.
Ty ät - ti - ka gav du mig att dric - ka och med ett
spjut stack du upp din Fräl - sa - res si - da.

Kören: Hagios etc.
Liturg:
Jag öpp-na-de ha-vet framför dig. Du öpp-na-de med spjutet min si - da.
Kören: Hagios etc.
Liturg:
Jag gav dig vatten ur klippan att dric-ka. Du gav mig galla och ät-ti-ka till att dric-ka.
Kören: Hagios etc.
Liturg:
Jag sat-te ko-nunga-spiran i din hand. Du sat-te tör-ne-kro-nan på mitt hu - vud.
Kören: Hagios etc.
Liturg:
Jag upp-höj-de dig med stor kraft. Du upp-häng-de mig på kor - sets stam.
Kören: Hagios etc.
Liturg:
Ja, med e-vig kärlek har jag äl-skat dig. Du har rest kor-set åt din Fräl-sa - re.

Kören: "Mitt folk"_ o. s. v. samt Hagios ho Theos repeteras t. o. m. förbarma dig över oss. Sedan sjunges följande hymn (Crux fidelis) av församlingen eller fyrstämmig kör:

2.

Sjung min tunga! Sjung den hårda, höga, ärofyllda strid,
som på korset Herren kämpat till triumf och evig frid,
stark som lejonet i öknen och som offerlammet blid!

3.

All den dom, som genom fallet över världen kommen var
och från det förbjudna trädet låg på syndigt släkte kvar,
ville han på trädet sona, på det kors, som honom bar.

4.

Honom plåga spö och gissel, spott och hån och övermod;
törnets krans och korsets naglar pressa fram det dyra blod,
att all världen skulle renas i den helga, djupa flod.
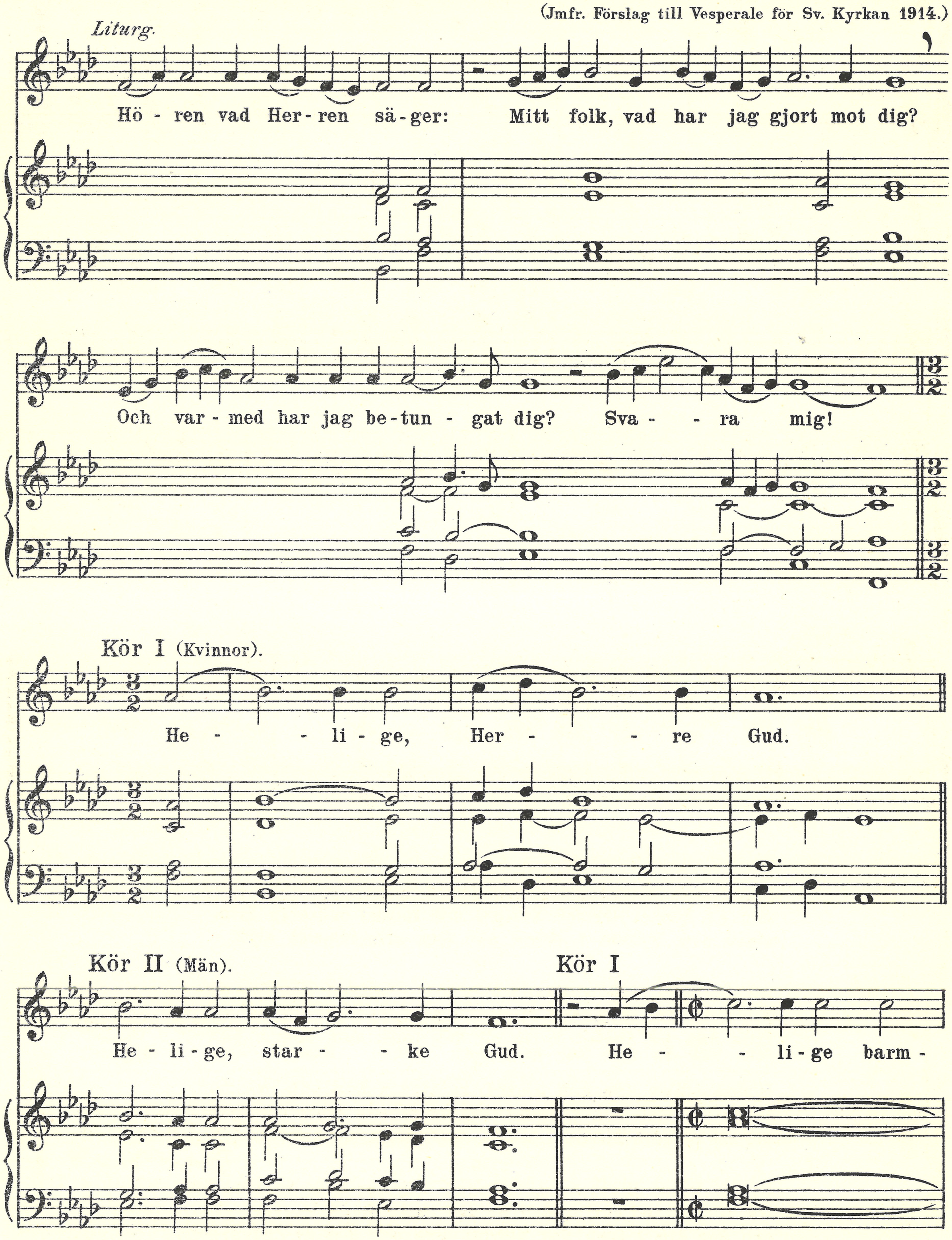
5.
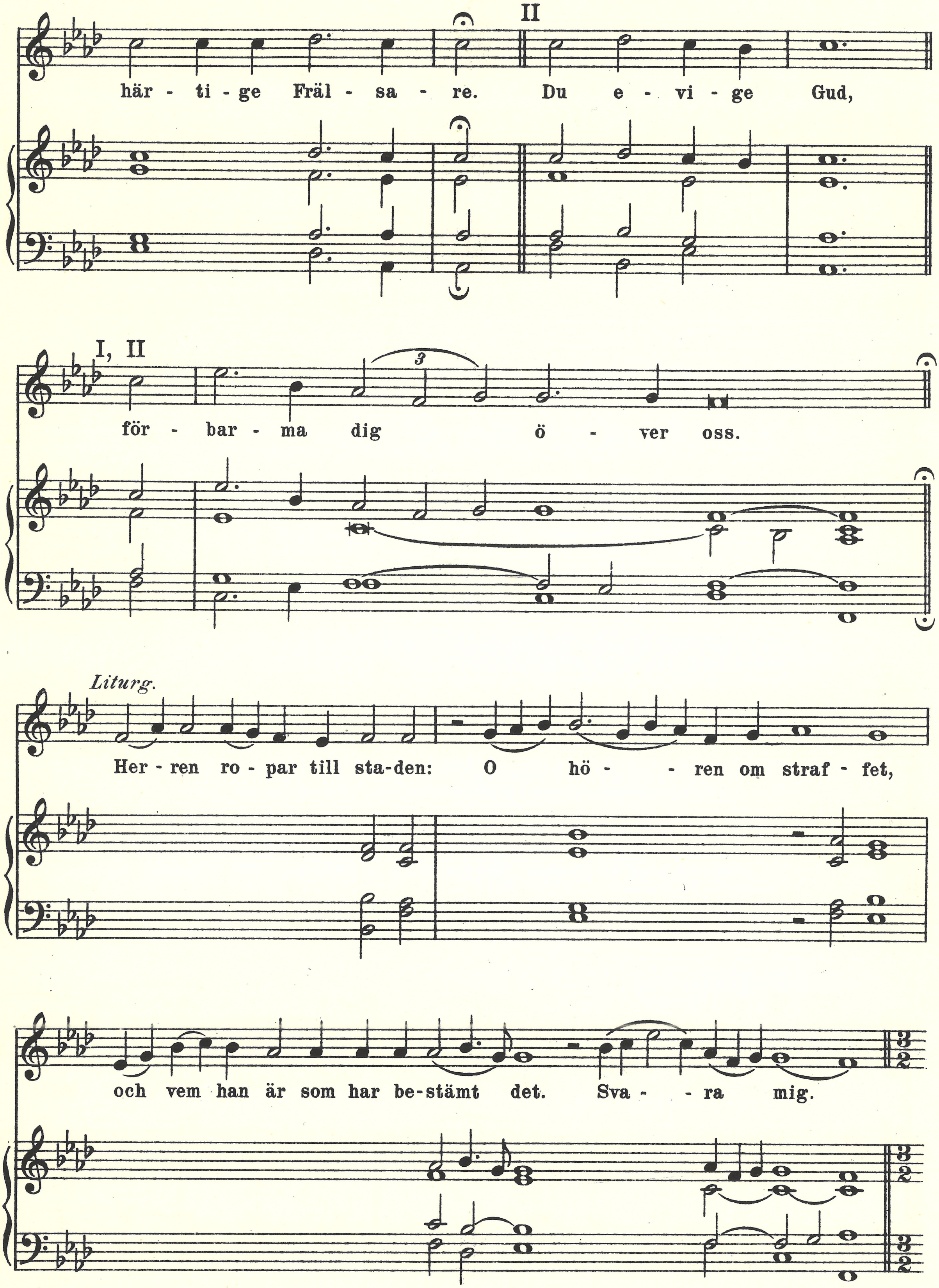
Kristi kors! Blott du är värdigt, att dig hela världen ser,
Du för Israel och folken är det rätta Guds banér,
och den dig i tron har skådat dom och död ej rädes mer.
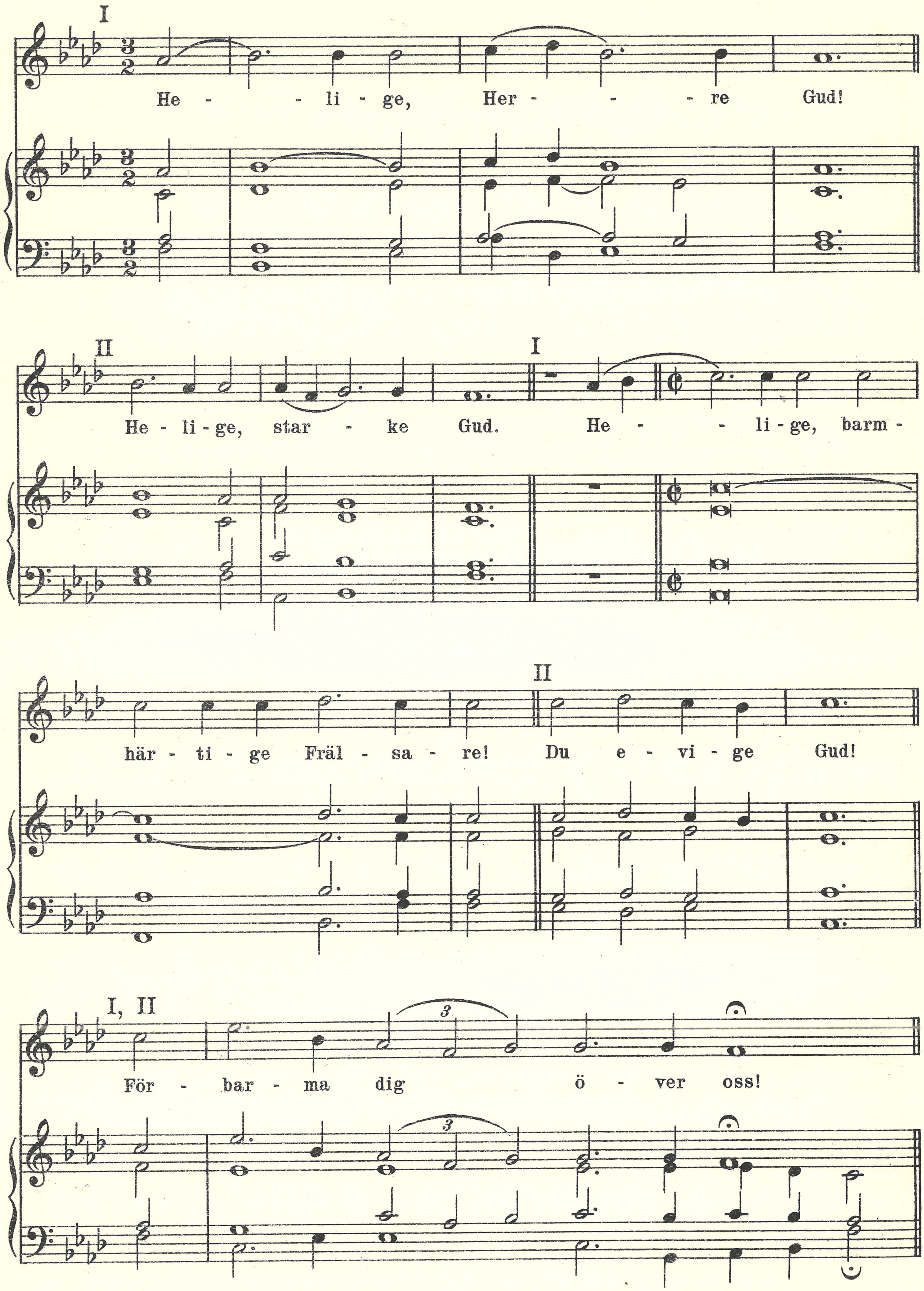
(Från medeltiden. Översatt av J. A. Eklund.)
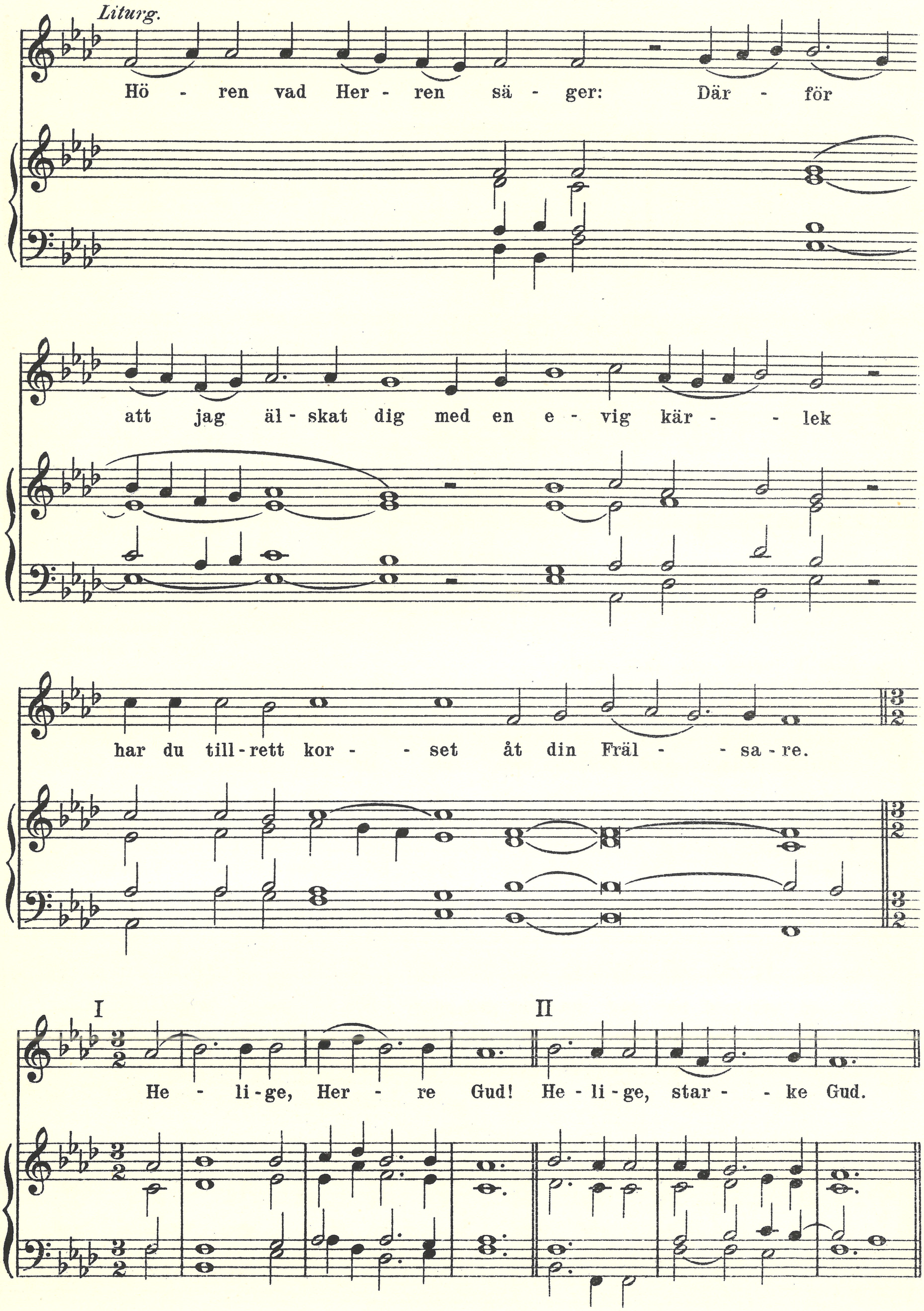
B.
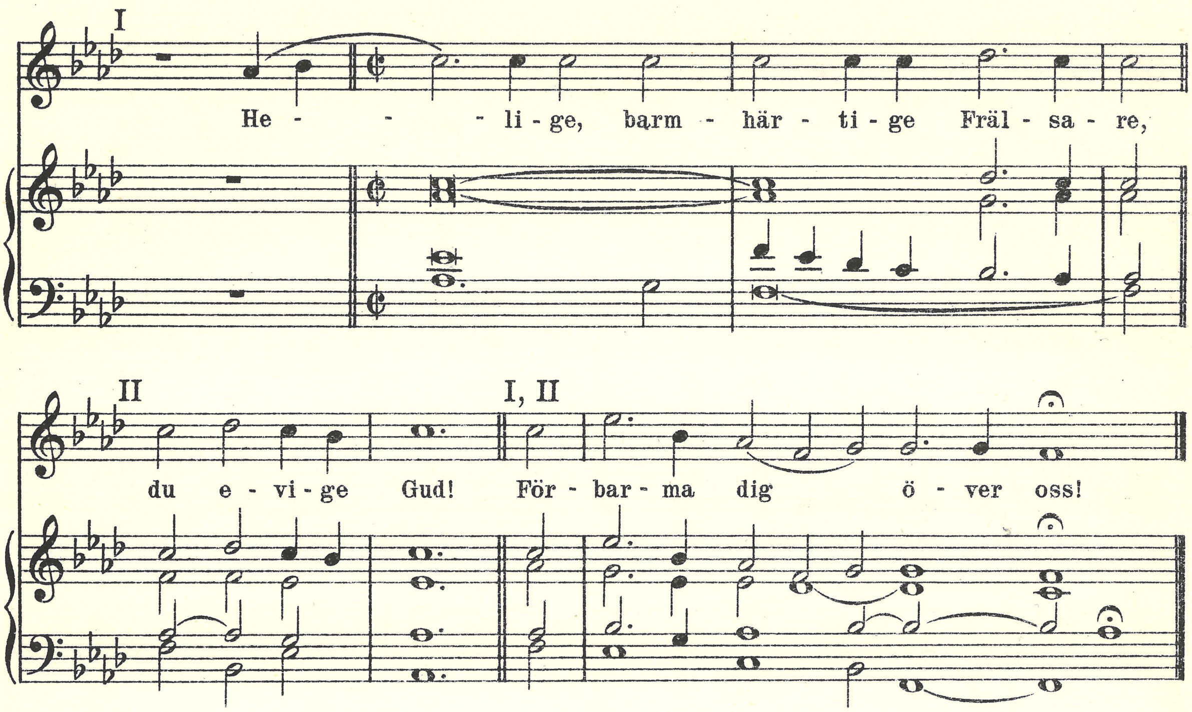
Fri bearb. av Rich. Norén.
(Jmfr. Förslag till Vesperale för Sv. Kyrkan 1914.)

II
I, II
Liturg.
här - ti - ge Fräl - sa - re. Du e - vi - ge Gud,
för - bar - ma dig ö - ver oss.
Her - ren ro - par till sta - den: O hö - - ren om straf - fet,
och vem han är som har be - stämt det. Sva - - ra mig.

I
He - - li - ge, Her - - - re Gud!
II
He - li - ge, star - ke Gud.
I
He - - li - ge, barm -
här - ti - ge Fräl - sa - re!
II
Du e - vi - ge Gud!
I, II
För - bar - ma dig ö - ver oss!
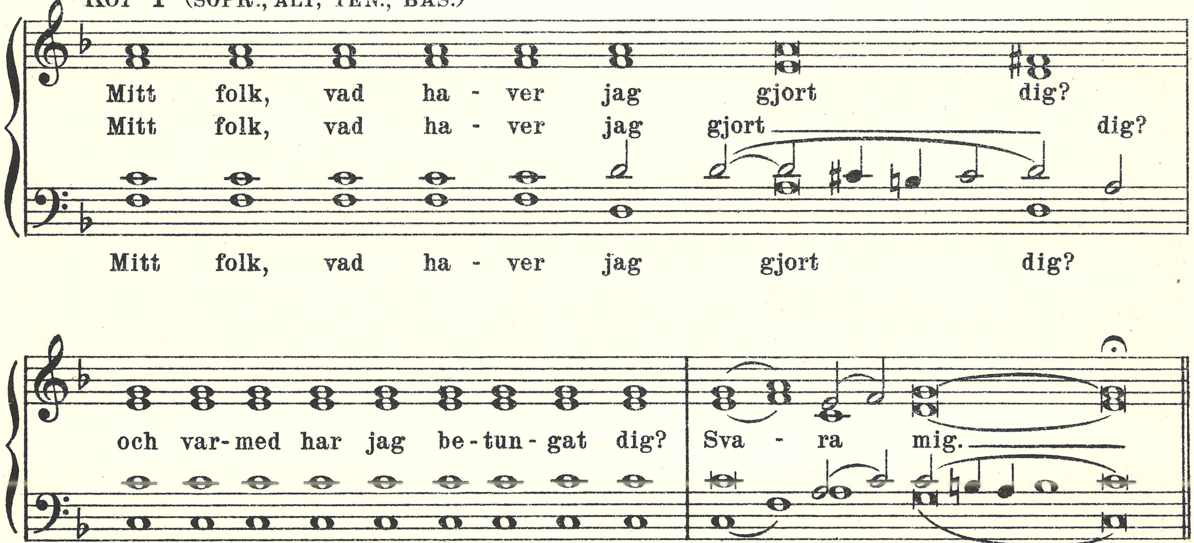

Liturg.
Hö - ren vad Her - ren sä - ger: Där - för
att jag äl - skat dig med en e - vig kär - - lek
har du till - rett kor - - set åt din Fräl - - sa - re.
I
II
He - li - ge, Her - re Gud! He - li - ge, star - - ke Gud.

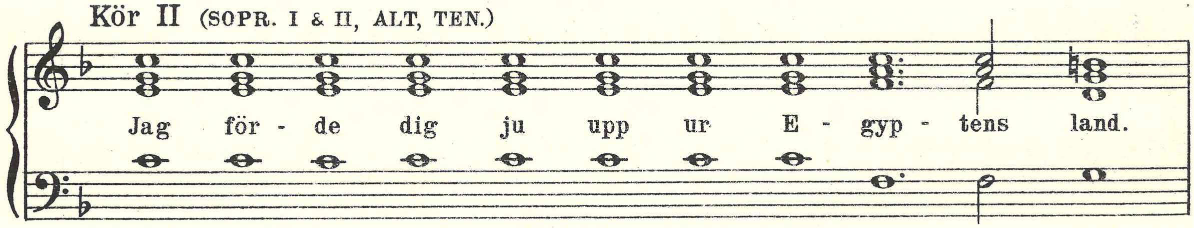

C.

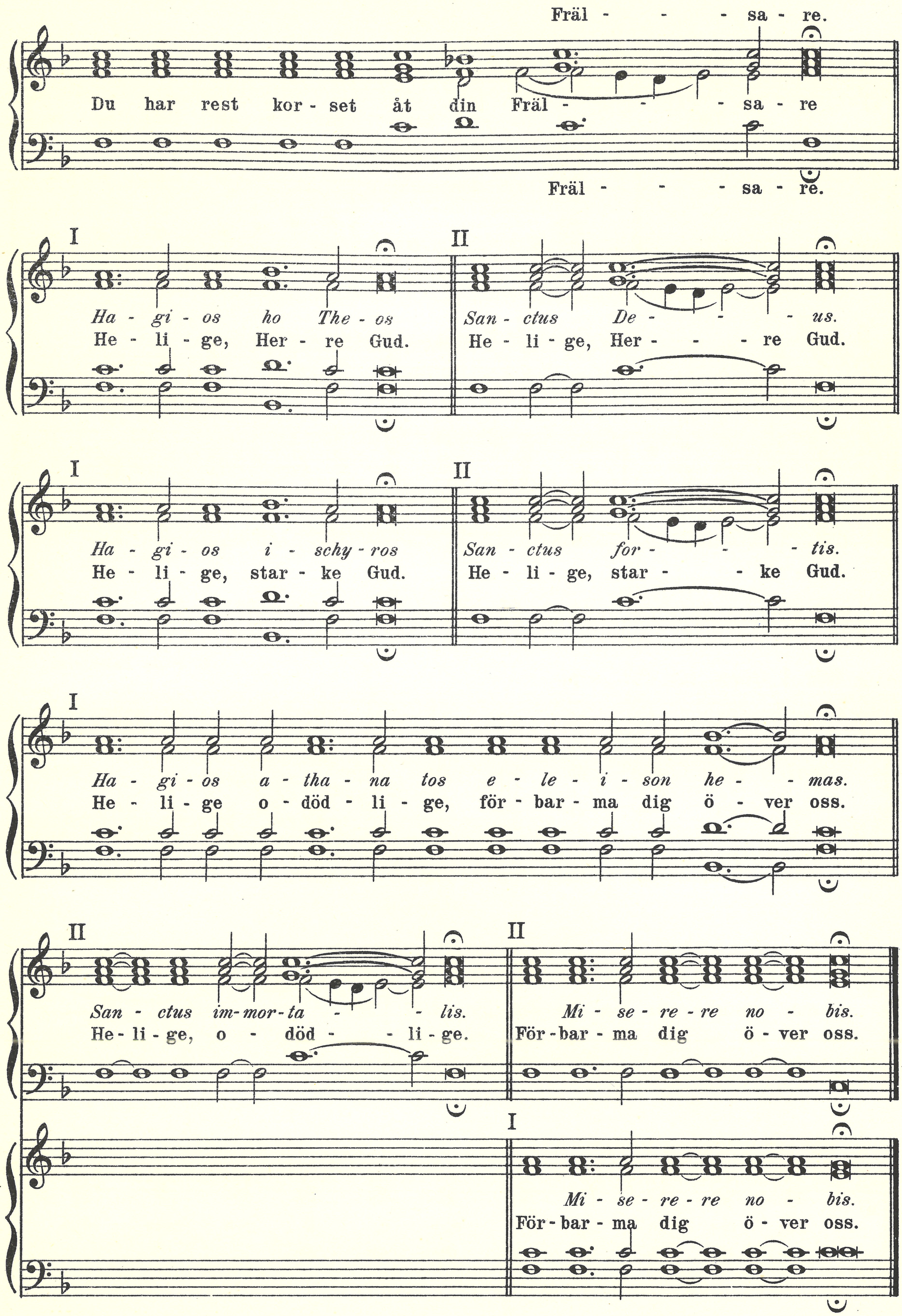
För två fyrstämmiga körer av
G. P. da Palestrina.

Kör I (SOPR., ALT, TEN., BAS.)

Kör II (SOPR. I & II, ALT, TEN.)

Fräl - - - sa - re.
Du har rest kor - set åt din Fräl - - - sa - re
Fräl - - - sa - re.
I
Ha - gi - os ho The - os
He - li - ge, Her - re Gud.
II
San - ctus De - - - us.
He - li - ge, Her - - - re Gud.
I
Ha - gi - os i - schy - ros
He - li - ge, star - ke Gud.
II
San - ctus for - - - tis.
He - li - ge, star - - ke Gud.
I
Ha - gi - os a - tha - na tos e - le - i - son he - - mas.
He - li - ge o - död - li - ge, för - bar - ma dig ö - ver oss.
II
San - ctus im - mor - ta - - lis.
He - li - ge, o - död - - li - ge.
II
Mi - se - re - re no - bis.
För - bar - ma dig ö - ver oss.
I
Mi - se - re - re no - bis.
För - bar - ma dig ö - ver oss.

Innehållsförteckning.